

Günün sözü

Prezident İlham Əliyev:

Azərbaycan İslam dininin zorakılıq və terrorla əlaqələndirilməsini kəskin şəkildə pisləyir. Biz İslamofobiya qarşı mübarizə aparmalı və İslamın həqiqi dəyərlərini – sülh, tolerantlıq və ədaləti təşviq etməliyik. Bu mənada, 15 mart tarixinin Beynəlxalq İslamofobiya ilə Mübarizə Günü elan olunması qərarını alqışlayırıq.

Heydər Əliyev Xəzər Dəniz
Gəmiçiliyini necə xilas etdi?

Azərbaycandan Türkiyəyə əsl qardaş yardımı

№ 58 (30174) 16 mart 2023-cü il, cümə axşamı

Xalq qəzeti

Xalqın qəzeti!

Gündəlik ictimai-siyasi nəşr

1919-cu ildən çıxır

Təsisçi: Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsi və qəzetin redaksiya heyəti

veb-sayt: www.xalqqazeti.az

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyəyə səfəri

Ankaranın Esenboğa
hava limanında qarşılanma

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçılarının Fövqəladə Zirvə görüşündə iştirak etmək üçün martın 15-də Türkiyəyə səfərə gəlib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalğalandığı Ankaranın Esenboğa hava limanında dövlətimizin başçısının şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb.

Prezident İlham Əliyevi rəsmi şəxslər qarşıladılar.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyə
Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan ilə görüşü olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin martın 15-də Ankarada Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan ilə görüşü olub.

Ankaradakı Prezident Sarayında dövlətimizin başçısının şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb. Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevi qarşıladı. Dövlət başçıları birgə foto çəkdirdilər.

Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçılarının Fövqəladə Zirvə görüşünün məhz Türkiyədə keçirilməsi təşəbbüsünün Azərbaycan Prezidentinə aid olduğunu deyən Türkiyə dövlətinin başçısı bu təşəbbüsə görə təşəkkürünü bildirdi.

Türk Dövlətləri Təşkilatının bu formatda keçirilən sammitlərinin əhəmiyyəti qeyd edildi, Zirvə görüşünün Türkiyədə baş vermiş zəlzələnin nəticələrinin aradan qaldırılması mövzusunda həsr olunmasının önəmi vurğulandı.

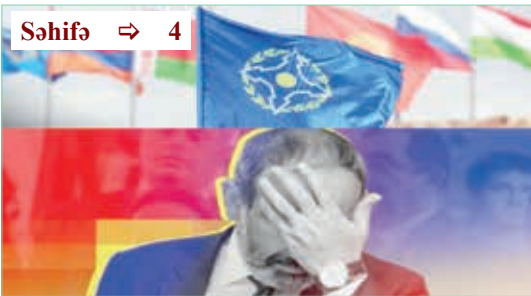
(ardı 2-ci səhifədə)

Almaniya Azərbaycanı strateji tərəfdaş hesab edir

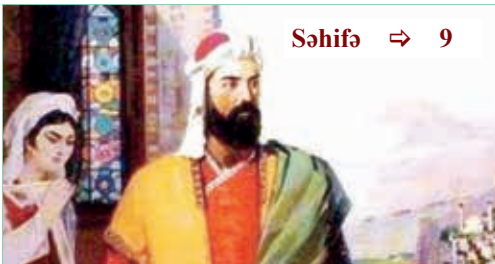
Fransanın anti-İslam
maskası açılır

Ermənistan-Rusiya ziddiyyətlərində KTMT amili

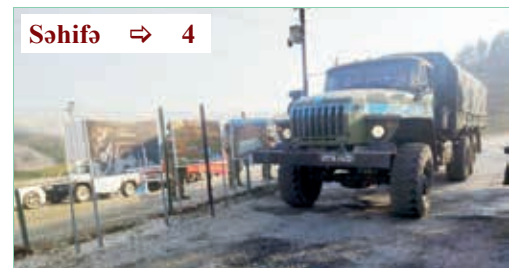

İslamofobiyanın siyasiləşdirilməsi bəşəri təhlükədir

Gəncə nə vaxtdan
İran şəhəri olub?

Dini siyasi alətə çevirən İran

Laçın yolundan 3 ayda
4 mindən çox maşın keçib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan ilə görüşü olub

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Rəcəb Tayyib Ərdoğan Türkiyədə baş verən dəhşətli zəlzələdən dərhal sonra ölkəmizin göstərdiyi qardaşlıq dəstəyini və nümayiş etdirdiyi həmrəyliyi bir daha minnətdarlıqla xatırladı. Türkiyə Prezidenti Azərbaycan-dan olan xilasedicilərin və həkimlərin zəlzələ bölgəsində səylərini, həmçinin təbii fəlakətin nəticələrini aradan

qaldırmaq üçün ölkəmizin humanitar yardımlarını qeyd etdi.

Zəlzələ ilə bağlı bir daha başsağlığını çatdıran Prezident İlham Əliyev təbii fəlakətin Azərbaycan xalqını də-rindən sarsıtdığını dedi.

Görüşdə ölkələrimiz arasında qardaşlıq və dostluq münasibətlərinin bir millət, iki dövlət prinsipinə uyğun olaraq bütün sahələrdə uğurla inkişaf etdiyi vurğulandı, siyasi, iqtisadi,

ticarət, enerji, müdafiə, müdafiə sənayesi sahələrində əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi və regional məsələlər müzakirə olundu.

Həmçinin söhbət zamanı Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşdırılması və sülh müqaviləsi üzrə danışıqlar prosesi barədə fikir mübadiləsi aparıldı.

AZƏRTAC

Əlaqələndirmə Qərargahının növbəti iclası

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının və Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərində məsələlərin mərkəzləşdirilmiş qaydada həlli ilə bağlı Əlaqələndirmə Qərargahının rəhbəri Samir Nuriyevin sədrliyi ilə Qərargahın növbəti iclası keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, iclası giriş sözü ilə açan Qərargah rəhbəri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən müəyyən edilmiş strateji xəttə uyğun olaraq, 2023-cü ilin Böyük Qayıdışın sürətli inkişaf mərhələsi olaraq, yaşayış məntəqələrinin tikintisi və bərpası işinin əməli müstəvidə sürətlənəcəyini və miqyasının artacağını diqqətə çatdırıb. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılan yenidənqurma və bərpa işlərində vaxt amilinə diqqət yönəldən Samir Nuriyev operativliklə yanaşı, keyfiyyət və dayanıqlılığın da paralel olaraq təmin edilməsinin dövlətimizin başçısı tərəfindən qarşıya qoyulmuş vəzifə olduğunu deyib. Qərargah rəhbəri, həmçinin işğaldan azad edilmiş ərazilərdə 2023-cü il ərzində görülməsi nəzərdə tutulan işlərlə bağlı

bir sıra prioritet istiqamətlərə toxunub.

Sonra iclasın gündəliyinə uyğun olaraq, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə su ehtiyatlarından səmərəli istifadə və bərk məişət tullantılarının idarə edilməsi sahəsində görülən işlər, torpaq islahatlarına hazırlıq, Böyük Qayıdış çərçivəsində əhalinin dayanıqlı məşğulluğunun təmin edilməsi və "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı" çərçivəsində ərazilərdə görülən işlərin cari vəziyyəti ilə bağlı məruzələr dinlənilib. Ərazilərə geri qayıdan əhalinin dayanıqlı məşğulluq imkanlarının təmin edilməsi məqsədilə zəruri institusional, hüquqi və dəstək mexanizmlərinin yaradılması ilə bağlı vəzifələr müəyyən olunub.

Torpaq islahatları ilə bağlı təkliflərin hazırlanması zamanı torpaqların bölgüsündə ədalət prinsipinin təmin olunması, ərazilərə qayıdan əhalinin torpaqlardan səmərəli istifadəsinin təmin edilməsi və nəticə etibarilə ərazilərdə iqtisadi artım, məşğulluq və dayanıqlı gəlir mənbələrinin formalaşdırılmasının əhəmiyyəti vurğulanıb. Laçın şəhərinin, Zabux, Sus və Talış kəndlərinin yenidən qurulması və bərpası istiqamətində görülən işlər barədə məruzələr təqdim edilib.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndələri iclasın gündəliyində dayanan məsələlərin yerlərdə əlaqələndirilməsi və müvafiq ərazilər üzrə görülən işlərin cari vəziyyəti barədə məlumat veriblər.

İclasın sonunda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsi istiqamətində zəruri tədbirlər müəyyən edilib və müvafiq tapşırıqlar verilib.

“Modernləşmə yolu: siyasi partiyaların məsuliyyəti”

Martın 15-də Çin Kommunist Partiyasının (ÇKP) təşəbbüsü ilə “Modernləşmə yolu: siyasi partiyaların məsuliyyəti” mövzusunda ÇKP və dünya siyasi partiyalarının onlayn formatda yüksək səviyyəli dialoqu keçirilib.

Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov, Partiyanın İdarə Heyəti və Təftiş Komissiyasının Milli Məclisin Azərbaycan-Çin parlamentləri arasında əlaqələr üzrə işçi qrupunda təmsil olunan üzvləri və Mərkəzi Aparatın məsul əməkdaşları tədbirdə iştirak ediblər.

ÇKP-nin XX Qurultayından sonra dünya siyasi partiyaları ilə ilk dəfə təşkil olunan dialoqda Çin Xalq Respublikasının Sədri, Çin Kommunist Partiyasının Baş katibi Si Cinpin çıxışında hər ölkənin öz milli xüsusiyyətlərinə və maraqlarına uyğun modernləşmə yolu seçməsinə dəstək ifadə edib, beynəlxalq münasibətlərdə hegemonluq və diqtə siyasətini qəbul edilməz adlandıraraq, müxtəlif ölkələrin siyasi partiyalarının yeni çağırışlar mühitinə uyğun dünyanın qurulmasında rolunun artırılmasına çağırış edib.

Tədbirdə gələcək inkişaf üçün yeni ideya, konsepsiya və strategiyanın təqdim edilməsi, müxtəlif ölkələrin siyasi partiyalarının iştirakı ilə daha sağlam və təhlükəsiz dünyanın qurulması məsələlərinə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

“Xalq qəzeti”

Almaniyanın “Deutsche Welle” nəşri ölkəmizdən yazdı

“Alman Dalğası” (Deutsche Welle) nəşrində Azərbaycanın Avropaya təkə təbii qaz deyil, həm də “yaşıl” enerjinin ixracı ilə bağlı planlarından bəhs edən rus dilində məqalə dərc edilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalədə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bu yaxınlarda Almaniya səfəri çərçivəsində bu ölkənin Federal kansleri Olaf Şolts ilə görüşü barədə məlumat verilib. Nəşrdə Azərbaycanın dövlət başçısının AFR hökumətinin rəhbəri ilə görüşündə söylədiyi “Azərbaycan Avropa üçün etibarlı tərəfdaşdır” sözləri sitat gətirilir və qeyd edilir ki, Bakı özünü Almaniya və Avropaya qaz və bərpa olunan enerji mənbələrinin tədarükçüsü kimi təqdim edir.

Alman nəşri Prezident İlham Əliyevin sözlərinə istinadla yazır ki, Avropaya tədarük olunan qazın həcmi cari ildəki 12 milyard kubmetrlə müqayisədə 2027-ci ilə qədər 20 milyard kubmetrə qədər artacaq. Bundan əlavə, Azərbaycan çox böyük miqdarda bərpa olunan enerji potensialına malikdir. Təkcə Xəzər dənizinin külək enerjisinin potensialı 157 qıqavatt təşkil edir. Məqalədə diqqətə çatdırılır ki, Azərbaycan Prezidenti ölkəsinin Avropaya təkə təbii qaz deyil, həm də “yaşıl” enerji tədarük edə-

cəyinə əminliyini bildirib.

“Alman Dalğası” yazır: “Olaf Şolts, öz növbəsində, enerji sahəsində Azərbaycanla daha fəal əməkdaşlığın tərəfdarı olduğunu bildirib. Kansler qeyd edib ki, Azərbaycan Almaniya və Avropanın enerji təchizatının şaxələndirilməsinə mühüm töhfə vermək potensialına malikdir. O, neft və qaz ehtiyatları ilə yanaşı, bərpa olunan enerji mənbələrini də xatırladıb.

Məqalədə, həmçinin deyilir ki, Prezident İlham Əliyev görüş zamanı Ukraynada müharibə başlayan sonra ən azı on Avropa ölkəsinin Azərbaycan-dan qazın tədarükündə maraqlı olduğunu bildirib. Bundan öncə əsas alıcılar Türkiyə, Gürcüstan, İtaliya və Yunanıstan olub. Yaxın zamanda qazın, həmçinin Rumıniya, Albaniya və Macarıstana tədarükü nəzərdə tutulur. “Əlbəttə, uzunmüddətli müqavilələr imzalanmalıdır”, - deyər nəşr Prezident İlham Əliyevin sözlərini sitat gətirir.

A.R.Rzayevin 1-ci dərəcəli “Əmək” ordeni ilə təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**: Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafında uzunmüddətli səmərəli fəaliyyətinə görə Anar Rəsul oğlu Rzayev

1-ci dərəcəli “Əmək” ordeni ilə təltif edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti
Bakı şəhəri, 15 mart 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 16 fevral tarixli 386 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi haqqında Əsasnamə”də dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 16 fevral tarixli 386 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011, № 2, maddə 90, № 7, maddə 625, № 11, maddə 996; 2012, № 9, maddə 853, № 11, maddə 1084; 2013, № 2, maddə 124, № 12, maddə 1525; 2014, № 7, maddə 789, № 9, maddə 1053; 2015, № 1, maddə 17, № 3, maddələr 263, 264, № 6, maddə 705, № 8, maddə 908, № 10, maddə 1134; 2016, № 3, maddə 437, № 5, maddə 859, № 6, maddələr 1051, 1072; 2017, № 9, maddə 1633; 2018, № 3, maddə 433, № 6, maddə 1245; 2019, № 1, maddə 73, № 2, maddə 245, № 5, maddə 845, № 6, maddə 1036, № 7, maddə 1232, № 8, maddə 1397, № 11, maddə 1718, № 12, maddə 1935; 2020, № 3, maddə 247, № 6, maddə 717, № 8, maddə 1036; 2021, № 4, maddə 318, № 8, maddə 922, № 12, maddə 1403; 2022, № 7, maddə 762, № 8, maddə 871, № 11, maddə 1261) ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi haqqında Əsasnamə”də aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

- 3.1.8-ci yarım bənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:
“3.1.8. fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq, Nazirlik sistemində daxil olan qurumların fəaliyyətini yoxlamaq, habelə onların fəaliyyətinə nəzarəti həyata keçirmək”;
- 3.1.65-ci yarım bənddə “Nazirliyin strukturuna daxil olan qurumlar və tabeliyində olan digər” sözləri “Nazirlik sistemində daxil olan” sözləri ilə əvəz edilsin.
- 3.1.69-cu yarım bənddə “peşəkarlıq” sözündən əvvəl “Nazirlik sistemində” sözləri əlavə edilsin.
- 4.1.12-ci yarım bənddə “fəaliyyət istiqamətlərinə” sözlərindən əvvəl “Nazirlik sistemi üzrə” sözləri əlavə edilsin.
- 5.1-ci bənddən “və Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Sosial Müdafiə Fondu” sözləri çıxarılsın.
- 5.5.4-cü yarım bənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:
“5.5.4. Nazirliyin Aparatının, Nazirlik sistemində daxil olan qurumların fəaliyyətinə nəzarəti təşkil edir və onların işinin əlaqələndirilməsini təmin edir”;

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti

Bakı şəhəri, 15 mart 2023-cü il

İslamofobiyanın siyasiləşdirilməsi bəşəri təhlükədir

Bu xəbərdarlıq Bakıda keçirilən beynəlxalq konfransın əsas məzmununu ifadə etdi

Beynəlxalq İslamofobiya qarşı Mübarizə Günü BMT-nin elan etdiyi rəsmi beynəlxalq günlərdən biridir. İnancların və dinlərin müxtəlifliyinə və fundamental insan hüquqlarına hörmət əsasında tolerantlıq və sülhü təşviq etmək üçün bu əlamətdar tarix hər il martın 15-də qeyd olunur. Bununla əlaqədar Bakıda “İslamofobiya irqçiliyin və ayrı-seçkiliyin spesifik forması kimi: Yeni global və transmilli çağırışlar” mövzusunda keçirilən beynəlxalq konfransda dünyada, xüsusilə də Avropada müşahidə edilən islamofobiya tendensiyaları müzakirə olundu, maraqlı mülahizə və təkliflər səsləndi.

Ümumiyyətlə, islamofobiya müsəlmanlara qarşı qorxu, qərəz və nifrətdir. Bu gün “islamofobiya” dedikdə həm İslam qorxusu, həm də bu qorxudan doğan və bütün müsəlmanlara qarşı nifrət hissi nəzərdə tutulur. Təəssüf ki, müsəlman və qeyri-müsəlman ölkələrindən olan qaçqınlara münasibətdə kəskin fərqlər olduğu və qarışıq dini inancılı münacişə və post-münacişə zonalarında bu cür tendensiyaların gücləndiyi müşahidə edilir. Mütəxəssislərin əksəriyyəti bu fikirlə razılaşır ki, islamofobiya, əsasən, Qərb ölkələrində yayılmış bir ideologiyadır. İslama qarşı olan bu nifrətin səbəbi Əndəlusun müsəlmanlar tərəfindən fəth edilməsi ilə əlaqədardır. Səlib yürüşləri zamanı Qərbin kilsə nümayəndələrinin apardıqları təbliğat da İslama qarşı nifrət toxumlarının səpməsinə zəmin yaratmışdır. Müasir dövrdə isə 11 sentyabr 2001-ci ildə Nyu-York şəhərində baş verən terror hadisəsi bu nifrət hissini daha da alovlandırdı. Buna görə də islamofobiya ciddi təhdid kimi beynəlxalq müzakirə obyektinə qalır.

Belə bir mühüm və aktual problemə həsr olunmuş mötəbər tədbirin Azərbaycanla keçirilməsi təsadüfi xarakter daşıyır. Multikultural dəyərlərin hakim olduğu ölkəmizdə fundamental insan hüquqlarının qorunmasına yönəlik addım və təşəbbüslər hər zaman dəstəklənir və Azərbaycan ümumbəşəri əhəmiyyətli proseslərə təkan verən layihələrin reallaşmasına öz töhfəsini verir. Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi (BBMM), Beynəlxalq Mənasibətlərin Təhlili Mərkəzi və G20 Dinlərarası Dialoq Forumunun birgə təşkilatçılığı ilə “İslamofobiya irqçiliyin və ayrı-seçkiliyin spesifik forması kimi: Yeni global və transmilli çağırışlar” mövzusunda beynəlxalq konfransın keçirilməsi də bu həqiqəti bir daha təsdiqləyir. Son illər demokratik dəyərləri qorumaq və gücləndirmək adı altında etiqad azadlığının açıq şəkildə pozulmasına dair ziddiyyətli proseslərin baş vermasından narahat olan Azərbaycan da digər İslam ölkələri kimi, islamofobiya ilə mübarizəyə dair qəti fəaliyyət planının hazırlanmasını zəruri sayır və belə beynəlxalq forumların keçirilməsinin akademik platformanın yaradılmasına təsir göstərəcəyinə inanır.

Müzakirələrdən öncə BMT Baş katibinin müavini, qurumun Sivilizasiyalar Alyansının ali nümayəndəsi Mişel Angel Moratinosun videomüraciəti təqdim olundu. Cənab Moratinos ötən il Baş Assambleyanın 15 mart tarixini İslamofobiya ilə Beynəlxalq Mübarizə Günü kimi elan etməsinin əhəmiyyətindən danışdı. O qeyd etdi ki, dünyada, xüsusən də Qərb ölkələrində yayılan islamofobiya nifrət deyil, qorxudur. Bununla belə, müsəlmanların özlərini qorumaq hüququ da var və hamımız birlikdə çalışaraq nifrətin aradan qaldırılmasına nail olmalıyıq.

Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin (BBMM) icraçı direktoru Rəvan Həsənov açılış nitqində bildirdi ki, islamofobiya hallarının artması Azərbaycanı da narahat edir. Qeyd etdi ki, konfransda dünyanın 31 ölkəsindən alimlər, beynəlxalq təşkilatların ekspertləri, din xadimləri və qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələri iştirak edəcək. Onun sözlərinə görə, həmin nümayəndələr islamofobiya ilə mübarizədə fərqli yanaşma, bəzi Avropa ölkələrində islamofobiyanın təzahürləri, dünya mediasında islamofobiya mövzularında müzakirələr aparacaqlar. Tədbirə Azərbaycanın ev sahibliyi etməsinin xüsusi önəmini vurğulayan R.Həsənov əlavə etdi ki, dünyada islamofobiya hallarının artması Azərbaycanı da narahat edir. O, konfransın dayanıqlı şəkildə keçirilməsinə ümid etdiyimizi də diqqətə çatdırdı.

İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) keçmiş baş katibi Ekmeleddin İhsanoğlu isə dedi ki, islamofobiya global sülh üçün ciddi təhlükədir, sabitliyi ciddi təhdididir. Cənab İhsanoğlu vurğuladı ki, bəzi ölkələrdə islamofobiya siyasiləşdirilir. O, bu təhlükəli tendensiyanın xüsusilə də seçki kampaniyalarında müşahidə edildiyini diqqətə çatdırdı. İƏT-in keçmiş baş katibinin sözlərinə görə, vəzifəsinin icrasına başladığı zaman üzleşdiyi əsas problemlərdən biri Qərbin İslama mənfi münasibəti olub. O vurğuladı ki, indi əvvəlki illərlə müqayisədə üç istiqamətdə islamofobiya ilə bağlı nəzərəcarpacaq mənfi tendensiya müşahidə edilir. İslamofobiyanın ciddi problem olduğunu qə-

bul etməyin vacibliyinə toxunan Cənab İhsanoğlu təfəkkirlərini də səsləndirdi. Onun sözlərinə görə, müsəlman ölkələrin səsi daha ucadan səsləndirilməlidir. Bundan başqa, müsəlman ölkələr ortaq mövqə nümayiş etdirməlidirlər ki, İslam Avropada yad din deyil, “Köhnə qitə”də milyonlarla müsəlman yaşayır.

Beynəlxalq Mənasibətlərin Təhlili Mərkəzinin (BMTM) İdarə Heyətinin sədri Fərid Şəfiyev çıxışında müsəlmanlara qarşı mədəni, siyasi baxımdan qərəzi münasibətin bəsləndiyini bildirdi. Onun sözlərinə görə, Ermənistan – Azərbaycan münacişəsində heç bir dini tərəf olmasa da, ermənilər özlərindən dini rəvayətlər uyduraraq ölkəmizə qarşı ərazi iddiası irəli sürüblər. Azərbaycan 30 il ərzində Ermanistanın işğalçı təcavüzünə məruz qalıb: “Biz tarix boyu müsəlmanların təcrid olunmasını görürük. İslamofobiya özünü doğurduğu nəticələr baxımından müxtəlif kontekstlərdə mövcuddur. Bu anlayışın həm də dövlətlərin təhlükəsizliyi, ərazi bütövlüyü, iqtisadi və sosial məzmunlara ciddi təsiri var. Bu, faktıdır”. Fərid Şəfiyev əmin olduğunu bildirdi ki, konfrans islamofobiya ilə mübarizədə uğurlu başlanğıcı olacaq.

İlk plenar sessiyada çıxış edən Azərbaycanın İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili (Ombudsman) Aparatının rəhbəri, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının İnsan Hüquqları üzrə Müstəqil Daimi Komissiyasının üzvü Aydın Səfixanlı dedi ki, dünya Fransanın Əlcəzair xalqına, Afrika, həmçinin Cənub-Şərqi Asianın digər ölkələrinə qarşı törətdiyi kütləvi vəhşiliyi unutmamalı, ədalət tələb etməlidir. Gələcəkdə belə faciələrin qarşısını almaq üçün mümkün olan hər şey edilməlidir. Onun sözlərinə görə, Əlcəzair xalqına qarşı dəhşətli müharibə aparıb və bu müharibədə 1,5 milyondan çox insan həyatını itirib.

Aparat rəhbəri vurğuladı ki, Qərbin bəzi ölkələrində İslama qarşı aşağılayıcı hərəkətlərə yol verilir: “Bu əməllər ifadə azadlığı adı altında edilir. Halbuki bu aşağılayıcı addımların ifadə azadlığı ilə heç bir əlaqəsi yoxdur”.

İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) Avropa İttifaqındakı səfiri və daimi müşahidəçisi İsmət Cahan təəssüf hissi ilə bildirdi ki, Qərbdə dünyanın bəzi regionlarında islamofobiya artır. Bəzi ölkələrdə bu mənfi tendensiyanın siyasiləşdirilməsinə meyillik müşahidə olunur ki, bu da yalnız yoldur. Onun sözlərinə görə, islamofobiyanın gender aspekti də var: “Avropada müsəlman qadınlara qarşı təzyiqlər var və buna qarşı mübarizə aparılmalıdır. Avropada belə fikir var ki, müsəlman qadını azad etmək lazımdır. Bu, kökdən yalnız mövqedir. Müsəlman qadını seçimdə azaddır”. İ.Cahan nəzərə çatdırdı ki, İslamofobiyanın güclənməsindən ciddi narahatlıq duyur.

Avropada müsəlmanların terrorçu və arzuolunmaz mühacir olduğunu düşündürlər. Bu mövqə cəmiyyəti qütbləşdirir. Amma, təbii ki, bu, yanlış fikirdir. O dedi ki, müsəlmanların Avropada öz yerinin olduğunu deməyə ehtiyac var. Bunun üçün islamofobiya ilə mübarizə konkret fəaliyyət planı əsasında aparılmalıdır.

*** Aralıq sessiyada keçirilən “Fransada islamofobiya” mövzusunda müzakirələrdə bir sıra maraqlı məqamlara toxunuldu. **Fransa Milli Mərkəzinin fəxri baş elmi işçisi Fransua Burqat çıxışında vurğuladı ki,** Fransada öz dininizə aid nəse etsəniz, məsələn, hansısa atributla gəzənsiz, bu qeyri-qanuni sayılacaq. Cənab Burqat islamofobiya ilə mübarizə aparılmasının vacibliyini qeyd edərək bildirdi ki, Fransa cəmiyyəti dövlət islamofobiyasına doğru gedir. Onun fikrincə, bu tendensiyanın bəzi səbəbləri var. Fransız qonaq dedi ki, Fransa artıq xristian cəmiyyət deyil və müsəlmanlara qarşı nifrət nitqini ifadə edənlərin inancılı xristianlar olmadıqları görürülür. Cənab Burqat, həmçinin vurğuladı ki, artıq Fransa hökuməti hərəkətləri yox, düşüncələri kriminallaşdırır.

“İslamofobiya lüğəti” kitabının müəllifi, tarixçi Kamil Meziti də ondan öncə çıxış edən təqlərlərin sözlərini təsdiqləyən fikirlərə yer ayırdı. Onun sözlərinə görə, son 10 il ərzində Fransa artıq qanuni irqçiliyə doğru addımlayır. “10

il əvvəl islamofobiya ilə bağlı kitabı yazanda mənə irad tuturdular ki, qeyd olunanlar şişirtmədir. Lakin bu gün görürük ki, artıq biz qanuni irqçiliyə doğru gəlib çıxmışıq”. Cənab Meziti əmin olduğunu bildirdi ki, bu, Fransa dəyərlərinə xas bir vəziyyət deyil. O, Fransanın 10 faizinin müsəlman olduğunu xatırlatdı.

Bundan başqa, K.Meziti əlavə etdi ki, Fransada İslama qarşı paranoya yaşayır. Bunu sonuncu prezident seçkilərində görmək mümkün oldu. O xatırlatdı ki, prezidentliyə namizəd şəxs müsəlmanları təhqir etdi və bu əməlinə görə cəzalandırılmadı. K.Meziti nəzərə çatdırdı ki, siyasətçilər öz siyasi karyeralarını qurmaq üçün belə üzdehəraq fəndlərdən yararlanırlar. Natiq cinayətkarın milli mənsubiyyətini qabartmağın da yolverilməz olduğunu vurğuladı. Təəssüf ki, Fransada, bəzi ölkələrdə cinayət törədən vətəndaşlara milli mənsubiyyətlərinə görə fərq qoyulur. Bunun xüsusilə də müsəlmanlara qarşı tətbiq olunduğu müşahidə edilir.

Eyni mövqeni Rutgers Universitetinin Hüquq məktəbinin hüquq və sosial ədalət üzrə tədqiqatçısı Sahar Aziz də sərgilədi. Xanım Aziz vurğuladı ki, Fransada müsəlmanlara qarşı qanunların qəbuluna və onların əleyhinə yönəlməli fəaliyyətlərin həyata keçirilməsinə sponsorluq edən qüvvələr var. O, həmçinin bildirdi ki, Fransada hicabla qarşı çıxırlar və bu, yolverilməzdir. Axı müsəlman qadının öz seçimi var, onu geyim tərzini zorla səgməyə vadar etmək olmaz: “Qadınların verdiyi qərarlara nəzarət etmək və onların əvəzinə qərar qəbul etmək təhqiramizdir”.

“İrqi müsləmançılıq” kitabının müəllifi olan Sahar Aziz Fransada islamofobiyanın artdığını diqqətə çatdırdı. O, bunun, ilk növbədə, Fransanın keçmiş müstəmləkələri ilə münasibətlərinin mürəkkəb olması ilə bağlı olduğunu vurğuladı. Xanım Azizin sözlərinə görə, bu problem dərin tarixi kökləri var.

Konfrans işini bu gün yekunlaşdıracaq.

Səbuhi MƏMMƏDOV, Elşən AĞALAR (foto), “Xalq qəzeti”

Fransanın anti-İslam maskası açılır

Dünya Bakıda “İslamofobiya irqçiliyin və ayrı-seçkiliyin spesifik forması kimi: Yeni global və transmilli çağırışlar” mövzusunda beynəlxalq konfrans işinə başlayıb. İki günlük konfrans BMT Baş Assambleyasının 15 mart tarixini islamofobiya ilə Beynəlxalq Mübarizə Günü kimi elan etməsinin bir illiyi ilə əlaqədar Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi, Beynəlxalq Mənasibətlərin Təhlili Mərkəzi və G20 Dinlərarası Dialoq Forumunun birgə təşkilatçılığı ilə keçirilir.

Konfransda islamofobiya ilə mübarizədə kəsişən yanaşma, bəzi Avropa ölkələrində islamofobiyanın təzahürləri, dünya mediasında islamofobiya mövzularında müzakirələr aparılır. Onun bölmə iclaslarından biri Fransada islamofobiya mövzusunun əhatə edir.

Əslində, Fransada islamofobiya mövzusunun konfransda müzakirəsi təsadüfi deyil. Avropa İttifaqının aparıcı dövlətlərindən biri, milli identiteti “Azadlıq, bərabərlik, qardaşlıq” olan Fransanın digər qitələrdəki müstəmləkə ərazilərində yaşayanlarla birlikdə əhalisinin sayı 68 milyon nəfərə yaxındır. “The World Factbook” sorğu-almanaxının məlumatına görə, əhalinin 7-9 faizi İslam dininə etiqad edənlərdir. BBC rus xidmətinin saytında 14 noyabr 2020-ci ildə yerləşdirilən məqalədə isə Fransada 5,7 milyondan çox müsəlmanın yaşadığı qeyd edilir. Bildirilir ki, bu da ölkə əhalisinin təxminən 8,8 faizi deməkdir. O da bildirilir ki, bu, bütün Avropa ölkələri arasında ən yüksək göstəricidir. İslam dini tərəfdarlarının sayına və əhəmiyyətinə görə Fransada ikinci, böyümə sürəti baxımından isə birincidir.

Fransada müsəlmanların sayı artdığı kimi islamofobiya təzahürləri də getdikcə güclənir. Bunu Fransa Respublikasında baş verənləri gündəlik müşahidə edən hər kəs görə bilər. Həmçinin, Fransada islamofobiyanın nəzərəcarpacaq dərəcədə artdığını politoloqlar və beynəlxalq münasibətlər üzrə ekspertlər tərəfindən hazırlanmış bir sıra elmi araşdırmalar da sübut edir.

Fransada islamofobiya hallarının multikulturalizmin hökm sürəcəyi inklüziv, açıq və mükməml cəmiyyətin qurulacağı vədi ilə 2017-ci ildə prezident seçilən

və 2022-ci ildə vəzifəsini qoruyub saxlayan Emmanuel Makron dövründə daha da artması diqqətdən yayınmır. Onun özünü və rəhbərlik etdiyi hökumət üzvlərinin atdığı bu addımlar seçkiqabağı dövrdə verilən vədlə ziddiyyət təşkil edir. Onun rəhbərliyi altında Fransa daha da islamofob

müsəlman əhalisindən qorxmağa başlamasına gətirib çıxarıb. Makronun rəhbərliyi altında İslam əksər Fransa vətəndaşları tərəfindən sivilizasiya, adət-ənənə və yerli dəyərlər üçün potensial təhlükə mənbəyi kimi görünməyə başlayıb. Geniş yayılmış islamofobiya Makronun daim və ısrarla müsəlmanlara və İslama qarşı çıxışları, seçki strategiyası ilə gücləndirilir. Bu da öz növbəsində insan haqları təşkilatları və BMT tərəfindən pislənir. Son dövrlər müsəlmanların bir qismi Fransanı tərk edir, Parisin “yumşaq güc”ünə zərər verən “beyin axını” var. Fransa üçün, bu, beynəlxalq münasibətlərin, biznes mühitinin və diplomatianın bir çox sahələrində rol oynaya biləcək əhəlinin bir hissəsinin, ses və fikirlərin itirilməsidir.

2019-cu ilin oktyabrında Makron hökumətində o vaxtki daxili işlər naziri olan Kristof Kastaner parlament komitəsinin dinləmələrində radikallaşma əlamətləri kimi saqqal saxlamağı və Ramazanın “qəsdən” qeyd olunmasını göstərmişdi. Bir sözlə, islami görünən hər şey “radikal” kateqoriyasına düşür. İndi bu cür mühakimələr islamofob maskalı Fransa elitası üçün vərdiş halı alıb.

*** Yazının girişində Fransada müsəlman əhalisinin faiz nisbətinin bütün Avropa üçün maksimum göstərici olduğunu qeyd etdik. Yəqin, oxuculara maraqlı gələ bilər ki, nə üçün məhz Fransada müsəlman əhali Avropanın digər ölkələri ilə müqayisədə

Ekspert rəyi

Elçin ƏSGƏROV, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı Gənclər Forumunun Avrasiya üzrə Regional Mərkəzinin sədri

– Fransada son illərdə, xüsusilə Emmanuel Makronun prezidentliyi dövründə islamofobiya ciddi şəkildə güclənib. Baxmayaraq ki, Makron seçilərkən əsas rəqibi sağçı-milətçi Marin Le Penin əksinə olaraq, multikulturalizmə üstünlük verəcəyini, ksenofobiyanın, rasismin olmayacağı bir cəmiyyət quracağına söz vermişdi. Məhz buna görə Makron üstünlük qazanmışdı.

Lakin Makron prezident seçildəndən sonra həm rasismin, həm də islamofobiyanın artması təzahürü açıq-aydın görünməyə başladı. Bu, təkcə dövlət tərəfindən ayrı-ayrı aktlarda, yanaşmalarda deyil, konkret qanunvericilikdə də öz əksini tapdı. Məsələn, İslam separatizmi ilə bağlı Fransada qanun qəbul olundu. Bu, guya, radikalizmə çağıran İslam cərəyanlarına qarşı qəbul olunmuş qanundur. Ancaq faktiki olaraq, bütün İslam icmalarına təzyiq

daha çoxdur. Fransızlar bunun səbəbini bilməmiş olmaqlar.

Müsəlmanların Fransa ərazisinə kütləvi axını Birinci dünya müharibəsi zamanı Şimali Afrikadakı müstəmləkələrdən (Əlcəzair, Tunis və Mərakeş) çox sayda insanın metropolianı müdafiə etmək üçün cəlb edildiyi zaman baş verib. Onların bir hissəsi sülh bağlandıqdan sonra Fransada qalıb. Ölkədə ən böyük məscid sayılan Paris cümə məscidi də məhz 1926-cı ildə Birinci dünya

vasitəsi kimi, bu qanundan istifadə olunur. Qanunun qəbulundan sonra məscidlərin imamlarının çıxışlarına nəzarət edilməsinə, senzura olunmağa, hüquq-mühafizə orqanları din xadimləri ilə müxtəlif bəhanələrə tez-tez görüşməyə, onlara təzyiqə başlanılıb. Fransanın özündə də bir sıra hüquq müdafiə təşkilatları bu qanuna qarşı çıxırlar.

Daha sonra Fransada bu qanunla bağlı tənqidləri boğmağa başladılar. Məsələn, Fransada “İslamofobiya qarşı Kollektiv” adlanan təşkilatı fəaliyyəti qadağan olundu. Qanuna əsaslanaraq, Fransa hökumətinin apardığı islamofobiya siyasəti ilə bağlı istənilən tənqid cinayət kimi tanınmağa və İslam radikalizmi kimi qiymətləndirilərək onun qarşısının alınmasına başlandı. Bu da Fransada böyük narazılığın yaranmasına səbəb oldu.

müharibəsində həlak olan müsəlman əsgərlərin xatirəsinə hətimar əlaməti olaraq Fransa Prezidenti Qaston Dumerqin iştirakı ilə açılıb. İndi isə Fransa öz keçmişinə, müsəlmanların ölkənin müdafiəsində oynadığı rola, canlarını fəda etməsinə məhəl qoymadan onlara münasibətdə ayrı-seçkilik siyasəti yürüdü. Görünür, fransız olmağın bir özəlliyi də budur.

Səxavət HƏMİD, “Xalq qəzeti”

Ermənistan–Rusiya ziddiyyətlərində KTMT amili

Yaxud “Paşinyan–Simonyan” ansamblının anti-Moskva xoru

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı, daha dəqiq desək, Rusiyanın hərbi bloku ilə yolları ayırmaqda ısrarlıdır. Ancaq tələsmir, hələ bir müddət Moskvanın “erməni sevgisi” üzərində oynamaq xəttini davam etdirir. Nikolun bir neçə gün öncə keçirdiyi mətbuat konfransında səsləndirdiyi fikirlər bunu söyləməyə əsas verir.

Əslində, N.Paşinyanın bildirdikləri həm mövqe nümayişi, həm də sırf ifadə tərzı baxımından yenilik deyil. Yeni, son bir ildə İrəvanın Moskva ilə gərginlik amp-litudasında KTMT vacib halqanı təşkil etməkdədir. Nikol məhz bu qurum müstəvi-sində Kremlə yüklənir, onun Ermənistan üçün səmərəsizliyini göstərmək yolunu tutur. Hazırkı bəyanata gəldikdə isə o deyir ki, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı Ermənistanı tərk edir: “Biz KT-MT-dən çıxmırıq, onlar burdan gedir. Bu isə bizi narahat edir”.

gəlmir. “Niyə bu barədə demirlər? Desinlər ki, indi əlimizdən heç nə gəlmir, ancaq imitasiyadır və ya bizi bu vəziyyətdə qoyublar. Üzr istəyirəm, amma bizdə o resurs yoxdur. Biz üç milyonluq kiçik bir ölkəyik və bizim üçün hər metr vacibdir. Biz çox narazıyıq, orada olan gözlən-tilər özünü doğrultmur. Biz uzun müddət vətəndaşlarımıza izah edə bilməyəcəyik ki, KTMT niyə görməli olduğumuz işi görmür. Bundan nəticə çıxaracağıq”, –deyən erməni spiker Ermənistanın Rusiya ilə qarşılıqlı yardım haqqında müqaviləsinin

Paşinyan tədbirdən öncə Rusiya əley-hinə aksiyalar təşkil etmiş, təhqiramiz fikirlərin səslənməsinə rəvac vermişdi. O, toplantının gedişindəki çıxışında da Moskvanın Ermənistan üçün səmərəsizli-yi məntiqinə köklənmişdi. Hətta, sammitin yekun sənədinə imza atmaqdan imtina et-miş və demişdi ki, orada, guya, Erməni-stanı razı salmayan məqamlar var...

Paşinyan, ümumən, Ermənistan iqtidarı istəyirdi ki, sözügedən tədbir KTMT-nin Azərbaycana qarşı demarş meydanına çevrilsin. Bunu hiss edən Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşen-ko özündən çıxaraq Qərbpərəst erməni iqtidarını KTMT-yə üzv dövlətlərin başçı-larını uşaq yerinə qoymamağa çağırmış, Cənubi Qafqazda sülh yaratmaq üçün anarxişmdən uzaq durmağın, konkret tədbirlər görülməsinin vacibliyini vurğu-lamışdı.

Əlbəttə, o zaman KTMT-nin, necə dəyərlər, ağır çəkirlilərinin Ermənistan paytaxtında olması rəsmi İrəvana sanki jest idi. Ancaq Paşinyan Putinin jestindən nəticə çıxarmadı. Bu, azmış kimi, İrə-vandakı nümayişçilər Gümrüdəki Rusiya hərbi bazasının ölkədən çıxarılmasını tələb etdilər.

Onu da deyək ki, KTMT müstəvisin-də Ermənistan-Rusiya münasibətlərinin kəskinləşməsi İrəvanın Avropa İttifaqı-nın mülki missiyasını regiona gətirmək istiqamətindəki fəaliyyəti ilə müşayiət olunub. Paşinyan birincinin səmərəsiz-liyinə dair fikirlərini sözügedən missiya-nın əhəmiyyətini vurğulamaqla bərabər səsləndirməklə, bir növ, KTMT-nin mis-siyasına alternativ müəyyənləşdirdiyini bəyan edirdi. Nəzərə alaq ki, hazırda Al-nin müşahidəçiləri Ermənistan–Azərbay-can sərhədinin Ermənistan tərəfindən işə başlayıblar.

Digər tərəfdən, Ermənistan iqtidarının KTMT-yə, daha doğrusu, Rusiyaya qarşı demarşları, ümumən, Moksvanı Cənubi Qafqazdan çıxarmaq yönümlü Qərb si-yasət vektorunun tərənnümüdür. Bir qə-dər əvvəl diqqətə çatdırdığımız məqam heç də təsadüfi deyil. Paşinyan Ermənis-tandakı 102-ci rus hərbi bazasını ölkədən çıxarmaq tələblərini gündəmə gətirərkən, Cənubi Qafqazdakı rus varlığını silməyi hədəf seçib.

Bəli, yekun qənaət budur ki, Erməni-stan baş nazirinin son açıqlaması erməni iqtidarının anti-Rusiya fəaliyyətini davam etdirəcəyinin təsdiqidir. Doğrudur, Nikol açıq şəkildə ölkəsinin KTMT-dən çı-xmaq niyyətini dilə gətirmir, ehtiyat edir. Bu, həm də Rusiyanı şantaj etməkdir. İrəvanda yaxşı anlayırlar ki, Moskva er-məni şiltəqılıqlarına dözdür. Buna görə psixoloji baxımdan bu dözüümü, müəyyən mənada, sınamaq yolu tuturlar. Deməli, Ermənistan hakimiyyətinin KTMT-ni əş-ağılaması bundan sonra da davam etdi-riləcəkdir. Moskva özünə ünvanlanmış təhqiramiz rəftara nə qədər dözəcək, maraqlıdır.

Ə.RÜSTƏMOV, “Xalq qəzeti”

Qeyd edək ki, eyni məzmunlu fikri ötən ilin noyabrında Ermənistan par-lamentinin spikeri Alen Simonyan da bildirmişdi. Yeri gəlmişkən, Paşinyanla Simonyanın fikirləri o qədər oxşardır ki, hətta, indi onu birincinin səsləndirdiyinə şübhə ilə yanaşmaq mümkündür. Erməni spiker vurğulamışdı: “Biz heç vaxt demə-şik ki, KTMT-dən çıxmıyıq, onlar burdan narahatıq”.

N.Paşinyan mətbuat konfransında onu da bildirib ki, ölkəsi KTMT-yə öz prinsiplərini təkliif edib. “Söhbət Ermə-nistandan getmir, ondan gedir ki, KTMT Ermənistanda işləyirmi? Biz bu məsələ-ni həll etmək istəyirik”, – deyə Paşinyan vurğulayıb.

Əlbəttə, anti-Rusiya ovqatını körük-ləmək baxımından A.Simonyan Paşinya-nı üstələməkdədir. Nəzərə alaq ki, birinci Kreml əleyhinə ötən ilin sentyabrında daha sərt fikirlər səsləndirmişdi. Həmin vaxt Azərbaycanın hərbi müstəvidə Er-mənistanı cəzalandırməsindən əsəbləş-miş Simonyan demişdi ki, Moskvanın İrəvanı qorumaq üçün əlindən heç nə

olduğunu kinayə ilə xatırlatmışdı.

Biz isə onu xatırladaq ki, İrəvan mar-tın əvvəlində KTMT-də baş katib müavini postu ilə bağlı kvotasından imtina etdiyi-ni açıqlayıb. Bu barədə məlumatı ölkənin Xarici İşlər Nazirliyi yaymışdı. Bundan əvvəl isə erməni iqtidarı KTMT-nin əv-əlcedən müəyyənləşdirilmiş plana uy-ğun olaraq, ölkədə keçirilməsi nəzərdə tutulmuş hərbi təlimindən imtina etmişdi. Həmin vaxt da həmin Simonyan, həm də Paşinyan kifayət qədər aşağılayıcı fikirlər səsləndirmişdilər. Təxminən belə: Gələ-cəklər, təlim keçirib gedəcəklər, sonra Azərbaycan və Türkiyə bunu təhlükə gö-rüb üstümüzə gələcək, Rusiya bizi müda-fie etməyəcək.

Göründüyü kimi, hazırda Erməni-stanın baş naziri sadəcə, götürülmüş kursun, bir növ, davamını gətirir. Onun Rusiya ilə daha ciddi məzələnməsi isə ötən ilin noyabrında baş vermişdi. O vaxt İrəvanda KTMT-nin növbəti sammiti keçi-rildi. Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin də qatıldığı həmin sammit əsl anti-Rusiya tamaşasına çevrilmişdi.

Ekoaksiyanın gündəliyi

Laçın yolundan 3 ayda 4 mindən çox maşın keçib

Rusiya sülhməramlılarının müvəqqəti nəzarətində olan ərazilərdə faydalı qazıntı yataqlarının, xüsusilə “Qızılbulaq” qızıl və “Dəmirli” mis-molibden mədənlərinin qanunsuz istismarına etiraz olaraq ekofeallar və QHT təmsilçiləri Laçın-Xankəndi yolunda aksiyanı davam etdirirlər. Etirazçıların qətiyyəti onu deməyə əsas verir ki, heç bir kənar təzyiq aksiyanı dayandıra bilməz!

Məhz bu aksiyalardan sonra onun hansı zərurətdən keçirildiyi də dünya ictimaiyyətinə aydın oldu. Separatçılar Azərbaycan ərazilərində faydalı qazıntı yataqlarının qanunsuz istismarını həyata keçirir, ekologiyamıza ziyan vururdu. Həmçinin aksiya keçirilən yoldan ermə-nilər tərəfindən Qarabağa minalar, si-lah-sursat daşınırdı. Ekofeallar və vətən-daş cəmiyyətinin təmsilçiləri də məhz bu kimi qeyri-qanuni əməllərin qarşısının alınması məqsədilə dinc aksiyaya baş-ladılar.

Digər tərəfdən isə erməni separatçı-larının ekologiyamıza qarşı qəddarlığı, təbii sərvətlərimizin talan edilməsi bu ölkənin vətəndaşı olaraq bizi məyus edir. Məhz Laçın-Xankəndi yolunda etiraz edən gənclərimizin tələblərindən biri də budur ki, yaşıllıqlarımızın məhvi dayan-dırılsın. Ermənilərin təbiətdə qarşı vandal əməlləri Azərbaycanın rəsmi dairələrinin də ciddi narahatlığına səbəb olur. Bu məqsədlə törədilən ədalətsizlik, ekoloji soyqırımı dünya ictimaiyyətinə çatdırılır. Məsələ ilə əlaqədar Azərbaycan Prezi-denti İlham Əliyev Almaniya Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayer ilə geniş tərkib-də görüşündə deyib ki, Laçın yolundan hərbi daşımalar üçün istifadə Azərbay-can tərəfini narahat edir. Bu aksiyanın iştirakçıları Ermənistanın Laçın yolundan qeyri-qanuni daşımalarına qarşıdır.

Dövlət başçısı bu yolun blokadada olması barədə Ermənistanın iddialarının tamamilə əsassız olduğunu bildirib, yol üzrə hərəkətin təmin edildiyini, dekabrın 12-dən indiyədək Rusiya sülhməramlı-larının və Beynəlxalq Qırmızı Xaç Ko-mitəsinin xətti ilə buradan 4 mindən artıq nəqliyyat vasitəsinin, 150-dən çox tibbi yardıma ehtiyacı olan şəxsin keçdiyini vurğulayıb. Prezident İlham Əliyev Laçın yolunun son nöqtəsində - Ermənistan–

Azərbaycan sərhədində Azərbaycanın sərhəd-keçid məntəqəsinin qurulmasının artıq ləbub olduğunu da əlavə edib.

Etirazçılar aksiyanın keçirildiyi ilk gündən etibarən dünya ictimaiyyətinə ekologiyanı qorumağa çağırırlar. Onlar yoldan keçən humanitar təyinatlı avto-mobillərin keçidinə əngəl yaratmırlar. Xankəndidən Laçına və əks istiqamətdə gün ərzində Rusiya sülhməramlılarına məxsus 100-dən çox təminat-təchizat və minik avtomobili maneəsiz keçib. Avto-mobillərdə erməni əsilli şəxslər də olub.

Artıq bütün dünyaya məlumdur ki, Azərbaycan torpaqlarını işğal altında saxladığı 30 il ərzində Ermənistan Qara-bağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonla-rının yeraltı-yerüstü sərvətlərini barbar-casına talayıb, xarici şirkətləri qanunsuz şəkildə bölgəyə cəlb edib. Bu şirkətlər həm Ermənistana, həm də digər xarici ölkələrə məxsusdur.

Erməni jurnalist Vaqram Ağacanya-nın araşdırmalarına görə, işğal dövründə Ermənistanın 30-dan çox şirkəti Qara-bağdakı qızıl və digər qiymətli metalların istismarını həyata keçirib. Belə şirkətlər-dən biri FDM-dir. 2001-ci ildə fəaliyyətə başlayan şirkət Azərbaycanın 16 ton-dan çox qızılına talayıb. Təkcə 2008-ci ildə ta-lanan qızılın həcmi 4 ton olub.

Xatırladaq ki, Azərbaycan Baş Pro-kurorluğunun hələ 2018-ci ildə apardığı araşdırmalara görə, Ermənistanda və di-gər ölkələrdə hüquqi qeydiyyata alınmayan “Vallex Group”, “Base Metals”, ACP, Ler-na Metalurgiya İnstitutu, “Teghout” və di-gər şirkətlər, o cümlədən Ermənistandan olan fiziki şəxslər qızıl hasilatı biznesinin təşkilində iştirak ediblər.

Rizvan FİKRƏTOĞLU,
“Xalq qəzeti”

Ekspert rəyi

Havva MƏMMƏDOVA,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti yanında Dövlət
İdarəçilik Akademiyasının
professoru, tarix elmləri doktoru

– Doxsan beş gündür ki, ekofeal-lar Laçın–Xankəndi yolunda başla-dıqları aksiyayı yüksək əhval-ruhiy-yə ilə davam etdirirlər. Etirazlarda Azərbaycanın müxtəlif təbəqələrinə aid vətəndaşlar haqq çağırışları edir-lər. Ermənilər 30 il ərzində Qarabağ-da yeraltı və yerüstü sərvətlərimizi talamış, apara bilmədiklərini məhv etmişlər. Bir sözlə, daş üstə daş sax-lamayıblar. Bu talançılıq 44 günlük müharibədən sonra da səngimədi.

Laçın–Xankəndi yolundakı vəzi-yəti yerində qəymətləndirmək üçün əraziyə bir neçə dəfə xarici jurnalist-lər, dünya ölkələrinin nümayəndələri gəliblər. Reallıq budur ki, yol bağlı deyil. Bunu dünya mətbuatı da yazır. Aksiya başlanandan həmin yoldan silahlar, minalar daşınırmı. Hərəkət edən avtomobillərdə humanitar tə-yinatlı yüklər daşınır. Bu yüklərin ke-çidinə isə heç bir əngəl yaranmırmı. Aksiya iştirakçılarının tələbləri ilk gündən dəyişməz olaraq qalır. Etiraz edən vətəndaşlarımızın tələbləri tam yerinə yetirilməyənə qədər aksiyanın davam edəcəyinə əminəm.

Biz o ərazilərin sahibliyiyyərik. Ora-da Azərbaycan dövlətinin qanunları işləməlidir. Yox, əgər ərazilərimizdə separatçılıq, terrorçuluq planlarına yol verilsə, hökumətimiz konstitu-siya hüquqlarından istifadə edərek sülh və təhlükəsizlik naminə antiter-ror əməliyyatları keçirə bilər. Məğlub Ermənistan Azərbaycan dövlətinin təklifi ilə razılaşmalı, ölkəmizin diqtə-sinə riayət etməlidir.

Özünü bütün dünyaya İslam hamisi kimi tanıdan İran uzun illərdir ki, dindən siyasi ambisiyalarını reallaşdırmaq üçün istifadə etməkdə, dini siyasi maraqlarının alətinə çevirməkdədir. İranın İslam dinindən siyasi məqsədlərlə istifadə etməsi rəsmi Tehranın həm daxili, həm də xarici siyasətində öz əksini tapmaqdadır.

Haqqa tutulan divan

Tehran rejiminin dini siyasi hədəf-lərə çatmaq vasitəsinə çevirməsinin ən bariz nümunəsi İranda haqqı deyən, ölkədəki ədalətsiz, anti-demokratik idarəetmə sistemine etiraz edən, sosi-al ədalətsizlikdən şikayətlənən insanla-ra tutulan divandır. Halbuki, xalqın öz arzu-istəyini, ələcə də etirazını ifadə etməsi demokratiya ilə yanaşı, həm də İslam dininin ona verdiyi başlıca hüquqlardan biridir.

üçün İrana üz tutan vətəndaşlarımızı əməkdaşlığa cəlb etməyə çalışır. Molla rejimi İslam dini ilə bağlı təhsil və dün-yagörüşünü genişləndirmək istəyən gənclərimizi inandırmağa çalışır ki, guya, dünyada “əsl İslam” yalnız İran-da mövcuddur və buna görə də hər bir müsəlman İrana dəstək verməli, Tehra-nın tapşırıqlarının icraçısı olmalıdır.

İran dövləti öz əlahtıları vasitəsilə Azərbaycan daxilində də geniş iş apa-rır, yeni casus şəbəkələri formalaşdır-mağa, dövlətimizin və cəmiyyətimizin

Dini siyasi alətə çevirən İran

İslam dini edalətsizliyə qarşı müba-rizə aparmayı hər bir müsəlmanın əsas vəzifələrindən biri hesab edir, haqsızlı-ğın mütlük və susqunluqla qarşılama-sını qınayır.

İranın özünü İslam dövləti elan etdi-yini nəzər alsaq, o zaman rəsmi Tehran bu cür etirazları anlayışla qarşılamalı, insanların haqq səsinə dinləməli, on-ları narahat edən problemlərin həllinə çalışmalıdır. Lakin fars-molla rejimi İ-slam dininin ruhuna və mahiyyətinə zidd olaraq, etirazçılara divan tutmaqda, onları təxribatda ittiham edərək ölümə məhkum etməkdədir. Təkcə bir faktı qeyd edək ki, 2022-ci ildə İranda edam edilən insanların sayı 500 nəfərdən çox olub və onların böyük əksəriyyəti sırf siyasi amillərlə bağlı öldürülüb. Bu, rəsmi Tehranın hətta öz vətəndaşları-na qarşı belə, amansızcasına davran-dığını, İslam dininin tələbləri əsasında hərəkət edən insanları qətlə yetirdiyini göstərir.

Fars-molla rejiminin türk soyqırımı

Tehran rejiminin idarəetmə siste-minə diqqətçəkən məqamlardan biri də fars-molla rejiminin edam cəzasın-dan Azərbaycana siyasi fəallara, milli düşüncə mənsublarına qarşı cəza və soyqırımı vasitəsi kimi istifadə etmə-sidir. Bugünə qədər hüquqları pozulan on milyonlarla soydaşımıza ədalət tələb edən, Azərbaycan xalqının dilinə, mədəniyyətinə, adət-ənənəsinə, mil-li kimliyinə, tarixi şüuruna qəsd edən rəsmi Tehrana etirazını bildiren min-lərlə soydaşımız fars-molla rejiminin qurbanı olub. Onların bir qismini zin-dan həyatına məhkum edən İran, digər hissəsini edam vasitəsilə fiziki olaraq neytrallaşdırıb. Bir çox azərbaycanlı fəal isə rəsmi Tehran tərəfindən təşkil edilən sui-qəsdlərə qurban gedib. İran bu üsulla öz hakimiyyətinə, fars-molla rejiminə təhlükə hesab etdiyi azərbay-canlıları məhv edir, digər fəallar arasın-da qorxu, vahimə mühiti formalaşdır-mağa çalışır. Ən dəhşətli isə budur ki, İran rejimi bütün bu cinayətlərin hamı-sını din pərdəsi altında həyata keçirir.

İslam dini, yoxsa “işğal dini”

Rəsmi Tehranın insanlığa qarşı ci-nayətləri ilə yanaşı, həm də müqəddəs dinimizə qarşı yol verdiyi cinayətlərdən biri də İslam dinini “işğal dininə” çevir-məsidir. Sülh dini olan İslamdan təcavüzkar məqsədləri üçün istifadə edən İran din faktoru vasitəsilə həm İrandakı soydaşlarımızı, həm də Azərbaycan-dakı vətəndaşlarımızı öz yalanlarına inandırmağa, onların beynini ələ keçir-məyə cəhd edir. Məhz bu məqsədlə də Azərbaycandan İrana dini təhsil almaq üçün gedən gənclərimizə dindən daha çox, Tehranın maraqları təbliğ edilir.

İran rejiminin siyasi-mənəvi əxlaq-sızlığı o həddə çatıb ki, bu ölkənin xü-susi xidmət orqanları dini təhsil almaq

“dərinliyinə” nüfuz etməyə çalışır.

Son aylar ərzində Dövlət Təhlükə-sizliyi Xidməti tərəfindən İrana çalışan iki böyük casus şəbəkəsinin ifşa edil-məsi faktı Tehranın Azərbaycanla bağlı təxribatçılıq planlarının hansı ölçüdə olduğunu əks etdirir.

Bir sözlə, bu gün İran dini maarif-ləndirmə adı altında vətəndaşlarını-zın zəhnini, ağılı və düşüncəsini ələ keçirməyə, ölkəmizi daxilən – elə öz vətəndaşlarımızın əli ilə işğal etməyə çalışır. Bir tərəfdən döviyyəyə tonlarla narkotik maddə buraxan “İslam dövlə-ti”nin, digər tərəfdən özünü “İslamın yegana dayağı” kimi təqdim etməsi də bu məqsəddən irəli gəlir.

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinə açılan “atəş”

Vətən müharibəsindən sonra molla rejiminin Azərbaycanla bağlı siyase-tində diqqətçəkən digər bir məqam Qafqaz Müsəlmanları İdarəsini (QMİ) hədəfə götürməsidir. Müharibədən sonra terrorçu Ermənistana iqtisadi-si-yasi yardımlarını artıran, sözlün həqiqi mənasında, Ermənistanın hamisi kimi çıxış edən İranın Qafqaz Müsəlmanla-rı İdarəsi tərəfindən ifşası Tehran rejimi-ni özündən çıxarıb. Buna görə də müxtəlif dini liderlərin dili ilə QMİ-yə qarşı hücumə keçən İran, bu qurumu gözdən salmağa, onun nüfuzuna zər-bə endirməyə çalışır. Halbuki Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin erməni hava-darı olan Tehran rejiminə tutduğu büt-ün iradlar haqlı və yerində olub.

Vurğulayaq ki, Qafqaz Müsəlman-ları İdarəsinin sədri Allahşükür Pa-şazadə İranın ermənilərə dəstəyinin, Azərbaycana düşmən münasibətinin İslam tarixi baxımından da böyük yan-lış olduğunu vurğulayaraq deyib: “Biz onlara qardaş deyirik. Çünki biz İranı belə tanıyırdıq. Gördük ki, bu qardaşın başqa qardaşı da var imiş. Biz ögəy qardaş imişik. Mən elə bilirəm ki, onlar səhvlərin başa düşürlər. Onlar başa düşürlər ki, bu, İslam tarixində də bö-yük səhvdır. Ümid edirəm ki, səhvlərini başa düşüb qayıdacaqlar”.

Göründüyü kimi, Qafqaz Müsəl-manları İdarəsinin sədri Allahşükür Pa-şazadə İrana öz əməllərini xatırladaraq onu səhvlərini anlamağa, yanlış yoldan geri dönməyə çağırır. Fars-molla rejimi isə bu çağırışa böhtan və iftirlarla qarşılıq verir ki, bu da Tehran hakimi-yətinin, hər şeydən öncə İslam dininə olan riyakar münasibətini əks etdirir. Ancaq rəsmi Tehran bilməlidir ki, Azər-baycana münasibətdə necə bir mövqe sərgiləməsindən asılı olmayaraq artıq bütün dünya İranın İslam dinindən sırf siyasi məqsədlər üçün istifadə etdiyi-ni bilir və onun səmimiyyətinə inanmır. Odur ki, İranın İslam pərdəsi altında Azərbaycana, onun ayrı-ayrı qurum və şəxslərinə aqdığı “atəşin” heç bir səmərəsi olmayacaq.

Seymur ƏLİYEV,
“Xalq qəzeti”

Heydər Əliyev Xəzər Dəniz Gəmiçiliyini necə xilas etdi?

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC-nin arxivində saxlanılan bir məktub Heydər Əliyevin Vətəni və xalqı qarşısında çoxsaylı və danılmaz xidmətlərindən birini təsdiqləyən olduqca qiymətli sənəddir. Bu məktubla, eləcə də altmış altı il bundan əvvəl onun ətrafında çərəyan edən kokret hadisə barədə məlumatı oxucularla bölüşməyi lazım bildik.

1969-cu ildə Azərbaycanda siyasi hakimiyyətə gələn Heydər Əliyevin rəhbərliyi illərində respublikada mövcud olan böyük sənaye obyektlərinin sayı 735-dən 1048-ə çatdırıldı. Çox ciddi kapital yatırımları ilə neft-maşınqayırma sənayesi-nin inkişafı o həddə çatmışdı ki, ABŞ-dan sonra ən böyük neft-maşınqayırma məhsullarının istehsal müəssisələri məhz Azərbaycanda yerləşirdi. Azərbaycanda faktiki olaraq dünya bazarında rəqabətə davamlı məhsullar istehsalı müəssisələri yaradılmışdı. Bunlara, həmçinin “Ulduz” cihazqayırma, “Ozon”, Bakı məişət kondisionerləri zavodlarının məhsullarını göstərmək olardı.

Təbii ki, bu yanaşma Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin (XDG) də inkişafına səbəb oldu. Dəniz nəqliyyatına ciddi kapital qoyuluşu, XDG-nin donanmasındakı gəmilərin sayının artırılması, maddi-texniki bazanın gücləndirilməsi, dənizçilərin əmək haqlarının artırılması məhz bu inkişafın nəticəsi idi. Heydər Əliyev SSRİ Nazirlər Soveti Sədrinin birinci müavini vəzifəsinə təyin olundandan sonra o vaxta qədər Azərbaycan üçün nəzərdə tutulan, amma naməlum səbəblərdən dondurulan bir çox layihələrin də donu açıldı. XDG-nin inkişafı yolunda H.Əliyev o dövrdə misli görünməmiş addımlar atmağa nail oldu. 1984-1986-cı illərdə Yuqoslaviyada tikilən 8 gəmi-bərə də daxil olmaqla, 196 gəmi XDG-nin donanmasına daxil edildi. Onlardan 115-i keçmiş SSRİ zavodlarında, 81-i isə xarici ölkələrdə inşa edilmişdi.

Daim xalqının rifahını düşünən, azərbaycanlı olduğu ilə fəxr edən, müdrik insan, uzaqgörən diplomat Heydər Əliyevin respublikada uğurla həyata keçirdiyi sənayeləşmə siyasəti həm də milli kadrların irəli çəkilməsi ilə müşayiət olunurdu. 1965-ci ildə XDG-nin rəisi, dörd dəfə “Lenin” ordeninə layiq görülmüş Mahmud Rəhimov Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində dəniz nəqliyyatının inkişafına kömək göstərmək bəhanəsilə vəzifəsindən uzaqlaşdırıldı. SSRİ Dəniz Donanması Nazirliyinin təşəbbüsü ilə Nikolay Muxin XDG-yə növbəti dəfə rəis təyin edildi. Heydər Əliyev bu kadr yerdəyişməsinin hansı səbəbdən baş verdiyini yaxşı bilirdi. 29 dekabr 1968-ci ildə ulu öndərin dəstəyi ilə milli kadr Cabbar Əzim oğlu Həşimov Nikolay Muxinin yaratdığı süni maneələrə baxmayaraq, Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin rəhbərliyinə gətirildi. Sonrakı illərdə aydın oldu ki, Heydər Əliyev Cabbar Həşimovu irəli çəkməkdə qətiyyən yanılmayıb.

XDG-nin sahil boyunca Həştərxanda, Krasnovodskda (indiki Türkmənbaşı limanı) Şevçenkoda (indiki Aktauda) və Mahaçqalada limanları, təmir və istehsal müəssisələri vardı. Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi İttifaq əhəmiyyətli təşkilat, dövlət büdcəsinə böyük həcmdə valyuta gətirən rentabelli müəssisə kimi 1984-cü ildə SSRİ-nin yüksək mükafatlarından sayılan “Oktyabr inqilabı” ordeni ilə təltif olundu. Belə bir məqamda Kremldə XDG-nin Həştərxan Gəmiçilik İdarəsini Bakıdan ayırmaq niyyətinə düşdülər. Bu planın arxasında ciddi məqamlar var idi. XDG-yə təbə olan Həştərxan Gəmiçilik İdarəsinin rəhbərliyi vilayət partiyası komitəsi tərəfindən təqdim edilir və onların öz kadrları hesab olunurdu. Bu isə istər-istəməz, kadr siyasəti baxımından ikihakimiyyətliyə gətirib çıxarmışdı. Həmin ikihakimiyyətliyin nəticəsi olaraq Bakı və Həştərxan arasında ciddi fikir ayrılığı yaranmışdı. Həştərxan vilayət partiyası komitəsinin başbirlənləri problemi öz məqsədlərinə uyğun həll etməyə çalışır, XDG-nin donanmasının hesabına müstəqil Həştərxan Gəmiçilik İdarəsi yaratmaq istəyirdi. Bundan sonra baş verən hadisələr detektiv janrındakı filmin süjetinə xatırladı.

Rus dilində Moskvada çıxan “Водный транспорт” (Su nəqliyyatı) qəzetinə XDG Həştərxan İdarəsinin losmanlarının adından şikayət məktubu təşkil edilir və həmin məktub dərc olunur. Məktubda XDG tərəfindən Həştərxan İdarəsinə qarşı ayrı-seçkilik göstərilməsindən, onların sifarişlərinin yerinə yetirilməməsindən, bezi gəmilərdəki yaşayış sahələrinin sanitar normalara uyğun tikilmədiyindən və s. bəhs olunurdu. Qəzetdə yazını təşkil

edən Həştərxan partiya komitəsi belə ucuz təbliğatla XDG-dən ayrılmanın zəminini hazırlamağı düşünürdü. Losmanların “Водный транспорт” qəzetinə şikayəti ilə bağlı SSRİ Dəniz Donanması Nazirliyi Baş Donanma İdarəsinin rəisi V.S.Zbaraşenkonun teleqraf sorğusuna (GF 9/6-163 07.07.85) Həştərxan İdarəsinin rəisi vəzifəsini icra edən V.I.Mezentsev aşağıdakı məzmununda cavab yazır (bir nüsxəsi XDG-nin rəisi Cabbar Həşimova göndərilir):

“1. Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin Həştərxan İdarəsində hazırda ixtisaslaşdırılmış losman gəmisi yoxdur. 21 aprel 1975-ci il tarixli 18 nömrəli müqaviləyə uyğun olaraq, Dəniz Donanması Nazirliyinin əmri ilə “Vano Sturua” zavodunda Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin Həştərxan İdarəsinin sifarişləri ilə 1535 sayılı layihəsi üzrə losman gəmisi inşa edilir. Zavodun proqramına əsasən, 01/01/1986-cı il tarixinə gəminin inşası 29,3 faiz (772 min rubl) təşkil edəcəkdir.

2. “Водный транспорт” qəzetində çap edilən şikayətdə göstərilən bütün nöqsanlar əsasdır.

Bununla bağlı lazımi tədbirlər görüldür”.

Təşkil olunmuş prosesə Həştərxan vilayətinin partiya funksionerləri də qoşulur və onlar Sov.İKP Mərkəzi Komitəsinə müraciət edirlər. Müraciətdə XDG-nin balansında olan gəmilərin böyük hissəsini əhatə edən Həştərxan Gəmiçilik İdarəsinin yaradılması məsələsi qaldırılır.

Bu müraciətdə göstərilən məsələ müsbət həll olunması üçün SSRİ Nazirlər Sovetinin ünvanına göndərilir. Həmin dövrdə SSRİ Nazirlər Soveti Sadri-

nin birinci müavini kimi bütün nəqliyyat sahəsinə Heydər Əliyev nəzarət edirdi və məktub onun iş masasının üzərinə qoyulur.

Suyun haradan bulandırıldığını çox gözəl bilən Heydər Əliyevin mövqeyi konkret olur: Əgər siz müstəqil Həştərxan Gəmiçilik İdarəsi yaratmaq istəyirsinizsə, nəyə görə bu, Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin balansındakı gəmilərin hesabına olmalıdır. Həmin gəmilərin böyük əksəriyyəti tanker, quru yük daşıyıcılarıdır və onlar Volqa-Don kanalı ilə dünya sularına çıxırlar. Bununla da ulu öndərin milli təəssübkeşliyi, qətiyyəti və dəmir məntiqi sayəsində “ayırıcıların” planının qarşısı yerində alınır. Amma bu, tam qələbə deyildi. Heydər Əliyevin təlimatı ilə Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin rəhbəri Cabbar Həşimov əks-hücumu keçir.

Ulu öndər Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin rəhbəri C.Həşimovu çox yaxşı tanıyırdı. Təsədüfi deyil ki, C.Həşimov birbaşa Heydər Əliyevin təşəbbüsü və dəstəyi ilə Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinə rəhbər gətirilmişdi və o, faktiki olaraq, Heydər Əliyevin kadrı sayılırdı. Bu səbəbdən XDG-nin rəisi çox gözəl bilirdi ki, müəyyən mərhələdən sonra Həştərxan gəmiçiliyi ilə bağlı qaldırılan “problem” ittifaqın bütün nəqliyyat sektorunu kurasıya edən SSRİ Nazirlər Soveti Sədrinin birinci müavini Heydər Əliyevin nəzarətində olacaq. C.Həşimov Heydər Əliyevin bu xarakterli məsələlərdə prinsipiallığını yaxşı bildiyinə və axırda Azərbaycanın mövqeyindən çıxış edəcəyinə əmin olduğuna görə, 15 avqust 1985-ci il tarixində SSRİ Dəniz Donanması naziri T.B.Qujenkoya aşağıdakı məzmununda 238/1 sayılı məktubunu göndərdi. O, əks-hücum taktikalı məktubunda yazırdı:

“SSRİ Dəniz Donanması naziri yoldaş T.B.Qujenkoya

1984-1985-ci illərdə XDG-nin Həştərxan Gəmiçilik İdarəsinin maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması istiqamətində müəyyən işlər görüldü.

Amma, təəssüf ki, Həştərxan Gəmiçilik İdarəsinin rəhbər heyətinin və Oktyabr İnqilabının 10 illiyi adına zavodun işində köklü dəyişikliyə nail ola bilmirik. Bu, Həştərxan Gəmiçilik İdarəsinin, Oktyabr İnqilabının 10 illiyi adına zavodun və Bautino limanının ikiqat tabeliyində olduğu üçün idarəetmədə struktur qüsuru ilə bağlıdır (maliyyə-təsərrüfat baxımından Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinə, kadr siyasəti isə Həştərxan vilayət partiyası təşkilatına aiddir). Bu da bir çox məsələlərin həllində operativliyin və səmərəliliyin itirilməsini, məsulyyətin azalmasına və s. gətirib çıxarır.

Digər tərəfdən, Həştərxan İdarəsinin və Oktyabr İnqilabının 10 illiyi adına zavodun rəhbərləri yaxşı kadrları saxlamaq, müəssisələrin inkişafını sürətləndirmək, sosial-maddi həvəsləndirmələri artırmaq üçün məqsədyönlü tədbirlər görmək əvəzinə, vaxtlarının böyük hissəsini nəqliyyat donanması, birləşmə, ayrılma, müstəqillik məsələlərinə sərf

edirlər. Həştərxan vilayətində kəskin kadr çatışmazlığı var və Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi bu məsələ ilə bağlı dəfələrlə öz fikrini bildirib.

Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi Həştərxan İdarəsinin, Bautino limanının, zavodların, daşımaçılığın idarə edilməsini və təkmilləşdirilməsini, iş prosesinin intensivləşdirilməsini, gəmi təmirinin, gəmiqayırma işlərinin həcmimin artırılmasını təmin etmək üçün aşağıdakı tədbirləri həyata keçirməyi vacib bilir:

Cabbar Həşimov

1. Həştərxan İdarəsinin nəqliyyat gəmiləri əsasında yeni qurum yaransın və bilavasitə Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin İstismar İdarəsinə təbə edilsin.

2. Oktyabr İnqilabının 10 illiyi adına Həştərxan gəmiqayırma zavodu “Xəzərdənizgəmiçilik” İstehsalat Birliyinə verilsin.

3. Bautino limanı və “Kaspreydmorput” İdarəsi Bakı, Krasnovodsk, Mahaçqala, Aktau, Bekdaş limanları kimi, birbaşa Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin “Xəzərdənizyol” İdarəsinə təbə edilsin.

4. Həştərxan İdarəsi Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin dəniz agentliyinə çevrilsin”.

Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin rəisi Cabbar Həşimov 15 avqust 1985-ci il.

Bununla da XDG-yə qarşı Həştərxanda hazırlanan, Moskvada həyata keçiriləcək sifarişli təxribatın qarşısı Heydər Əliyevin qətiyyəti sayəsində alınır. Məhz ümummilli liderin yaxından dəstəyi ilə XDG sərafli inkişaf yolu keçərək, hazırda üçrəngli bayrağımızın dalğalandığı yüzlərlə gəmiyi dünya sularında üzən suveren Azərbaycanın Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi QSC kimi fəaliyyətini uğurla davam etdirir.

Adıgözəl MƏMMƏDOV, “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC-nin əməkdaşı, Prezident mükafatçısı

Azərbaycandan Türkiyəyə əsl qardaş yardımı

Azərbaycan xalqı qədim dövrlərdən insanpərvərliyi və humanistliyi ilə seçilib. Qonşuya və dostu yardım göstərmək adəti bizə babalarımızdan miras qalıb və xalqımızın mənəvi dəyərlərə sadiqliyini göstərir.

Ötən ayın əvvəlində qardaş Türkiyənin cənub-şərqində baş verən güclü zəlzələ nəticəsində 46 mindən çox insanın həlak olması, fəlakətin genişmiqyaslı dağıntılara yol açması Azərbaycanda da dərin ürək ağrısı ilə qarşılandı. Azərbaycan dövləti ilə yanaşı, aidiyyəti qurumların, eləcə də ictimai təşkilatların və ölkə əhalisinin yardım kampaniyalarına fəal şəkildə qoşulması, bütövlükdə, Azərbaycanın Türkiyə ilə bağlı həssaslığını, xalqımızın qardaşlıq bağlarının nə qədər güclü olduğunu göstərdi.

Zəlzələ ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası tərəfindən qardaş Türkiyəyə fevralın 6-dan martın 15-dək göstərilmiş humanitar və maliyyə yardımının ümumi məbləği 76 milyon 344 min 930 manat (44 milyon 908 min 783 ABŞ dolları) təşkil edir. Belə ki, bu müddətdə Türkiyəyə 53 milyon 568 min 530 manat (31 milyon 510 min 900 dollar) dəyərində humanitar yardım göstərilib. Birbaşa göstərilmiş maliyyə yardımının ümumi məbləği isə 22 milyon 776 min 400 manatdır (13 milyon 397 min 883 dollar).

Qeyd edək ki, qardaş Türkiyədə baş verən təbii fəlakətin ağır nəticələrini aradan qaldırmaq məqsədilə Azərbaycanın dövlət qurumları səfərbər olaraq köməyə tələsdilər. Prezident İlham Əliyevin göstərişinə əsasən, fəlakət zonasına ilk olaraq Azərbaycanın xilasediciləri çataraq dağıntılar altında qalan insanları çıxarmağa başladılar. Azərbaycandan göndərilən 669 xilasedici Hatay, Antakiya, Kahramanmaraş, Adıyaman və digər şəhərlərdə xilasetmə əməliyyatlarında fəal iştirak edib. Xilasedicilərimiz 53 nəfəri xilas edib, dağıntılar altından 780 cəsədi çıxararaq yaxınlarına veriblər. Fəlakət bölgəsinə 121 həkim və tibbi personal, 150 könüllü gedərək qardaş xalqın dərində şərik olub və səmərəli fəaliyyət göstərib. Azərbaycanın hərbi həkəmləri 3 min 123 nəfər tibbi xidmət göstərib, ağır yara alanları müalicə edərək sağaldılar.

Dövlət qurumları tərəfindən Türkiyəyə 6 min 665 qadır, 145 konteyner tipli mobil ev göndərilib, 2 səhra hospitalı və 4 səhra mətbəxi qurularaq zəlzələdən

zərər çəkən insanlara xidmət edib. Hava-ların soyuq keçməsi evləri zəlzələ nəticəsində dağılan insanları daha ağır vəziyyətə saldığından bu problemləri aradan qaldırmaq məqsədilə dövlət qurumları tərəfindən zəlzələ bölgəsinə 786 elektrik generatoru, 11 min 299 ədəd qızdırıcı və texniki avadanlıq, 95 min 580 yataq və yataq ləvazimatı, 207 min 65 dəst isti paltar, 252 ton yanacaq göndərilib.

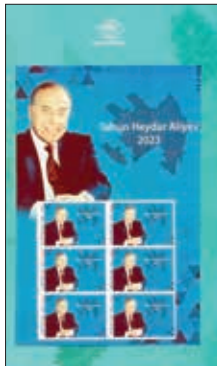
Xüsusilə vurğulamaq lazımdır ki, Heydər Əliyev Fondu Türkiyədə baş verən zəlzələyə ilk reaksiya verən təşkilatlardan biri oldu. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşkilatçılığı ilə Türkiyədəki zəlzələ bölgəsinə 2518 qadır, 135 elektrik generatoru, 19 min 894 ədəd yataq və yataq ləvazimatı, 404 min 58 adda dərman və tibbi ləvazimat, 143 min 955 dəst isti geyim, 2653 qızdırıcı avadanlıq, 6603 qutu ərzaq və qida məhsulu və digər zəruri əşyalar alınaraq göndərilib. Ümumilikdə Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Türkiyənin zəlzələ bölgəsinə 9 milyon 485 min 563 manat (5 milyon 579 min 743 dollar) məbləğində yardım göstərilib.

Ümumilikdə, dövlət qurumları tərəfindən zəlzələ bölgəsində zərər çəkənlərə 44 milyon 82 min 967 manat (25 milyon 931 min 157 ABŞ dolları) məbləğində humanitar yardım göstərilib. Humanitar yardımların Türkiyəyə çatdırılması üçün 16 təyyarədən, 459 TIR, 25 vaqondan istifadə olunub.

Qeyd edək ki, Türkiyənin Azərbaycandakı səfirliyinin yardım barəsində müraciətindən az sonra Azərbaycan xalqı türk qardaşlarına isti paltar, ərzaq toplamağa və maliyyə vəsaitləri köçürməyə başlayıblar. Bakıda və regionlarda təşkil olunan yardım toplama məntəqələrinə minlərlə insan üz tutaraq isti paltar və ərzaq gətirdilər.

Bu təbii fəlakət sayısız-hesabsız sınaqlardan çiyin-çiyinə verərək mətanətlə çıxan Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının sarsılmazlığını, əbədiyini bir daha bütün dünyaya göstərdi.

İndoneziyada ulu öndərin 100 illiyinə həsr olunan poçt markaları buraxılıb

Azərbaycanın İndoneziyadakı səfirliyinin təşəbbüsü ilə İndoneziya Dövlət Poçt Şirkəti ümummilli lider Heydər Əliyevə həsr olunan poçt markaları buraxıb.

Səfirlikdən bildiriblər ki, poçt markası Azərbaycanda 2023-cü ilin “Heydər Əliyev ili” elan edilməsi ilə bağlı tədbirlər planına uyğun olaraq buraxılıb. Markanın üzərində İndoneziya dilində “Heydər Əliyev ili 2023” yazılıb.

İndoneziya Poçt Dövlət Şirkəti ilə səfirlik arasında əldə olunmuş razılığa əsasən, sözügedən marka mart ayı ərzində ölkənin mərkəzi və regional poçt şöbələrində dövriyyəyə olacaq. Poçt markası ölkənin filatelistləri tərəfindən böyük maraqla qarşılanıb.

Şəhurun Verməziyar kəndi abadlaşdırılıb

Dünnən Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi Fuad Nəcəf Şəhur rayonunun Verməziyar kəndində aparılan kompleks quruculuq işləri ilə tanış olub.

Yenidən qurulan Verməziyar kənd tam orta məktəbi ilə tanışlıqdan sonra pedaqoji kollektivlə görüşdə Prezident İlham Əliyevin ölkəmizdə və muxtar respublikada təhsil sahəsində həyata keçirdiyi tədbirlərdən, dövlət başçısının təhsil işçilərinə olan qayğısından danışılıb. Söhbət zamanı məktəbdə müəllim və şagirdlərin hazırlıq səviyyəsinin ürəkaçan olmaması, məktəblilərin

innovativ yaşamaqları çətin qavraması və bu sahədə pedaqoji heyətinin qarşısında duran vəzifələr diqqətə çatdırılıb. Səlahiyyətli nümayəndə kənd sakinləri ilə də görüşüb, onların problemləri ilə tanış olub, xidmət və kənd mərkəzlərində yaradılan şəraitlə maraqlanıb.

Səbuhi HƏSƏNOV, “Xalq qəzeti” Naxçıvan

Azərbaycan Türk dünyasının möhkəmlənməsinə töhfələrini davam etdirir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə martın 16-da Türkiyənin paytaxtı Ankarada Türk Dövlətləri Təşkilatının dövlət başçılarının fövqəladə Zirvə görüşü keçiriləcək. Qeyd edək ki, bu tədbirin Şuşada keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdu. Lakin Türkiyədə baş vermiş dəhşətli zəlzələ ilə əlaqədar Prezident İlham Əliyev qardaş ölkəyə dəstək məqsədilə Zirvə görüşünün Ankarada keçirilməsi təklifi ilə çıxış edib. Digər iştirakçı ölkələrin rəhbərliyi ilə razılaşdırıldıqdan sonra bununla bağlı müvafiq qərar qəbul olunub. Bu, bir daha Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının, Türk dünyasında qarşılıqlı dəstəyin və hörmətin bariz nümunəsidir.

“Təbii fəlakət-fövqəladə halların aradan qaldırılması və humanitar yardım” mövzusunda həsr olunan Zirvə görüşü Türkiyənin cənub və cənub-şərq bölgələrində baş verən zəlzələ nəticəsində yaranan fövqəladə vəziyyətlə bağlı məsələlərin ən yüksək səviyyədə müzakirə edildiyi platforma olacaq.

Liderlər fəlakətlərlə mübarizədə Türk Dövlətləri Təşkilatı daxilində sıx çoxtərəfli əməkdaşlıq və koordinasiya mexanizmlərinin yaradılmasına diqqət çəkəcək, regionda mövcud çağırışlarla bağlı məsləhətləşmələr aparacaqlar.

Ümumiyyətlə, son illərdə Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələr arasında əlaqələr və əməkdaşlıq getdikcə güclənir. AZƏRTAC Türk dünyasında mövcud münasibətlərə və Türkdillli Dövlətlər Təşkilatının inkişafı istiqamətində görülən işlərə bir daha nəzər salır.

Hazırda Türk dövlətləri arasında münasibətlərin daha da inkişafı istiqamətində mühüm addımlar atılır. Heç şübhəsiz, son illərdə Azərbaycan böyük siyasi gücə çevrilərək mövqelərini möhkəmləndirib. 2020-ci ildə Vətən müharibəsində Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru erməni işğalından azad edən Azərbaycan bununla Türk dünyası ölkələri arasında coğrafi bağlantını da təmin etmək üçün gözəl imkan yaradıb. Belə ki, 2020-ci il 10 noyabr tarixli üçtərəfli Bəyanatda Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə bağlı bəndin yer alması və bu müddəanın yerinə yetirilməsi Türk dövlətlərini coğrafi baxımdan da bir-birinə bağlayacaq.

Bu gün Prezident İlham Əliyevin müdrik rəhbərliyi ilə Azərbaycan Şərqlə Qərb arasında mühüm qovşağa çevrilib. Ölkəmizin inkişaf etdirdiyi neqlyiat-logistika şəbəkəsi, Avropa ilə Asiya arasında da-

şımalar üçün olduqca vacib əhəmiyyət daşıyır. Belə ki, Mərkəzi Asiyadan və Çindən Avropaya daşınan yüklər artıq daha qısa vaxta və daha az xərclə Avropaya çatdırılır. Bu, həmçinin Mərkəzi Asiya ölkələrinin, o cümlədən Türk dövlətlərinin inkişafına da müsbət təsirini göstərir.

Son illər Azərbaycan Liderinin Mərkəzi Asiya ölkələrinə ardıcıl səfərləri, həmçinin bu regiondakı ölkələrin dövlət başçılarının Azərbaycana səfərləri dərinləşən əlaqələrin mühüm komponentini təşkil edir. Bu səfərlər zamanı imzalanən sənədlər ölkələr arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün möhkəm təməl rolunu oynayır. Bu baxımdan biz Türkmənistan qazının Azərbaycan ərazisindən tranzitini, həmçinin Mərkəzi Asiyanın bir neçə ölkəsinin işğaldan azad olunmuş ərazilərdə aparılan işlərə töhfəsini qeyd edə bilərik. Azərbaycanın Türk dünyasına birliyinə verdiyi töhfə Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələr tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. 2021-ci ildə Təşkilatın İstanbulda keçirilən Zirvə görüşündə Prezident İlham Əliyevə Türk dünyasının Ali Ordeninin təqdim olunması bunun bariz nümunəsidir.

Prezident İlham Əliyev Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrlə əlaqələrin bütün sahələrdə möhkəmləndirilməsi Azərbaycanın xarici siyasətinin prioritetlərindən biri olduğunu bəyan edib. Ötən ilin noyabrında Türkdillli Dövlətlər Təşkilatının Səmərqənddə keçirilən IX Zirvə görüşündə dövlətimizin başçısı bununla bağlı deyib: “Azərbaycan həmişə Türk dünyasının sıx birləşməsinə öz töhfəsini verib və bundan sonra da Türk dünyasının birliyi amallarına sadiq qalacaq”.

Hər zaman olduğu kimi, bu məsələdə də dövlətimizin başçısının sözü ilə əməli

üst-üstə düşür. Belə ki, ötən ilin dekabrında Buxarestdə imzalanmış müqaviləyə əsasən, Azərbaycan Avropaya, o cümlədən Türk Dövlətləri Təşkilatında müşahidəçi statusa malik Macarıstana yaşıl enerji ötürəcək. Bundan başqa, Azərbaycan Prezidentinin yanvarda Macarıstana səfəri və səfər zamanı imzalanmış sənədlər Türk Dövlətləri Təşkilatının üzvü kimi ölkəmizin təşkilatın genişləndirilməsi işinə töhfələrindən biri kimi qiymətləndirilməlidir.

Ölkəmizin Türk dünyası ilə əlaqələri kontekstində qardaş Türkiyə ilə münasibətlər xüsusi yer tutur. Azərbaycan və Türkiyə strateji müttəfiq ölkələr kimi bütün platformalarda bir-birini dəstəkləyir, istər xoş, istərsə də çətin günlərdə bir-birinin yanındadır. Biz iki ölkənin bu qardaşlıq nümunəsini İkinci Qarabağ müharibəsində, azad olunmuş torpaqlarımızda aparılan bərpa və yenidənqurma işlərində Türkiyənin ölkəmizə dəstəyində, eyni zamanda, Azərbaycanın qardaş ölkədə baş vermiş meşə yağınlarının söndürülməsi və zəlzələnin nəticələrinin aradan qaldırılması işlərində göstərilən “qardaş köməyi”ndə gördük. Prezidentlər İlham Əliyevin və Rəcəb Tayyib Ərdoğanın liderlikləri ilə ölkələrimiz arasında formalaşan sıx münasibətlər digər türk dövlətləri arasındakı əlaqələrə də sirayət etməkdədir.

Türk Dövlətləri Təşkilatının aparıcı ölkəsi olan qardaş Türkiyə təlatümlərlə dolu müasir dünyaya Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rəhbərliyi ilə super güc dövlətlərdən birinə çevrilib, ölkədə sabitlik, inkişaf və rifah təmin edilib. Türkiyə Silahlı Qüvvələri bu gün dünyanın ən güclü ordularından biridir. Baş verən son zəlzələlərin aradan qaldırılması işləri zamanı dünyanın, demək olar ki, bütün ölkələrindən Türkiyə dəstəyini göstərməsi Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rəhbərliyi ilə qardaş ölkənin beynəlxalq aləmdə qazandığı nüfuzun, hörmətin və etimadın əyani təzahürü idi.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev qardaş ölkə ilə bağlı realılıqları bu sözlərlə ifadə edib: “Bu gün dünyanın bir çox ölkələrində böhran yaşanır, ölkələr idarəolunmaz vəziyyətə düşür, iqtisadi çətinliklər, sıxıntılar insanların haqlı etirazına səbəb olur. Türkiyə isə inamla irəliləyir, nəhəng layihələr gerçəkləşdirir, bölgədə söz sahibidir, dünyada önəmli güc mərkəzidir və hər kəs bununla hesablaşmalıdır. Hər kəs bilməlidir ki, bu uğurların səbəbkarı mənim qardaşım Rəcəb Tayyib Ərdoğanıdır. Azərbaycanda Tayyib bəyə çox böyük hörmət, məhəbbət vardır və bunu Azərbaycana gələn hər bir insan görür”.

Bəli, bu gün əminliklə söyləmək olar ki, Azərbaycan və Türkiyənin sıx münasibətləri dünya ölkələri üçün nümunədir və xüsusilə Türk dünyası dövlətlərinin birliyinin möhkəmlənməsinə xidmət edir. Bir sözlə, Azərbaycan bu prosesdə Türkiyə ilə birgə liderliyi ələ alıb və onu uğurla davam etdirir.

Parlament xəbərləri

Dağıstan heyəti Milli Məclisdə

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova dünən ölkəmizdə səfərdə olan Rusiya Federasiyası Dağıstan Respublikası Milli Şurasının sədri Zaur Askəndərovun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Parlamentin sədri Dağıstan və Azərbaycan xalqları arasındakı tarixi əlaqələrdən, ümumi dəyərlərdən danışmış və bu münasibətlərin bu gün də uğurla davam etdirildiyini diqqətə çatdırıb. O, Azərbaycanla Rusiya Federasiyası arasında münasibətlərin inkişafında dövlət başçılarının xüsusi rolunu qeyd edərək qarşılıqlı səfərlərin bu münasibətlərə böyük töhfələr verdiyini bildirdi. Qeyd olunub ki, Rusiya Federasiyasının subyektləri, o cümlədən Dağıstan Respublikası ilə Azərbaycan arasında uğurlu əməkdaşlıq əlaqələri, bu sahədə parlamentlərə münasibətlərin özünəməxsus rolu var.

S.Qafarova Rusiya Federasiyası Federasiya Şurası və Dövlət Duması ilə Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi arasında mövcud ikitərəfli əlaqələr haqqında məlumat verib. O, ötən ilin dekabr ayında Dağıstan Respublikasının rəhbəri Sergey Melikovun ölkəmizə səfərini və onunla keçirdiyi görüşü xatırladı, həmin səfərin ikitərəfli münasibətlərin inki-

şafı baxımından əhəmiyyətini vurğulayıb.

Rusiya Federasiyası Dağıstan Respublikası Milli Şurasının sədri Zaur Askəndərov Dağıstan və Azərbaycan xalqlarının yaxınlığından, bölüşdükləri ümumi dəyərlərdən danışmış. O, Dağıstanda Azərbaycanın ümummilli lideri Heydər Əliyevin, Azərbaycanda isə Dağıstanın böyük şairi Rəsul Həmzətovun 100 illik yubileylərinin keçirilməsinə hazırlıq getdiyini və bunun iki xalq arasındakı bağlılığın bariz nümunəsi olduğunu diqqətə çatdırıb. Qonaq Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın dinamik inkişaf etdiyini diqqətə çatdırıb və Dağıstanın Azərbaycanla bütün sahələrdə əlaqələrin daha da gücləndirilməsinə böyük önəm verdiyini deyib.

Parlamentlərin qarşılıqlı münasibətlərin inkişafında oynadığı roldan danışan qonaq qanunvericilik sahəsində təcrübə mübadiləsinin daha yaxşı qanunlar yaratmağa kömək edəcəyinə inamını ifadə edib. Z.Askəndərov digər xalqların nümayəndələri ilə yanaşı, azərbaycanlıların da Dağıstanda vahid ailə kimi yaşadığını və məmnunluqla qeyd edib.

Söhbət zamanı qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında da fikir mübadiləsi aparılıb.

Manamada Parlament Dəstək Qrupu yaradılıb

Bugünlərdə Bəhreyn Krallığının paytaxtı Manama şəhərində keçirilən Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şəbəkəsinin 2-ci konfransında mühüm qərarlar qəbul olunub. Milli Məclisin və QH Parlament Şəbəkəsinin sədri Sahibə Qafarovanın sədrliyi ilə keçirilən konfransda 20-dən çox ölkənin parlament rəhbəri, 60-dan çox heyət olmaqla, ümumilikdə, 300-dən artıq nümayəndə iştirak edib. Konfrans bir sıra mühüm sənədlərin qəbulu ilə yadda qalıb.

Konfransın əsas nəticələrindən biri Azərbaycan Prezidenti Qoşulmama Hərəkatının sədri cənab İlham Əliyevin cari il mart ayının 2-də Bakıda keçirilmiş Qoşulmama Hərəkatının COVID-19-a qarşı mübarizə üzrə təmas qrupunun Zirvə görüşündə irəli sürdüyü təşəbbüslərin dəstəklənməsi məqsədilə Parlament Dəstək Qrupunun yaradılması barədə qərarın qəbul edilməsi oldu.

Konfransın yekun sənədi kimi qəbul olunmuş Manama Bəyannaməsi isə üzv

parlamentlərin müasir dövrün çağırışları, həmçinin əməkdaşlıq imkanlarına, Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şəbəkəsinin hazırkı və gələcək fəaliyyət prioritetlərinə dair vahid mövqeyini əks etdirir.

Tədbirdə “Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şəbəkəsində beynəlxalq parlament təşkilatlarına müşahidəçi statusunun verilməsi haqqında” qərar da qəbul olunub.

Əliqismət BƏDƏLOV,
“Xalq qəzeti”

Fars-molla rejimi narkobiznesi çiçəkləndirir...

İranın fars-molla rejimi narkotik ticarətindən əldə etdiyi çirkli pulları yalnız daxildə uranı zənginləşdirməyə, İslam Keşikçilərini yemləməyə, hay “qardaşları”na silah-sursat göndərməyə deyil, həm də xaricdə terror təşkilatlarını maliyyələşdirməyə xərcləyir.

Az qala, hər gün Dövlət Sərhəd Xidmətinin, yaxud Daxili İşlər Nazirliyinin məlumatlarında qanun pozucuları barədə eyni məzmunlu xəbəri oxuyur və ya eşidirik: “İran-Azərbaycan sərhədində narkotik qaçaqmalçıların ərazimizə sızmasının qarşısı alındı, paytaxtda narkotacirlər iş başında yaxalandılar”. Həmin adamların, istisnasız olaraq, hamısına “ağ ölüm”ün xammalının Arazin o tayından - İrandan ötürüldüyü birmanalıdır. Təkcə ötən il ərzində 1 ton 150 kiloqram narkotikin qaçaqmalçılıq yolu ilə ölkəyə gətirilməsinin qarşısı alınıb. Bu rəqəm Daxili İşlər Nazirliyinin 2022-ci ilin yekunları ilə bağlı hesabatında göstərilib. Amma 2020-ci ilin 10 noyabrına qədər vəziyyət tam fərqli idi.

Hələ 2001-2003-cü illərdə, İlham Əliyev Milli Məclisin Avropa Şurası Parlament Assambleyasında (AŞPA) nümayəndə heyətinin rəhbəri, AŞPA-nın vitse-prezidenti və büro üzvü olarkən Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində Ermənistan dövlətinin, erməni silahlı qüvvələrinin narkotik ələkib-becərdiklərini, nəzarətsiz ərazilərdən narkotranzit kimi istifadə etdiklərini və insan alveri ilə bağlı cinayət əməllərini faktlarla ifşa edərək

Avropa parlamentarilərində obyektiv rəy formalaşdırmağı bacardı.

Qarabağ İranın gizli narkomarşrutu idi

Qarabağın işğal altında inildədiyi dövəmdə Tehranın əmmaməli işbazları özlərinin mürtəcə maraqlarını təmin etmək məqsədilə İrəvanla qardaşlaşmışdı. Onların doğma torpaqlarımızda törətdiyi əməllərə talançı ermənilərin özləri də heyretlənirdilər. “Qafqazın Xirosiması”na çevirdikləri doğma Ağdamda daşın daş üstə qalmamasının əsas baskıkarlarından biri məhz Arazin o tayından gələn gəncəşenlər idi. Yiyəsiz qalmış evlərimizin nəinki damını, taxta-şalbanını, hətta daşını da söküb İrana daşıyan fars şovinistləri bununla kifayətlənməyib, Qarabağın öz sərhədlərinə yaxın rayonlarında narkotik plantasiyaları salırdılar. Yazdıqlarımız dalil-sübutla təsdiqlənmiş, rəsmən qeydə alınmış faktlardır. Konkret fakt: Müzəffər Azərbaycan Ordusu Füzulinin işğaldan azad etdiyi ərazilərdə narkotik bitkilərin becərildiyi hektarlarla plantasiya, oradaca emal müəssisəsi - laboratoriya aşkarlayıb.

Bəli, İran işğal illərində Qarabağ ərazisindən Ermənistanla silah qaçaqmalçılığı, narkotranzit zona kimi istifadə edirdi. Əbəli, dəstəməzli tüccarlar nəzarətdən kənarda qalmış bu ərazilərdən keçməklə postsovet məkanına, oradan da Avropaya narkotik daşıyırdı. İranın bu cinayətinə də şərik olan Ermənistan isə “gəlirli məhsul”u böyük məmnuniyyətlə “postlardan” ötürürdü. Bu faktların bir qismi o vaxt Azərbaycanın hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən həyata keçirilən müşahidə və axtarış-əməliyyat tədbirləri nəticəsində, eləcə də İrandan qaçaqmalçılıq yolu ilə narkotik vasitələrin daşınması ilə məşğul olan narkotacirlərin tutularaq dindirilməsi zamanı üzə çıxarıldı.

Mütəşəkkil narkocinayətkar “üçlük”

Belə haram ticarətlə milyardlar qazanan rejim utanmadan özünü İslam Respublikası adlandırıb. 10 noyabr üçtərəfli Bəyanatının imzalanması ilə bitmiş işğaldan qurtuluş savaşından sonra Tehranın fars-şovinist rejimini ən çox narahat edən məsələ narkomarşrut kimi Qarabağın əldən çıxması idi. İndi bu ərazilərə onun əsl sahibi qayıdıb və dövlət səviyyəsində dünyaya narkotik ixrac edən Tehran alverçiləri bu yəndə fəaliyyətlərini artırıb fərdi narkokuryerlər vasitəsilə həyata keçirməyə çalışırlar.

Narkotika biznesindən əldə etdiyi milyardlara nəzarəti Tehranın İslam İnqilabı Keşikçiləri Korpusunun həyata keçirdiyi qoşlarına bəllidir. Bu yolla əldə olunan vəsait isə qurumun tələbatlarının ödənilməsinə, eyni zamanda, xaricdə təlim keçdikləri terror təşkilatlarının, ayırı-ayrı tənribatçı qrupların maliyyələşdirilməsinə xərclənir. Bundan başqa, həmin vəsaitdən Əfqanıstan-İran-Ermənistan-Avropa narkotranzit yolunun təhlükəsizliyini təmin etməkdən ötrü istifadə edilir. Əfqanıstan-İran-Ermənistan narko-üçlüyünə yerli hökumətlərin ən yuxarı eşalonunda əyləşmiş məmurların “krışalığ” etdiyi şübhəsizdir. Məhz onların xidmətləri sayəsində sərhədlərdə qəsdən yaradılan boşluqlar öz növbəsində narkotiklərin qanunsuz ticarəti ilə məşğul olan cinayətkar dəstələr üçün çox sərfəlidir.

İranın Azərbaycana özünün narkotran-

Ekspert rəyi

Züriyə QARAYEVA,
politoloq

– İran dünyada narkoticarət sahəsində öndə olan ölkələr sıyahısındadır. Bu ölkə narkotrafikin şah damarı hesab olunur. Əslində bu yol Əfqanıstandan başlayıb Avropada bitir. Həmin xətt üzərində yerləşən ölkələrin araşdırmacları bizə deməyə əsas verir ki, İran bu yolda əsas “keçid məntəqəsi”dir. BMT statistikasına görə, Əfqanıstanda istehsal olunan narkotik məhsulların yarıya qədəri dünyaya məhz bu ölkədən paylanır. İranın başqa ölkələrdə terror qruplaşmalarının hansı gəlirlərlə təmin etdiyi də anlaşılmış olur. Azərbaycana iranlı narkotacirlərin ayaq açması ilə bağlı kifayət qədər fakt var və buna qarşı ciddi tədbirlər görülüb.

Burada anlaşılan digər məqam İranın məhz Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin etməsindən sonra qırıqlanmasına cavab tapmadığınıdır. Ölkəmiz İslam Respublikası ilə 130 kilometrlik sərhəd xəttini bərpa etməklə Tehranın çirkli gəlir yollarını da bağlamış olub. Çünki tranzit marşrutu içərisində işğal altındakı Qarabağ əsas bölgə olub. Qarabağdan ötürücü zona kimi istifadə edən molla rejimi,

həmçinin Qubadlı və Zəngilanda narko-plantasiyalar yaradıb. Hətta Zəngilanda İran İslam Respublikası arasında narko-kartellərin fəaliyyəti üçün gizli yeraltı tunelin çəkilməsi barədə Azərbaycanın aidiyyəti orqanlarında kifayət qədər məlumat var. Mühəribənin başlaması ilə bu narkotranzit yolu İranın üzünə bağlandı. Bu gün Tehranın İrəvanı ciddi-cəhdlə dəstəkləməsi həm də bu amillə bağlıdır. İran indi də sakit dayanmayıb. 2021-ci il 20 sentyabr tarixində Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsi tərəfindən Biləsuvar gömrük postunda Azərbaycan ərazisindən tranzit keçməklə İrandan Latviyaya “yük” aparan İİR vətəndaşının maşınından 527 kiloqramdan çox narkotik vasitə aşkar edildi. İslam pərdəsinə bürünən molla rejiminin əsl xisləti budur...

zit marşrutuna çevirmək cəhdləri bu gün də davam edir. Amma bu cəhdlərin heç bir nəticəsi olmayacaq. Çünki Tehranın bu xəbis planının qarşısını almaq üçün Bakı vaxtaşırı qəti addımlar atır.

Narkoduet cəzasını almalıdır

Artıq terrorizmi dəstəkləyən, “ağ ölümü” yayan Tehran-İrəvan narkoduetinin sonu çatmaq üzrədir. Hər iki cinayətkar rejimin çirkli biznesinin qarşısı alınır. Azərbaycan torpağında özlərinin “qara bazar”ını açmaq istəyən Tehranın əmmaməli despotik rejimi bu “narkoyarmarkanı” öz torpaqlarında təşkil eləsin. Usanıb çəkinmədən əl qatdıqları ümumbəşəri cinayətlərini qardaş dediyi narkoortağı

İmran BƏDİRƏXANLI,
“Xalq qəzeti”

Almaniya Azərbaycanı strateji tərəfdaş hesab edir

Almaniya Azərbaycanın Avropada mühüm əhəmiyyət daşıyan siyasi-iqtisadi tərəfdaşlarından biridir. Respublikamız bu ölkə ilə əlaqələrin inkişafına daim mühüm önəm verir. Prezident İlham Əliyevin martın 13-14-də Almaniyaya işgüzar səfəri də iki ölkə arasında münasibətlərin daha da gücləndirilməsi və əməkdaşlığın genişləndirilməsi baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Xatırladaq ki, Almaniya Azərbaycanı Cənubi Qafqazda vacib tərəfdaş kimi qəbul edir, respublikamızın regionda lider mövqeyini, həmçinin beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri daxilində suverenliyini və ərazi bütövlüyünü tam dəstəkləyir. Eyni zamanda, bu ölkə Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında mühüm rolunu təqdir edir.

Dövlətimizin başçısının Almaniyaya işgüzar səfəri Azərbaycan–Almaniya etibarlı tərəfdaşlığının hərtərəfli və yüksələn xətlə inkişafının əyani göstəricisidir. Bu səfərin bütün sahələr üzrə əməkdaşlığın daha yüksək səviyyəyə qaldırılmasına önəmli tökan verəcəyi, gələcək inkişaf üçün böyük perspektivlər açacağı da şübhəsizdir.

Azərbaycan müstəqil ölkə olaraq son iyirmi il ərzində bir sıra sahələrdə əldə etdiyi yüksək göstəricilər, o cümlədən enerji sektorunun davamlı inkişafı sayəsində sürətli iqtisadi artıma nail olub. Hazırda isə iqtisadiyyatın daha çox şaxələndirilməsi qarşısı mühüm vəzifə kimi qoyulub. Qısa zaman ərzində həmin məqsədlə bağlı müsbət nəticələr əldə olunub. ÜDM-in tərkibinin əksər hissəsi qeyri-enerji sektorunun payı hesabına formalaşıb. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev martın 13-də Berlində Almaniyanın aparıcı şirkətlərinin rəhbərləri ilə görüşündə bu istiqamətdə əldə edilən uğurlardan danışarkən deyib: “Son 20 ildə iqtisadiyyatımız üç dəfədən çox artıb. Düşünürəm ki, bu, dünya rekordu hesab oluna bilər. Eyni zamanda, birbaşa xarici borcun azalması strategiyasına əsaslanaraq, biz xarici borcunuzu azaltmışıq və 2023-cü il yanvarın 1-nə olan məlumata görə, bu, ÜDM-in 10 faizindən aşağı olub...”.

Adıçəkilən görüşdə qeyd edilən məsələ-xarici borcun azaldılması hələ bir neçə il bundan əvvəl dövlət başçısı tərəfindən hökumətin qarşısında önəmli vəzifə kimi qoyulmuşdu. Bununla bağlı

Ekspert rəyi

Emin BAĞIROV, Elm və Təhsil Nazirliyi Riyaziyyat və Mexanika İnstitutunun böyük elmi işçisi, mexanika üzrə fəlsəfə doktoru

– Prezident İlham Əliyevin müzakirələrdə toxunduğu məsələlər əsasən yeni çağırışlarla bağlıdır. Bunlardan biri, məsələn, tranzit yükdaşıma potensialının daha da artırılmasıdır. Bax, bu səbəbdən də indi Mərkəzi Asiyadan Azərbaycana doğru uzanan marşrutla artan yükdaşıma tələbinin ödənilməsi qarşıda mühüm vəzifə kimi durur. Bunun üçün çox iş görülməlidir.

Yeri gəlmişkən, diqqəti mühüm bir məqama yönəltmək istərdim. Belə ki, hazırda Azərbaycan məhdud imkanları olan Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun, onun Gürcüstan hissəsinin genişlənməsinə investisiya yatırır. Gələn il bu investisiya layihəsinin tamamlanacağı planlaşdırılır. Həmin vaxtdan sonra yükdaşımanın bir milyon tondan beş milyon tonadək artacağı gözlənilir.

Onu da xatırladıam ki, Azərbaycanın bu layihəyə əlavə investisiyasının 120

milyon ABŞ dollarından çox olacağı proqnozlaşdırılır.

Bu məsələdə digər bir məqam isə odur ki, tranzit üzərində yerləşən dəmir yollarının genişləndirilməsi prioritet istiqamətdir. Məsələn, Bakı Dəniz Ticarət Limanının 15 milyon tondan 25 milyon tona və 1 milyon TEU-dək genişlənməsi layihəsi bunun bariz ifadəsidir. Yeri gəlmişkən, hazırda texniki əsaslandırma tapşırıqları mərhələsindədir.

Yükdaşımalarda həll ediləcəyinə zərurət duyulan problemlərdən biri də gömrük idarəçiliyinin inteqrasiyasıdır. Bu baxımdan Ümumdünya Gömrük Təşkilatının Mərkəzi Asiya, Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə arasında koordinasiya, bu marşrutun inteqrasiyasına necə kömək edəcəyi gündəlikdə duran mühüm məsələlərdən biridir. Bu-

rada tariflərə yekdil yanaşmanın olması da diqqətdə saxlanılır. Bu, o deməkdir ki, yükdaşımada tranzit keçən ölkələrdə tarif eyni həcmdə olmalıdır. Eyni zamanda, bu məsələdə şəffaflıq, müəmməl idarəetmə və idarəçilik də yükdaşımanın səmərəliliyini şertləndirən önəmli amillərdir.

Belə bir məqamda digər bir nəqliyyat infrastrukturuna – Şimal-Cənub dəhlizinə xüsusi diqqət yetirilməsi onun Azərbaycanın ərazisindən keçməsi ilə əlaqədardır. Belə ki, Azərbaycan yükləri təkcə Şərqdən Qərbə deyil, həm də Şimaldan Qərbə, həmçinin Cənubdan Qərbə ixrac və ya tranzit edir. Bu şəraitdə isə respublikamızın dəmir yolu infrastrukturuna, dəniz limanına və magistral yola təzyiq artır. Deməli, sadalanan infrastrukturların artan yüklərin həcmində uyğunlaşdırılması üçün müəyyən layihələrin gerçəkləşdirilməsi zəruridir.

Xatırladıam ki, Azərbaycanın şaxələndirilmiş dəmir yolu sistemi var. Lakin bu infrastrukturda da müəyyən həyata keçirilməli tədbirlərə zərurət duyulur. Məsələn, qatarlarımızın sürətini artırmaq üçün dəmir yolları təkmilləşdirilir. Bu, tranzit müddətini daha da qısaltmaq məqsədi daşıyır.

müvafiq strukturlara konkret tapşırıqlar verilməmişdi və qısa müddətdə həmin iş uğurla yerinə yetirilmişdi. Ona görə də ölkəmizin borclarına strategiyasına yenidən başlanılması qərara alınmışdı.

Hazırda Azərbaycan hökuməti həmin məqsədlə Dünya Bankı, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı və bir neçə

digər beynəlxalq maliyyə institutları ilə ilk məsləhətləşmələrə başlayıb. Danışmalar əvvəlki kimi infrastruktur layihələri, yol tikintisi, dəmir yolu və digər layihələrin maliyyələşməsinə deyil, bu yaxınlarda qəbul edilən 2030-cu il strategiyasında nəzərdə tutulan strateji hədəflərin gerçəkləşdirilməsinə yönəldilib. Bu məqsəd-

lə beynəlxalq maliyyə qurumlarından ümumilikdə 40-50 milyard ABŞ dolları məbləğində borc almaq nəzərdə tutulub. Başqa sözlə, Azərbaycanın əsasən, texnoloji keçidlə əlaqəli məsələlərə bağlı borc almağı davam etdirəcəyi, gələcək iqtisadi layihələri isə daxili ehtiyatlar hesabına reallaşdırmağı qərara alınıb.

Aqrar sahə beynəlxalq əməkdaşlıq üçün açıqdır

Azərbaycan iqtisadiyyatının mühüm sahələrindən sayılan kənd təsərrüfatının modernləşdirilməsi, aqrar sektorun inkişafını ləngidən problemlərin həllinə sistemli və kompleks yanaşılması, dövlətin inzibati və maliyyə resurslarından səmərəli istifadə olunması müsbət nəticələr verir. Prezident İlham Əliyevin bu sahəyə xüsusi diqqət və qayğısı, eləcə də dövlətin həyata keçirdiyi ümumi, konkret hədəflərə yönələn stimullaşdırıcı tədbirləri aqrar sektorda təşəbbüskarlığa geniş meydan açır. Mehiz bunun nəticəsidir ki, son illər iri biznes qruplarının, eləcə də kiçik və orta sahibkarların bu sahədə xüsusi fəallığı müşahidə olunur.

Əhalisinin təqribən yarısının regionlarda yaşadığı Azərbaycanda kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsi istiqamətində həyata keçirilən istənilən tədbir yerlərdə məşğulluğun təminatına mühüm töhfə verir. İqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunun inkişafına mühüm töhfələr verən fermerlər daxili bazarda məhsul bolluğuna şərait yaratmaqla yanaşı, ölkənin ixrac potensialının artırılmasında da yaxından iştirak edirlər. Təkcə onu qeyd etmək kifayətdir ki, son 10 il ərzində Azərbaycanda kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı 46,8 faiz artıb. Ötən dövrdə ölkədə bitkiçilik məhsullarının istehsalında 53 faiz, heyvandarlıq məhsullarının istehsalında isə 42,5 faiz artım qeydə alınıb. Bu da kənd təsərrüfatı və ərzaq məhsullarının ixracının təqribən 30 faiz artmasına imkan yaradıb.

Aqrar sektorda müşahidə olunan müsbət dinamika 2022-ci ildə də davam edib. Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, ötən il Azərbaycanda kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun faktiki qiymətlərdə dəyəri 10 milyard 984,2 milyon manat təşkil edib. Ümumi məhsulun 5 milyard 446,2 milyon manatı heyvandarlıq, 5 milyard 538 milyon manatı isə bitkiçilik məhsullarının payına düşüb. 2021-ci ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının ümumi istehsalı 3,4 faiz artıb. Hesabat dövründə heyvandarlıq məhsulları üzrə 3,4 faiz, bitkiçilik məhsulları üzrə isə 3,3 faiz artım qeydə alınıb. Kənd təsərrüfatı məhsulları ixracının son bir neçə ildən etibarən başlayan yüksək artım dinamikası ötən il də davam edib. İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzindən məlumatına görə, 2022-ci ildə Azərbaycandan aqrar və aqrar-sənaye məhsullarının ixrac dəyəri 912,4 milyon dollar təşkil edib ki, bu da əvvəlki illin göstəricisindən 11,8 faiz çoxdur.

Son illər ərzaq sektorunda fəallıyyət göstərən sahibkarlara dövlət tərəfindən müvafiq dəstəyin verilməsi ölkəmizdə yerli istehsalın genişləndirilməsinə və əsas ərzaq məhsulları ilə ödəndirilməsinə səviyyəsinin yaxşılaşmasına səbəb olub. Belə ki, özünütəminatmə

səviyyəsi meyvə-tərəvəz, bostan məhsulları və yumurta üzrə 100 faiz,ət və süd məhsulları üzrə 85-86 faiz, kartof üzrə 90 faiz, buğda üzrə isə təqribən 60 faiz təşkil edib. Bütövlükdə isə, ölkəmizin mühüm növ ərzaq məhsulları ilə təminatının yaxşılaşdırılması, bu sahədə idxaldan asılılığın azaldılması üçün imkanları genişdir.

Aqrar sahədə mövcud potensialdan səmərəli istifadə olunması, əkin sahələrinin genişləndirilməsi, eləcə də heyvandarlığın inkişaf etdirilməsi üçün göstərilən dövlət dəstəyi ölkənin ərzaq təhlükəsizliyinə mühüm töhfələr verir. Martın 13-də Berlində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Almaniyanın aparıcı şirkətlərinin rəhbərləri ilə görüşü zamanı deyib: “Ərzaq təhlükəsizliyi çox vacib məsələdir. Biz tələbatımızı tam şəkildə təmin edə bilməmək də, çalışmalıyıq ki, əsas tələbatımızı təmin edək. Məsələn, taxıl istehsalına gəlincə, biz 100 faiz təminat kimi hədəf qoymuruq. Çünki bu, böyük torpaq sahələri tələb edəcək. Bu torpaqlar daha səmərəli şəkildə digər məhsullar üçün istifadə oluna bilər. Dediyim kimi, təhlükəsizlik baxımından özümüzü tam təmin etməyə çalışmalıyıq”.

Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş Qarabağ və Şərqi Zən-

ğazurun aqrar sahədə potensialı olduqca yüksəkdir. Ötən müddətdə həmin ərazilərdə həyata keçirilmiş minatəmizləmə əməliyyatları on minlərlə hektar torpaq sahəsinin əkin döviyyəsinə cəlb edilməsinə səbəb olub. Dövlət başçısının xüsusi tapşırığı ilə Kənd Təsərrüfatı və İqtisadiyyat nazirlikləri, eləcə

də Prezidentin həmin bölgələr üzrə xüsusi nümayəndələri və digər qurumlar kənd təsərrüfatına uyğun torpaqlardan səmərəli şəkildə istifadə edilməsi üçün birgə çalışırlar. Prezident İlham Əliyev Almaniyanın aparıcı şirkətlərinin rəhbərləri ilə görüşü zamanı bildirib ki, 30 il ərzində Ermənistan qanunsuz olaraq torpaqlarımızı istismar edib. Dövlətimizin başçısının dediyinə görə, ermənilər heç bir vəsait yatırmadan torpaqlarımızdan istifadə ediblər və bu səbəbdən məhsuldarlıq Azərbaycan digər növlərə müqayisədə üç dəfə aşağı olub. Məlum olduğu kimi, hazırda işğaldan azad olunan ərazilərdə qayıdacaq fermerlər üçün müvafiq tövsiyələr hazırlanır. Dövlətin ayırdığı güzəştli subsidiyalardan yararlanan fermerlər bu ərazilərdə uyğun bitkiçilik məhsullarının əkilə-becərilməsinə, eləcə də heyvandarlıq sahələrində fəallıyyət göstərə biləcəklər.

Yeri gəlmişkən, görüş zamanı alman iş adamları ölkəmizin aqrar sektoruna investisiya yatırmaqda maraqlı olduqlarını bildiriblər. Məsələn, Agrobiznes Alyansının icraçı direktoru Brodersen Per Azərbaycanda pomidor və şəkər çuğunduru istehsalında əldə edilmiş müsbət nəticələrdən xəbərdar olduğunu vurğulayaraq bu sahədə

məhsuldarlığın artırılması, yeni iş yerlərinin yaradılması baxımından ölkəmizlə əməkdaşlıq etmək istəyini bəyan edib.

Kartof toxumçuluğu sahəsində 120 illik təcrübəyə malik olan “Europlant Pflanzenzucht” şirkətinin ixracat üzrə direktoru Tomas Bottner isə ölkəmizdə kartof pipsisi və qızardılmış kartofun istehsalı sahəsində yaxşı nəticələrə nail olmağın mümkünlüyünü bildirib. O, kartof məhsullarının ixracını təşkil etmək üçün yerli istehsalçıları məhsuldarlığı və səmərəliliyi artırmaq üçün dəstək verməyə hazır olduğunu deyib.

Göründüyü kimi, son illər xarici investorlar Azərbaycanın aqrar sektoruna böyük maraq göstərirlər. Bu tendensiya cari ilin ilk aylarında da davam edib. İqtisadiyyat Nazirliyi yanında İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin məlumatına görə, Özbəkistan və ərəb ölkələrindən olan investorlar Azərbaycanda aqropark yaratmaqda maraqlıdır. Agentlikdən onu da bildiriblər ki, özbək investorlar Azərbaycanda pambıqçılıq sahəsinə investisiya yatırmaq, burada pambıqçılıq klasterləri yaratmaq istəyirlər. Ərəb investorlar isə aqroparklarda müəyyən sahələri nəzərdən keçirirlər.

Bundan əlavə, ABŞ Beynəlxalq İnkişaf Agentliyi (USAID) aqrar sahədə Azərbaycanın iqtisadiyyat Nazirliyi yanında Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi ilə əməkdaşlığa başlamaq niyyətindədir. Bunu USAID-in Azərbaycan üzrə missiyasının rəhbəri Maykl Nirbas bəyan edib. Azərbaycanın kənd təsərrüfatı sahəsində çox böyük potensialının olduğunu bildiren missiya rəhbəri deyib ki, aqrar sahədə çoxlu iş yerləri açılması mümkündür ki, bunun üçün də kiçik və orta biznesin maliyyələşdirilməsi çox mühümdür.

Göründüyü kimi, Azərbaycanın ölkəmizdə aqrar sektorunun inkişafı üçünün süni inkişaf dövrünü yaşayır. Qarşıdakı illərdə isə kənd təsərrüfatının hər il orta hesabla 4 faiz artacağı proqnozlaşdırılır. Elə Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasında da aqrar sektor, sənaye və xidmət sahələrində müasir texnologiyaların tətbiqi ilə məhsuldarlığın artacağı, həmçinin yeni iş yerlərinin yaradılacağı qeyd olunub.

Mirbağır YAQUBZADƏ, “Xalq qəzeti”

Orta Dəhlizdə “Bir pəncərə”

Dünya Transxəzər Beynəlxalq Şərq-Qərb Orta Dəhlizi boyu “Bir pəncərə” prinsipindən istifadə etməklə tranzit gömrük prosedurunun sadələşdirilməsi layihəsi üzrə çoxtərəfli görüş keçirilib.

Tədbirdə Azərbaycan, Türkiyə, Qazaxıstan, Qırğız, Özbəkistan, Türkmənistan, Tacikistan və Gürcüstan gömrük xidmətlərinin rəhbərləri və təmsilçiləri, Ümumdünya Gömrük Təşkilatının (ÜGT) Baş katibi Kunio Mikuriya, Türk Dövlətləri Təşkilatının Baş katibinin müavini Mirvoxid Azimov, BMT-nin Avropa üçün İqtisadi Komissiyasının, Beynəlxalq Avtomobil Nəqliyyatı İttifaqının (IRU) və digər beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri iştirak ediblər.

Orta Dəhliz boyunca “Bir pəncərə” prinsipindən istifadə etməklə rəqəmsal həllər əsasında tranzit gömrük prosedurlarının sadələşdirilməsi, yük və nəqliyyat vasitələrinin sərhədkeçmə proseslərinin sürətləndirilməsi mexanizmlərinin hazırlanaraq reallaşdırılması məqsədilə təşkil edilən görüşdə Azərbaycan gömrük xidmətinin mütəxəssisləri tərəfindən hazırlanan Transxəzər Tranzit Portalının təqdimatı keçirilib. Qeyd olunub ki, bu tətbiq mal və nəqliyyat vasitələrinin bir bəyannamə əsasında dəhliz boyu hərəkətinə, məlumatların elektron qaydada mübadiləsinə, əvvəlcədən təqdim edilmiş gömrük tranzit bəyannaməsinin tranzit sənədi kimi istifadəsinə imkan

yaradacaq. Həmçinin portal gömrük xidmətlərinin asanlaşdırılması və səmərəliliyinin artırılması, risklərin təhlili əsasında gömrük nəzarəti formalarının tətbiqi barədə qərar qəbul edilməsi, gömrük nəzarəti nəticələrinin mübadiləsi baxımından da mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Tədbirdə tranzit prosedurunun sadələşdirilməsi üçün tətbiq edilən beynəlxalq mexanizmlər barədə təqdimatlar da nümayiş etdirilib.

Sonda iştirakçı ölkələrin gömrük xidmətlərinin rəhbərləri tərəfindən “Transxəzər Beynəlxalq Şərq-Qərb Orta Dəhlizi boyu “Bir pəncərə” prinsipindən istifadə etməklə sadələşdirilmiş tranzit qaydasının işlənilməsi və tətbiqi üzrə fəallıyyət planı qəbul edilib və iclasın yekun Protokolu imzalanıb.

Tərəflər müzakirə olunan məsələlərin qısa vaxt ərzində reallaşdırılmasına hədəf kimi müəyyən ediblər ki, bu da orta dəhlizin cəlbediciliyinin artırılmasına, Şərq-Qərb marşrutu üzrə yüklərin daha qısa vaxt və vəsait hesabına daşınmasına, ticarət-təchizat zəncirinin davamlılığının təmin edilməsinə əlverişli imkanlar yaradacaq.

“Xalq qəzeti”

Hər nəfərə düşən ÜDM 1955,6 manat olub

Bu ilin yanvar-fevral aylarında ölkədə 19 milyard 812,5 milyon manatlıq və ya əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 0,4 faiz çox ümumi daxili məhsul istehsal olunub.

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, iqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda əlavə dəyər 3,6 faiz azalıb, qeyri-neft-qaz sektorunda isə 4,6 faiz artıb.

ÜDM istehsalının 50,3 faizi sənaye, 8,9 faizi ticarət, nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 5,3 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,8 faizi tikinti, 2,5 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq,

1,8 faizi turizmlərin yerləşdirilməsi və ictimai işə, 1,5 faizi informasiya və rabitə sahələrinin, 16,9 faizi digər sahələrin payına düşüb. Məhsula və idxala xalis verillər ÜDM-in 9 faizini təşkil edib.

Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 1955,6 manata bərabər olub.

“Xalq qəzeti”

Heydər Əliyev Mərkəzində “İlk qığılıcım” sərgisi

Heydər Əliyev Mərkəzi
ziyaretcilərinə fərqli incəsənət
nümunələrindən ibarət daha bir sərgi
təqdim edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, martın 14-də mərkəzdə bəhreynli rəssam Rəşid Al Xəlifənin “İlk qığılıcım” (First light) adlı sərgisinin açılışı olub. Bakı sərgisində Rəşid Al Xəlifənin ən son instalyasiyaları nümayiş etdirilir.

Müəllifin “Balıq tələsi”, “Mozaika”, “Biz canlı olan hər şeyi sudan yaratdıq”, “Dairəvi əks-etmə” kimi əsərləri ilk dəfə Heydər Əliyev Mərkəzində təqdim edilir. Bu, həm də rəssamın Azərbaycandakı ilk sərgisidir.

Sərginin açılışından öncə jurnalistlərə açıqlama verən Rəşid Al Xəlifə Bakıda olmaqdan məmnunluq hissi keçirdiyini söyləyib: “Mən çox şadam ki, Bakını gördüm və öz sənət nümunələrimi bu gün Heydər Əliyev Mərkəzində nümayiş etdirə bilərəm. Özümü gətirdiyim sənət nümunələrinin bəziləri məhz bu sərgi üçün hazırlanıb. Bakını ziyarət etmək mənə bir neçə dəfə tövsiyə olunub. Mən Bakını bu Mərkəzin açılışından sonra görmək istəyirdim və burda öz əsərlərimi nümayiş etməkdən böyük şərəf hissi duyuram”.

Sərginin açılış mərasimində Heydər Əliyev Mərkəzinin direktorunun birinci müavini Fərqan Novruzov çıxış edərək diqqətə çatdırıb ki, Heydər Əliyev Mərkəzi hər bir zaman dünya mədəniyyəti nümunələrinin təbliği istiqamətində fəaliyyət göstərir: “Bu gün müasir incəsənət nümunələrinin parlaq nümayəndələrindən olan Bəhreyn Kral ailəsinin üzvü, Bəhreyn Milli İncəsənət Şurasının sədri, İncəsənət Cəmiyyətinin ilk prezidenti və fəxri prezidenti Şeyx Rəşid Al Xəlifənin sərgisinin Heydər Əliyev Mərkəzində təşkil olunması mühüm bir hadisədir. Ümid edirik ki, sərgidən zövq alacaqsınız və xoş təəssüratla ayrılacaqsınız”.

Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının sədri, Xalq rəssamı Fərhəd Xəlilov söyləyib: “Bu gün bu möhtəşəm binada belə bir sərgini ziyarət etmək mənim üçün xoş oldu. Dünyada ayrı-ayrı rəssamlarla görüşmək və onların yaradıcılıq dünyaları ilə tanış olmaq imkanları mənə nasib olub. Ərəb mədəniyyəti və elminin dünyada özünəməxsus yeri var. Bu sərgi qeyri-adiyli ilə fərqlənir. Sərgi bir rəssam kimi mənim üçün, ən yüksək hissləri keçirdiyim sərgidir. Belə bir gözəl sərginin təşkilində əməyi keçən hər kəsə, xüsusən Heydər Əliyev Mərkəzinə təşəkkür edirəm”.

Sərginin kuratorları Stefan Stoyanov çıxış edərək ən böyük arzusunun bu gün gerçəkləşdiyini dilə gətirib: “Mən Nəsimi İncəsənət Festivalı zamanı Bakıda olmuşdum. Həmin vaxt bu möhtəşəm Heydər Əliyev Mərkəzində də olmuşduq və bina mənə çox böyük təəssürat bağışlamışdı. Qeyd etmək istəyirəm ki, Heydər Əliyev Mərkəzi yeni əsrin ən gözəl memarlıq nümunəsidir. Mənim üçün artıq arzusunda

olduğum anın-Rəşid Al Xəlifənin sərgisinin bu binada təşkil edilməsi xoşbəxtlik hissi yaradır”.

Sərginin digər kuratoru Yasmin Şarabi çıxış edərək bildirdi ki, sərgilərdə rəssamın olduğuq maraqlı əsərləri var: “Ziyaretcilər burada qeyri-adi parametrləri görmüş olacaqlar. Həmçinin Bəhreynin özünəməxsus memarlıq hissələrinə tərənnüm edən əsərləri və ilahi naxışları özündə daşıyan rəndəsi elementləri görə biləcəklər. Şeyx Rəşid Al Xəlifə qədimliklə müasirliyi özündə ehtiva edən əsərləri ortaya qoyur. Əsərlər gələcəyə doğru nəzər salır, lakin keçmiş yaddan çıxarmır”.

Şeyx Rəşid Al Xəlifə çıxış edərək işlərdə salamlayıb, belə bir gözəl binada fərdi sərgisinin təşkilindən məmnun olduğunu qeyd edib.

“Mən Bəhreynlə Azərbaycan arasında incəsənət sahəsində mübadilə proqramının daha da genişləndirilməsini arzu edirdim. Mənim sərgimi qəbul etdiyinə görə Heydər Əliyev Fonduna və onun rəhbərliyinə təşəkkür edirəm”, - deyə rəssam vurğulayıb.

Heydər Əliyev Mərkəzinin direktoru Anar Ələkbərov bu sərginin paytaxtımızda təşkilinin əhəmiyyətini qeyd edib: “Bizim üçün böyük imkandır ki, belə gözəl və möhtəşəm sərgini Heydər Əliyev Mərkəzində təşkil edə bilmişik. Biz gələcəkdə Bəhreynə gənc heykəltəraş və rəssam-

larımızın birgə mübadilə sərgilərinin təşkilinə çalışacağıq. Düşünürəm ki, bizim gənc heykəltəraş və rəssamlarımız da bundan bəhrələncək”.

Rəşid Al Xəlifə əsərlərini onu əhatə edən təbiətdən ilhamlanaraq yaradır. Rəssamın incəsənət nümunələri digərlərindən ənənəvi və müasir memarlığın ətraf mühitlə vəhdəti ilə fərqlənir.

1952-ci ildə Bəhreyn kral ailəsindən anadan olan Rəşid Al Xəlifə Böyük Britaniyanın Hastings Kollecinə incəsənət və dizayn üzrə təhsil alıb. Karyerasına peyzaj rəngkarlığı ilə başlayan rəssamın həyatında və ətrafındakı dəyişikliklər seçdiyi sahəyə də təsir edib. Ötən əsrin 80-ci illərində Rəşid Al Xəlifənin yaradıcılığında efemer incəsənət nümunələrinə daha çox rast gəlinirdisə, 90-cı illərdəki əsərlərində abstrakt formalar, digər materiallarla, xüsusən də onun yaradıcılığına xas olan “qabarıq kətan”la eksperimentlər üstünlük təşkil edir. 2000-ci illərdə isə alüminium rəssamın yaradıcılığının mərkəzinə çevrilir.

Rəşid Al Xəlifə müxtəlif beynəlxalq sərgilər, incəsənət yarmarkaları və bienalələrin iştirakçısıdır. Hazırda o, Bəhreyn İncəsənət Şurasının sədridir. Təsis etdiyi RAK Art Foundation isə həm də gənc rəssamlara dəstək göstərir.

Heydər Əliyev Mərkəzindəki sərgi sentyabrın 10-dək davam edəcək.

R.TAHİR, “Xalq qəzeti”

ABŞ-ın fəvqəladə hallar heyəti FHN-də

Martın 15-də Azərbaycan Respublikasının Fəvqəladə hallar naziri general-polkovnik Kəmaləddin Heydərov ölkəmizdə səfərdə olan Amerika Birləşmiş Ştatlarının Avropa Komandanlığının tərəfdaşlıq, təhlükəsizlik və siyasət imkanları üzrə direktor müavini, briqada generalı Edvard Voqan ilə görüşüb.

Nazir Kəmaləddin Heydərov hər iki ölkənin fəvqəladə hallarla mübarizə üzrə uyğun qurumları arasında əlaqələrin hazırlıq səviyyəsindən məmnunluq ifadə edib. Qurumlararası əlaqələrin, o cümlədən mülki müdafiə sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün yaxşı imkanların mövcud olduğunu vurğulayan nazir qarşılıqlı səfərlərin, təlimlərin əhəmiyyətindən danışıb. Bu çərçivədə ABŞ-ın Təhlükənin Azaldılması üzrə Müdafiə Agentliyi tərəfindən FHN-in mülki müdafiə qoşunlarına avadanlıqların verilməsinə və təlimin keçirilməsinə görə təşəkkür edən nazir iki qurum arasında prioritet sahələr üzrə gələcək ikitərəfli əməkdaşlıq perspektivlərinin müəyyən olunması məqsədilə müzakirələrin aparılmasının vacibliyini vurğulayıb.

Nüvə təhlükəsizliyi məsələlərinə toxunan nazir K.Heydərov Ermənistanda köhnə texnologiya ilə fəaliyyət göstərən və ciddi texniki problemlərin olduğu Metsamor Atom Elektrik Stansiyasının bütün region üçün yaratdığı böyük nüvə təhlükəsi barədə danışıb.

Həmçinin nazir fevralın 6-da Türkiyədə baş vermiş güclü zəlzələnin fəsadlarının aradan qaldırılması və axtarış-xilasətmə əməliyyatlarına dəstək məqsədilə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin

tapşırığına əsasən qardaş ölkəyə göndərilmiş FHN-in çevik xilasətmə qüvvələrinin fəaliyyəti barədə ətraflı məlumat verib, əldə edilmiş təcrübələri bölüşüb.

Səmimi görüşə görə təşəkkür edən briqada generalı Edvard Voqan iki ölkənin uyğun qurumları arasında fəvqəladə hallarla mübarizə üzrə əlaqələrin inkişaf etdirilməsinin qarşılıqlı faydalı olduğunu vurğulayıb. Bu çərçivədə, qonaq ABŞ-ın Təhlükənin Azaldılması üzrə Müdafiə Agentliyi ilə Azərbaycan Fəvqəladə Hallar Nazirliyi arasında əməkdaşlıq münasibətlərinin genişləndirilməsi perspektivləri barədə fikirlərini bölüşüb.

Qonaq Türkiyədə baş vermiş dağıdıcı zəlzələnin nəticələrindən aradan qaldırılması ilə əlaqədar Azərbaycan Fəvqəladə Hallar Nazirliyinin əldə etdiyi təcrübələri bölüşdüyünə görə nazir Kəmaləddin Heydərova təşəkkür edib. Bundan əlavə, E.Voqan dənizdə neft dağılmaları ilə mübarizə üzrə uyğun qurumlar arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsində maraqlı olduqlarını qeyd edib.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər geniş müzakirə olunub.

Q.QASIMOV,
“Xalq qəzeti”

Baş prokuror İsmayılı rayonunda vətəndaşlarla görüşüb

Baş prokuror Kamran Əliyev İsmayılı Rayon Prokurorluğunun inzibati binasında İsmayılı, Qobustan, Şamaxı, Qəbələ, Oğuz, həmçinin digər rayonlardan olan vətəndaşlarla görüşüb.

Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətindən bildirilib ki, qəbuldan əvvəl Baş prokuror xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin şəhərin mərkəzində ucaldılmış abidəsini ziyarət edib, gül dəstələri düzərək əziz xatirəsinə ehtiramla yad edib.

Görüşdə iştirak edən 41 vətəndaşın müraciətində qaldırdıqları məsələlərin, o cümlədən cinayət işlərinin istintaqi və törədilmiş cinayətlər barədə məlumatların araşdırılması zamanı yol verilmiş qanun pozuntuları, məhkəmədə baxılan cinayət işləri üzrə dövlət ittihamı-

nın müdafiəsi ilə bağlı, mülki xarakterli mübahisələrlə əlaqədar və sosial problemlərə aid müraciətlərin bilavasitə prokurorluqda və ya aidiyyəti icra orqanlarında operativ həlli üçün Kamran Əliyev müvafiq göstərişlər verib.

Sonra Baş prokuror əməkdaşlarla görüşlər keçirməklə onlara tapşırıqlar verib, vətəndaşların müraciətlərinə obyektiv baxılması və qəbulu işinin düzgün təşkilinə görə tabe prokurorların fərdi məsuliyyət daşıdıqlarını diqqətə çatdırıb.

“Xalq qəzeti”

Casusluq edən xarici ölkə vətəndaşı həbs edilib

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətində istintaq olunan cinayət işi üzrə aparılmış araşdırmalar zamanı xarici ölkə vətəndaşı, 1994-cü il təvəllüdü Ghaedi Mohammad Najaf oğlu tərəfindən Azərbaycan Respublikası ərazisində casusluq cinayət əməllərinin törədilməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin mətbuat xidmətindən bildirilib ki, toplanılmış çoxsaylı sübutlar əsasında Ghaedi Mohammad Najaf oğlunun xarici xüsusi xidmət orqanının tapşırığı ilə dövlət sirri olan və Azərbaycan Respublikasının təhlükəsizliyi zərərinə olaraq istifadə etmək üçün məlumatların toplanılması və verilməsinin təşkil, o cümlədən Azərbaycan Respublikası hüquq-mühafizə orqanı əməkdaşları barədə fərdi məlumatların əldə edilməsi, onlarla şəxsi münasibətlər qurulması və onların xarici ölkənin xüsusi xidmət orqanı tərəfindən məxfi əməkdaşlığa

cəlb edilməsi istiqamətində fəaliyyət göstərdiyi məlum olub.

Ghaedi Mohammad Najaf oğlu Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 276-cı (casusluq) maddəsi ilə cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməsi və məhkəmə tərəfindən barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Cinayət işi üzrə araşdırmalar davam edir.

Ağalıda Novruz çərşənbəsi şənliyi

“Böyük Qayıdış”ın ilk ünvanı olmuş Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində 30 ildən sonra ilk dəfə Novruz marafonunun sonuncu çərşənbəsi yurd sevgisi ilə, el qadasında qeyd olundu.

Ağalı sakinlərinin mərkəzi meydan-da alovlandığı nəhəng tonqalın ətrafında çal-çağır məclisi qurulub. Bayram konsertinə sevilən sənətkarlarla yanaşı, tanınmış hərbi diktör, vətənpərvərlik mahnılarının ünlü ifaçısı Şəmistan Əli-

zamanlının və qıraətçi Şəhla Əliqızının çıxışları da təntənə və əlvanlıq gətirib.

Xatırladaq ki, Ağalı kəndi Həkəri çayının sol sahilində, axar-baxarlı dağətəyi düzənlikdə yerləşir. Ötənlərdə Ağalı nəslinin ilk məskən saldığı yere

Böyük Ağalı, yaxud Aşağı Ağalı deyilib. Sonradan sakinlər çoxalıb, ikinci və Üçüncü Ağalı kəndləri salınıb. Erməni vandalları hər 3 kəndi yer üzündən silib. Vətən müharibəsindən sonra azad edilən Ağalı kəndinin bərpasına 2021-ci ilin əvvəlində başlanıb və layihə bir ilə başa çatdırılıb.

Ötən il mayın 27-də Prezident İlham Əliyev və Birinci xanım Mehriban Əliyeva Zəngilan rayonunda “Ağılı kənd” layihəsinin birinci mərhələsi üzrə açılış mərasimində iştirak ediblər. İyulun 19-da isə əhalinin ilk qrupunun yeni salınmış Ağalıda köçürülməsinə başlanılıb. Prosesin 4 mərhələdə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulub. “Ağılı” yaşayış məntəqəsi layihəsi ilə yaradılmış Ağalıda sakinlərin normal yaşayışı, məşğulluğu təmin olunub. Ərazidə təhsil, tibb, xidmət və əyləncə obyektləri yaradılıb. Bayram şənliyində bütün bunlardan razılıqla söz açılıb, xoş əhval yaşanılıb.

Gəncə nə vaxtdan İran şəhəri olub?

İran Xarici İşlər Nazirliyinin sözcüsü Naser Kənanı Tehrandə ötən həftə keçirilmiş “Nizami həftəsi”nin açılış mərasimində Gəncəli dahi və ölkəmizlə bağlı cəfəng fikirlər, saxta mülahizələr səsləndirmişdi. Kənanı çıxışında Nizami Gəncəvinin “İranın Gəncə şəhərində” (?) anadan olduğunu qeyd edərək, molla rejiminin sovinist mövqeyini bir daha ortaya qoymuş və Azərbaycan şairinin, guya, İran mühitində yaşayıb-yaratdığını iddia etmişdir. O, çıxışında Azərbaycan şairini “fars zadəganlarından olan İran şairi” kimi təqdim etmişdir. Guya: “Gəncəvi məhz İranın təsiri altında yaradıcılıqla məşğul olmuşdur”. İran rəsmilərinin təxribatçı aksiyası və XİN sözcüsünün həqiqətə uyğun olmayan saxta mülahizələri ilə bağlı Güneyli publisist və şair, araşdırmaçı-jurnalist Abdulla Əmir Həşimi Cavanşirin qəzetimizə açıqlamasını dərc edirik:

–Tehran Universitetində İran XİN-in sözcüsü Nasir Kənanı Nizamının fars kökenli İranlı şair olduğu iddiasını irəli sürüb. Təbrizdə keçirilən seminar da eyni fikirlər təkrar olunub. Biz Azərbaycan türklərində bir sual yaranır ki, nə üçün İran və onun məsul şəxsləri Nizami Gəncəvinin azərbaycanlı və türk kökenli olduğunu inkar edib, fars əsilli və iranlı kimi tanıtmadaqda israrlıdılar? Axı, Nizami Gəncəvi iddia olunduğu kimi, nə fars şairidir, nə də Gəncə İran şəhəri olub.

Hazırkı İran İslam Respublikası Pəhləvi rejiminin davamıdır. Pəhləvilər 1925-ci ildə (Rza Savadkuhi, sonra dəyişib Pəhləvi oldu) İngiltərənin vasitəsi ilə Qacarları devirib, İranda hakimiyyətə gəldilər. Bu hakimiyyət bütün xalqların mədəniyyətini, tarixini, torpaqlarını farsların xeyrinə müsadirə etmək niyyəti ilə qurulmuşdu. Təkmillətli, təkdilli, yeni fars dilinə xidmət edən bir dövlət yüz ilə yaxındır ki, bizə və digər qeyri-farslara zülm edir.

Biz belə bir hökumətin zülmü altında yaşayırıq. Yəxəstə və yeraltı sərvətlərimizi qarət edir, mədəni irsimizə sahib çıxıb, varlığını inkar edirlər. Ölkədə mədəni, siyasi, iqtisadi tədbirlər fars dövləti, fars imperiyası və panfarsizmə xidmət etmək məqsədi ilə keçirilir. Onun üçün bizim şairləri iranlı və fars şairləri kimi təqdim edirlər. Böyük mücadilə nəticəsində qadağa qoyulmuş mədəni sərvətlərimizi,

ədəbiyyatımızı, musiqimizi ortaya çıxaranda belə onları İran adı ilə təqdim edirlər.

Hətta bizim əl işlərimizi, xalçaçılığı, toxuma sənətini, tarixi binalarımızı bir sözle, milli irsimizi fars adı ilə dünyaya tanıdırlar. Məsələn, Təbrizdə toxunan xalçalar fars xalçıları kimi bilinir. Şeirlərimizi də fars ədəbiyyatı kimi təqdim edirlər. Eyni cür də şəxsiyyətlərimizi, tanınmış elm, siyasət adamlarını və məşhur idmançılarımızı da iranlı olaraq tanımaq istəyirlər. Bu hamısı Güney Azərbaycanda, bizim gözümlərimiz qarşısında hər gün baş verən hadisələrdir.

İranın nəinki Güney Azərbaycan, hətta bütün türk dünyası və Şimali Azərbaycan mədəniyyətinə də bu cür sahiblənmək istəyini söyləyən soydaşımız daha sonra bildirir:

–İlk növbədə, Azərbaycanın maddi və mədəni abidələrinə sahib çıxmaq niyyətindədirlər. Elə ona görə də Nizami Gəncəvinin fars şairi kimi dünyaya tanıtmadaqda cəhd göstərirlər. Keçirilən bu seminar da şairin harada doğulmasını, türk mühitində böyüyüb-tərbiyə almasını, o adətlərlə yetişməsinə, özünəməxsus türk ruhunu danırırlar. Bu haqda danışmırlar. Nizamının türkçə olan şeirlərini yandıraraq məhv ediblər, ya da ərəbcə dediklərinə qiymət verməyiblər. Hətta onun farsca yazdığı əsərlərinin məğzini təhrif etməyə çalışıblar.

Keçirilən seminarlar buna xidmət edir. Sübut etmək istə-

yirlər ki, qədimdən hamı Şimali Azərbaycanda, Gəncədə farsca danışır. Sonradan türk olublar. Nizami Gəncəvi də farsdır. İran mənsublarının niyyəti budur ki, Cənubi və Şimali Azərbaycan türklərinin irsini bu yolla təhrif edib, məniməsinsinlər.

Alimlərimizin araşdırıb, gəldiyi həqiqət budur ki, azərbaycanlılar İslam dinini qəbul edəndən sonra, müəyyən müddətdə ərəb dili Azərbaycan ərazisində yayılmışdı. Ərəb əlifbası öyrənilmişdi. Azərbaycan türkləri ərəbcə şeirlər yazmağa başlamışdılar. Lakin Babək (Xürrəmilər) hərəkatından sonra azərbaycanlılarda ərəb hakimiyyətinə və ədəbiyyatına qarşı müqavimət ruhu yaranmışdı. Babək hərəkatı devrilsə də, Azərbaycan ərazisində müxtəlif dövlətlər meydana gəlmişdi. Bu dövlətlərin başçıları öz saraylarına müxtəlif dillərdə yazıb-yaradan şairləri toplamışdılar. O şairlər türk, ərəb və farsca şeirlər yazmışdılar.

Sultan Mahmud Qəznəvi başqa xalqlara da hakim olsun deyə, sarayında müxtəlif dilli şairlərə yer vermişdi. O cümlədən, 400-ə yaxın ərəb və fars şairini sarayına dəvət etmişdi. Onların yazdığı əsərlər vasitəsi ilə özünü mədhi etdirmiş, təbliğatını aparmışdı. Elə həmin Sultan Mahmudun əmri ilə Firdovsi “Şahnamə”ni nəzmə çəkmiş və buna görə ona gümüşdən hədiyyə verilmişdi. Yeni türk dövlətləri digər xalqlara, mədəniyyətlərə də qayğı göstərmişdi, onların şair və yazarlarına saraylarında yer vermişdilər. Pul verib özləri haqqında əsər yazdırmışdılar.

Bu proses Şirvanşahlar dövründə də davam etmişdi. Bizim Nizami Gəncəvi də belə bir şəraitdə yaşayıb-yaratmışdı. O, müxtəlif dillərdə, o cümlədən fars dilində də dəyərlə əsərlər yazıb-yaratmışdı. Dahi şairin ərəb və türk dilində də gözəl şeirləri olmuşdur. Nizamının məhz Gəncədə doğulduğunu farslar özləri də bilirir. Gəncəli dahi ömrü boyu bu şəhərdə yaşayıb və burada da ədəbiyyətə qovuşub. Nizami Gəncədən kənara çıxmayıb və heç

bir fars şəhərinə də səyahət etməyib.

Amma şair özü müxtəlif dilləri məhərdlə mənimsəmişdi. Yazdığı əsərləri ilə təkcə türk dünyasına deyil, bütün bəşəriyyətə bəhrələr vermişdi. “Leyli-Məcnun” əsərini yazmadan öncə onun haqqında ərəb mənbələrindən məlumat toplanmış, süjeti türk ruhu ilə birləşdirmiş, fars dilində qələmə almışdı. O dövrdə hakimiyyətdə olan şahlar, xanlar fars dilində bil-məsələr də, bu dildə yazılan əsərlərə, musiqiyə, şeirə böyük maraq göstərirdilər. Bu dildə yazıb-oxuyan şairləri də öz saraylarında xüsusi hədiyyələrlə qəbul edib, mükafatlandırırdılar.

Nizami Gəncəvidən başqa, Xəqani Şirvani, Qətran Təbrizi kimi tanınmış şairlərin də 3 dildə yazıb-yaratdıqlarını xatırladan Abdulla Əmir Həşimi Cavanşir onların da fars deyil, Azərbaycan-türk şairləri olduğunu qətiyyətlə söyləyir:

–Bu dahilər türkəsilli olsalar da, əsasən, fars dilində əsərlər yazıblar. Bu adət-ənənə günümüzdə də Güney Azərbaycanda davam edir. Nəsimi, Füzuli, Vəqif, Sabir, Şəhriyar, Səhənd kimi bir çox şairləri misal gətirə bilərik. Şəhriyarın həm ana dilində əsərləri var, həm də fars dilində. Onun fars dilində yazdığı şeirlər o qədər yüksək səviyyədedir ki, heç bir fars şairi belə ustalıqla yazsa bilməyib. Bu o demək deyil ki, Şəhriyar farsdır.

Yaxud, Əhməd Şamlı. Özü türkəsilli olsa da, onun türkcə heç bir şeiri yoxdur, bütün əsərlərini farsca yazıb. Bu o demək deyil ki, bu şair farskənlidir. Amma İran İslam Respublikası bu həqiqətləri qəbul etmək istəmir. Onları fars, yaxud iranlı şair kimi tanıdır. Keçmişdə alimlərimiz də öz dillərində yazmayıblar. İbn Sina Həmədan türkü olsa da, “Qanuni-şəfa” kitabını ərəbcə yazıb.

Xarəzmli Əbu Reyhan Biruni isə riyaziyyata dair əsərlərini ərəbcə qələmə alıb. Bunlar nə ərəbdir, nə fars. Əsl türk dühəlidir. Odur ki, İran təkcə Nizamini deyil, Birunini, İbn Sinanı, Şihabəddin Sühreərdini və bir çox türk alimi farslaşdırıb İslam Ensiklopediyasına daxil edib. Lakin onların əsl milliyyəti qeyd olunmayıb.

Bu mədəni oğurluq dünya tərəfindən qınanmalıdır. Biz bu gün İranın yanlışlıqlarına və türk mədəniyyətiyyətinin müsadirəsinə son qoyulmasını tələb edirik.

Hazırladı: Kamal NİKBİN

ki üçün edilmiş çoxsaylı müraciətlərdən sonra həbsdən müvəqqəti buraxılmışdı. İbrahimi alim yoldaşları Rəsul Budağı, Əlikəbər Baqatı və Məhəmməd Həbibli ilə birgə İran Müəllimlər Birliyinin 2022-ci ilin 1 mayına təyin etdiyi kütləvi etiraz aksiyasından bir gün əvvəl saxlanılmışdı.

Son vaxtlar İran zindanlarında məhbusların intiharı və müxtəlif səbəblərdən ölüm halları da artmaqdadır. Bu günlərdə Qərbi Azərbaycan əyalətinin mərkəzi Urmu şəhərinin zindanında azərbaycanlı məhbus Fərhad Nəgizadə həyatını itirib. Yaxınlarının verdiqləri məlumata görə, kəskin ürək ağrılarından əziyyət çəkən məhkumun xəstəxanaya köçürülməsinə və müalicə olunmasına icazə verilmədiyi üçün o, dünyasını dəyişib.

Son aylarda yerli və beynəlxalq insan haqları təşkilatları dəfələrlə bununla bağlı xəbərdarlıq ediblər. Bir müddət əvvəl Beynəlxalq Əfv Təşkilatı İran zindanlarındakı acınacaqlı vəziyyətlə bağlı yaydığı 108 səhifəlik hesabatda məhbusların saxlanma şəraitinin dözlülməz olduğunu bildirib. Həyatını itirmiş 96 məhkumdan 22-si Urmu şəhər zindanının “payına düşüb”. “İran hökuməti həbsxanaları bilərəkdən məhbuslar üçün ölüm otaqlarına çevirib”, - deyə hesabatda qeyd olunub.

İranın insan haqları təşkilatlarının son açıqlamalarında isə bildirilir ki, 2023-cü ilin qış aylarında ölkədə edamların sayı ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 24 faiz artıb. Belə ki, hər 14 saatda bir məhkum edam edilib. Təkcə bu ilin 65 günü ərzində İran həbsxanalarında 113 məhkum edam edilib və bu, son 8 ilin ən yüksək göstəricisidir.

Paşa ƏMİRCANOV, “Xalq qəzeti”

Bakıda Beynəlxalq Nizami mərkəzinin X Qlobal Forum keçirdiyi günlərdə İranda “Nizami həftəsi” adı altında təxribatçı aksiya keçirilməsi, dünya şöhrətli Azərbaycan şairinin fars sənətkarı kimi qələmə verilməsi ölkəmizdə hiddət və ikrahla qarşılandı. Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri, Xalq yazıçısı Anar ciddi narazılığını belə ifadə etdi:

Fars rejiminin “Nizami sevgisi” türklüyə nifrətdən qaynaqlanır

– Nizami Gəncəvinin dahi şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin adı dünya ədəbiyyatının ən görkəmli klassikləri sırasında çəkilir. O, xalqımızın milli iftixarı olan sənətkar olmaqla bərabər, həm də dünya ədəbiyyatında xüsusi yer tutur. İranın paytaxtı Tehrandə “Nizami Gəncəvi həftəsi” keçirilməsi və bu tədbirlərdə Azərbaycan xalqına mənsub sənətkar olmasına heç bir şübhə olmayan türk şairin fars kimi təqdim edilməsi aşkar saxtakarlıq, mənəvi oğurluqdur. Buna xalq arasında deyirlər: “Oğru elə bağdırdı ki, doğrunu bağrı yarıldı”. Fərq ondadır ki, İrandakı bu bağdırtı bizim bəğrimizi yara bilmədi, amma qəzəb və etirazımıza səbəb oldu.

Şairin öz yaradıcılığı da, ədəbiyyat tarixi də birmənalı olaraq sübut edir ki, Nizami Gəncəvi anadan olub, ömrünü Gəncədə başa vurub, elə orada da dəfn olunub. Dahi şair və mütəfəkkirin məzarı üzərində onun xatirəsinə möhtəşəm məqbərə ucalıb. Onun əsərlərinin böyük qismi Azərbaycan həyatına aiddir, Azər-

baycan mövzusunun özünəməxsus yeri var.

İranda Nizamini özününkülesdirib, fars şairi elan edirlərsə, böyük səhv edirlər. Bütün dünya Nizami Gəncəvinin Azərbaycan şairi kimi tanıyır. Azərbaycan şəhərlərində Nizamının adı verilən küçələr, ona ucaldılan heykəllər niyə İranda yoxdur? Çünki onu özlərinki saymayıblar. İndi Nizami adı müstəqil Azərbaycan dövlətini şöhrətləndirib-şərəfləndirəndə İran sovinizmi onun fars dilində yazmasını əsas götürüb təxribat törədir. Fars millətçiləri isə qoy əvvəlcə Nizamini bizim qədər sevir dəyərləndirsinlər, sonra ona sahib çıxmaq xülyasına düşsünlər.

Xalq yazıçısı açıqlamasının sonunda söylədi:

–Tarixin yaxın zamanında Şəhriyar da fars dilində əsərlər yazmışdı, məgər o fars idimi? Yaxud fars sənətkarı türkcə yazması onu farslıqdan çıxarırmı? Məsələ milli kimlikdədir, sənətkarın hansı ölkəyə və xalqa məxsus olmasındadır. Bu anlamda Nizami Azərbaycana və Azərbaycan xalqına məxsusdur. O, dünya ədəbiyyatının və Şərqi görkəmli sənətkarı olmaqla yanaşı, qədim tarixə malik Azərbaycan xalqının böyük oğlu, qüdrətli şairi və görkəmli mütəfəkkiridir. Fars rejiminin “Nizami sevgisi” türklüyə nifrətdən qaynaqlanır.

Hazırladı: T.AYDINOĞLU, “Xalq qəzeti”

İslam ölkəsi BMT Qadınlar Komissiyasından niyə kənarlaşdırılıb?

Kanadanın nüfuzlu “Thej.ca” yəhudi media platformasında İranın BMT Qadınlar Komissiyasından kənarlaşdırılmasına aydınlıq gətirən məqalə dərc olunub.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin redaksiyaya verilən məlumata görə, tanınmış israili politoloq və jurnalist, Dona Qrasiya Diplomatika Mərkəzinin təsisçisi və baş direktoru Reyçel Avrahamın qələmə aldığı “Azərbaycan qadınlarının vəziyyəti İran qadınlarının acınacaqlı vəziyyətinə işıq illəri ilə qabaqlayır” serlovhəli məqalədə bildirilib ki, İranda 8 Mart Beynəlxalq Qadınlar Günüə alternativ olaraq İslam peyğəmbərinin qızı Fatimənin doğum gününə təsadüf edən yanvarın 13-nü qeyd edirlər. Belə ki, Tehran mollalarının nəzərində dindar və itaətkar qadın bütün qadınlara nümunədir. Bununla belə, İslam tarixində özünəməxsus yeri olan şəxs kimi Fatimənin də ehtiramla yad edildiyi Azərbaycanda 8 Martın beynəlxalq qadınlar günü kimi

məhrum etdiyi halda, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti və Azərbaycan Milli Məclisinin sədri zərif cinsin nümayəndəsidir. Ümumilikdə, Azərbaycan parlamentinin 18 faizini qadınlar təşkil edir ki, bu rəqəm qonşu İranla müqayisədə üç dəfə böyükdür.

Məqalədə diqqətə çatdırılıb ki, keçən ilin dekabrında İran BMT-nin Qadınlar Komissiyasından 29 səs çoxluğu ilə kənarlaşdırılıb. Bu, BMT-nin 10 –14 yaşarası qızların nikahə daxil olması, məişət zorakılığından zəif qorunma və qadınlar üçün hüquqi muxtariyyətin olmaması səbəbindən iranlı qadın və qızlara “ikinci dərəcəli vətəndaş kimi” münasibət göstərildiyinin qeyd olunduğu hesabatın dərc olunmasından sonra baş verib.

Qeyd edilib ki, çoxarvadlılıq, habelə sərbəst hərəkət, nikah və mülkiyyət hüquqlarında qadınlara münasibətdə diskriminasiyanın qanunlaşdırıldığı İrandan fərqli olaraq, Azərbaycanda poliqamiya qanunla qadağan edilib, sözügedən digər məsələlərdə ölkəmizdə zərif cinsin nümayəndələri 1918-ci ildən etibarən kişilərlə bərabər hüquqlardan faydalanırlar. Müəllif bu mənada Azərbaycanın qadın hüquqları baxımından İranı işıq illəri ilə qabaqladığını bir daha vurğulayıb.

Məqalənin sonunda İran qadınlarının Tehrandakı molla rejiminin zülmündən qurtulacağına ümid bəslədiyini bildiren israili politoloq Cənubi Azərbaycanın istiqlalə qovuşacağına və bu qəddar, barbar rejimin insanlığa qarşı törətdiyi cinayətlərə görə ədalət mühakiməsi qarşısında cavab verəcəyini dərin inamını ifadə edib.

Hazırladı: T.RÜSTƏMOV, “Xalq qəzeti”

Hicabı pozanlar yenə cəzalandırılır

İranda hakimiyyətdən narazı kütlələr ön müxtəlif səbəblərlə etiraz aksiyalarını davam etdirirlər. Son günlər baş verən aksiyalar əsasən ilaxır çərşənbə ilə bağlı olub. Hakimiyyətin xəbərdarlıqlarına baxmayaraq, martın 13-dən 14-ə keçən gecə müxtəlif şəhərlərdə, o cümlədən Təbrizdə mərasimlər keçirilib. Məlumatı Gunaz.TV verib.

Məlumata görə, bayram şənlikləri ilə bağlı aksiyalar polis qüvvələri ilə toqquşmaya səbəb olub. Nəticədə 1860 nəfər yaralanıb. Tehrandə 219, Qərbi Azərbaycan əyalətində 219 və Şərqi Azərbaycan əyalətində isə 157 nəfər ağır yara alıb. Təcili Yardım Mərkəzinin başçısı Cəfər Miyaadferin verdiyi məlumata görə, 546 nəfər göz nəhiyəsindən xəsarət alıb, 126 nəfərin müxtəlif bədən üzvləri amputasiya edilib. İrandakı insan haqları təşkilatları onlarla vətəndaşın həbs edildiyini bəyan ediblər.

Hökumət rəsmiləri isə həbs edilənlərin ictimai asayışı pozduqlarını və ümumi əmlaka ziyan vurduqlarını iddia ediblər. Təhlükəsizlik və Keşfiyyət Nazirliyinin yaydığı bəyanatda bildirilib ki, Tehrandə keçirilən əməliyyat nəticəsində 21 nəfər saxlanılaraq təcridxanalara aparılıb. Onların çərşənbə şənliklərindən istifadə edərkən etiraz aksiyaları təşkil etməyi planlaşdırdıqları iddia edilib.

Tehran polisinin reisi Abbasəli Məhəmmədiyan bayramları qeyd etməyə hazırlaşanları təhdid edərək deyib ki, bayram ərəfəsində “Bəsic” qüvvələri və mülki geyimli məmurlar da cəlb olunmaqla, qaydaları pozanlar həbs ediləcəklər.

Məktəblərdə şagirdlərin zəhərlənməsinə və hakimiyyətin buna laqeyd münasibətinə qarşı etiraz aksiyalarına qoşulanlarla bağlı da sərt tədbirlər görülür. Artıq bu səbəbə görə İranın Əllamə Təbatəbəri Universitetinin 30 tələbəsi qovulub. Bununla bağlı məlumatı Təhsil İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Koordinasiya Şurası yayıb. Bir qədər əvvəl Təbrizin Tibb Elmləri Universitetinin 40 tələbəsi də eyni ittihamla məhkəməyə çağırılıb və dinc etiraz aksiyalarına qoşulduqları üçün dindirilib. Aksiyalarda iştirak ittihamı

ilə 700-dən çox tələbə həbs edilib.

Hakimiyyət məcburi hicab qaydalarına riayət etməyənlərə qarşı cəzalarını sərtləşdirməsi barədə qərar qəbul edib. İran parlamentinin mədəniyyət komissiyasının üzvü Bijan Nobavə Vətən deyib ki, ictimai yerlərdə, hətta kiberməkanda hicab qaydalarını pozanların cəzalandırılması qərara alınıb.

Ölkədə hicabın məcburiliyi ilə bağlı tələblər sərtləşdirilib. Artıq hicab normalarının pozulması hallarına görə müəssisələr də fəaliyyətini dayandırmalı olur. Dünən Tehrandə qızıl-cəvahirat mərkəzi kimi tanınan “Almas” kompleksinin fəaliyyətini dayandırdığı bildirilib. Məlumatla görə, mərkəzdə məcburi hicab qaydalarına riayət etməyən qadın müştərilər olur. Kaşan şəhərindəki “Ameriha” hoteli də məcburi hicab qaydalarına riayət etməyən turistlərə xidmət göstərdiyinə görə fəaliyyətini dayandırmalıdır.

Ölkədəki etiraz aksiyalarında iştirak görə həblər də davam etməkdədir. Dünən əslən Güney Azərbaycanın Muğan bölgəsinin Parsabad şəhərindən olan fəal Zeynəb Həmrəng Seyidbəyli “ölkənin təhlükəsizliyinə qarşı aksiyaya toplaşmaq və əlbir olmaq” ittihamına görə 5 il, “hökumətə qarşı təbliğat” ittihamına görə isə 1 il həbs cəzasına məhkum edilib.

Bəzi səbəblərə görə həbsdən müvəqqəti azad olunmuş şəxslər yenidən həbsxanalara qayıtırırlar. Bu günlərdə Tehran Müəllimlər İttifaqının üzvü, İran Təhsil İşçiləri Həmkarlar İttifaqının Koordinasiya Şurasının müfəttişi və ana dilində təhsil hüququnun müdafiəçisi, alim Cəfər İbrahimi Tehranın Evin həbsxanasına qayıtarlıb. O, universitetdə doktoranturaya qəbul imtahanında iştirak-

Aşıq Ələsgər ilə möhkəm dost olmuş Ağdabanlı Qurbanın ocağında dünyaya gəlmiş Şəmşir də bütün varlığı ilə saz-söz dünyasına bağlanmış. Klassik aşıq poeziyası ilə çağdaş şeirimizi məharətlə qovuşduraraq yaddaşqalan örnəklər yaradıb.

...Səməd Vurğun İstisuda müalicə alırdı. Onun görüşünə gələn orta yaşlı bir aşıq bədhətən "Xoş gəldin" rədifli qoşması ilə şairi salamlayıb. Aşığın şirin avazı, gözəl səsi şairin ağrı-acısını unutturur. Qısa tanışlıqdan və söhbətdən sonra Səməd Vurğun bir neçə dəqiqəyə "Aşıq Şəmşir, Dəlidağdan keçəndə" misrası ilə başlayan şeir yazır

Tədbirdən hazırladığım material həmin axşamın ən diqqətçəkən reportajlarından oldu. Əlbəttə, azman siyasət və sənət dahilərinə olan rəğbətini sayəsində. Dədə Şəmşir həm də gözəl dastanlar müəllifi idi. Çoxsaylı qoşma, gəraylı, təcnis, təxmisləri ilə bərabər, "Şəmşir və Sənubər", "Cəlal və Minayə", "Misir və

...İşdən çıxıb evə getmək istəyirdim. Məmməd Aslan dedi ki, Qənber Şəmşir-oğlu gözləyir, gəl, bir saatlığına onun görüşünə gedək. Həmin razılaşdım. "Gənclik" tərəflərdəki bir kafedə Dədə Şəmşirin yadigarı isti bir məclis qurmuşdu. Özü də gözəl şair olan ağsaqqalın, həmçinin Məmməd müəllimin söhbətlərinə təşnələr kimi qulaq kəsildim. Unudulmaz bir görüş idi. Beləcə, böyük ocağın közüne bir saat yox, bir neçə saat qızındım. Yeri gəlmişkən, Qənber Şəmşiroğlu yaratdığı "Aşıq Şəmşir" Mədə-

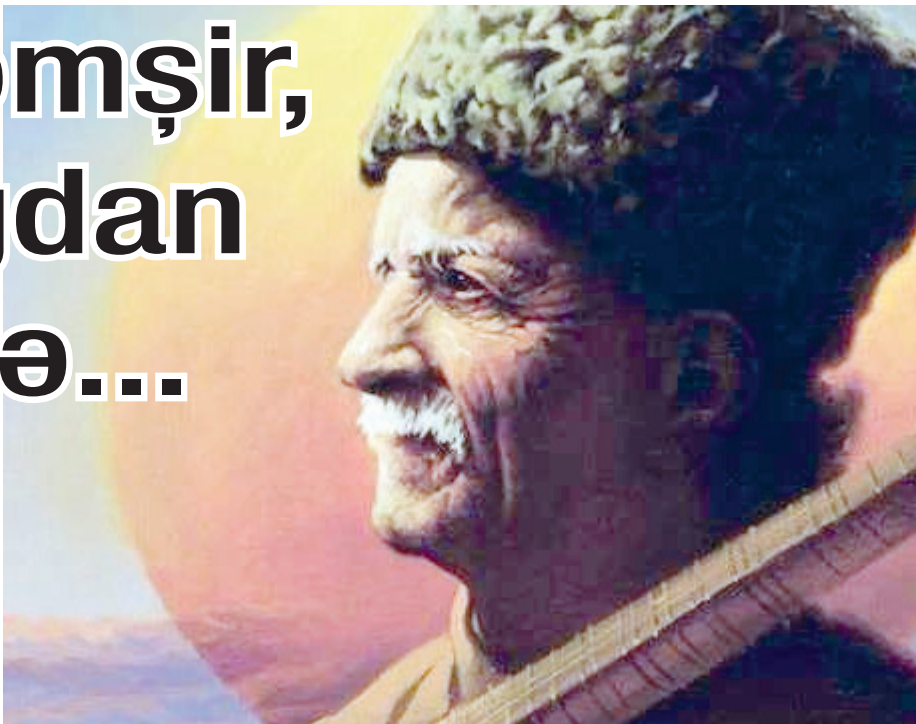
Aşıq Şəmşir, Dəlidağdan keçəndə...

və həmin axşam Kəlbəcər mədəniyyət evindəki görüşdə səsləndirir. Beləcə, ölməz şairin diqqəti sayəsində aşığın şöhrət dairəsi daha da genişlənir.

Sonralar Aşıq Şəmşir xalq sevgisinin zirvəsinə ucalıb, çoxlu kitabı çıxıb, Əməkdar incəsənət xadimi fəxri adına, "Şərəf nişanı" ordeninə layiq görülüb. Onun 40-dan artıq yetirməsi – şeyirdi vardı. Aşıq Qardaşxanın, Qəmkeş Allahverdinin, Aşıq Xalıqverdinin və bu gün çoxlarının yaxşı tanıdığı onlarca saz-söz sənətkarının kamilləşməsində Aşıq Şəmşir məktəbinin böyük rolu olub. Eyni zamanda, Bəhmən Vətənoğlu, Sücaət kimi şairlər də Dədə Şəmşir bulağından su içiblər.

...Təxminən 25 il əvvəlin söhbətidir. Çalışdığım dövlət televiziyasından Nizami adına Ədəbiyyat Muzeyinə, Aşıq Şəmşirin yeni çapdan çıxmış "Zərli tac kamallı başa yaraşır" adlı kitabının təqdimatına getmişdim. Gözəl tədbir idi. Məlum oldu ki, kitab Azərbaycan dövlətçiliyinin xilaskarı, ulu öndər Heydər Əliyevin şərəfinə Dədə Şəmşirin yazdığı şeirdən ad alıb.

**Azərbaycanımın igid oğluna
"Qızıl ulduz" qoşa-qoşa yaraşır.
Alqış kamalına, alqış ağına,
Zərli tac kamallı başa yaraşır.**

Sənəm" kimi dastanları, "Polad" mən-zum dramı əbədi həyat qazanıb. İfa etdiyi yetmiş beş aşıq havası lentə köçürülüb və Azərbaycan Radiosunun Qızıl Fondunda saxlanmaqdadır. "O Kürün, Arazın Tərtəriyəm mən", "Dədə öyüdləri (iki cildə) kitabları əl-əl gəzir.

Aşıq Şəmşir dünyasını dəyişəndən 12 il sonra Kəlbəcəri nankor qonşular işğal edib, Ağdabanı oda qalayıblar. Vandallar Kəlbəcər elinin dedəsi Aşıq Şəmşirin evini də tar-mar edib, sənətkarın külliyyatını külə döndərüb, qızı Çimnaz xanımı da orada qətlə yetiriblər.

Dədə Şəmşir haqqında çox yazılıb. Televiziya da birgə çalışdığım rəhmətlik Məmməd Aslan ondan yana-yana danışardı. "Saxla izimi, dünya" kitabı başabaş ustadına məhəbbət etirafı ilə süslənib.

niyyət Ocağı İctimai Birliyi UNESCO-da məsləhətçi statusu qazanıb.

Vətən müharibəsində, 44 günlük Zəfər yürüşü sayəsində külli-Qarabağ, o cümlədən də Kəlbəcər azadlığına qovuşub. İndi oralarda geniş bərpa-quruculuq işləri görülür. Göygöl rayonunda Aşıq Şəmşirin adını daşıyan 7 illik uşaq musiqi məktəbinin həyatında qoyulmuş aşığın büstü sanki dağlara sarı inamla boylanır. Dədənin şad olan ruhu artıq Ağdabanın üstündə dolaşır. Səsi də eşidilir:

**Qartal düşüncəli, şair xəyalı,
Tərən yuva salan
dağlar oğluyam.
Anam İstisudu, atam Dəlidağ,
Murov, Lilpar, Qonur,
Qoşqar oğluyam...**

Əli NƏCƏFXANLI, "Xalq qəzeti"

Yeni kitablar

Mahmudavarın mərd övladlarına əbədi abidə

Vətən müharibəsində Azərbaycanın regionlarından yüzlərlə gənc ərazi bütövlüyümüz uğrunda canını qurban verib. Masallının Mahmudavar kəndinin Birinci Qarabağ müharibəsində on bir, İkinci müharibədə də böyük şücaətlə vuruşan iki şəhidi olub.

Yazarlarımız şəhidlərə həsr edilən şeir və poemalarında, oçerklərində onların ölməz ruhuna dərin ehtiramla yanaşır, igidliklərini layiqincə dəyərləndirirlər. Belə kitablardan biri də "Mahmudavarın mərd övladları" adı ilə "Elm və Təhsil" nəşriyyatında çap edilib. Nəşrin müəllifləri tanınmış jurnalist Həsənağa Əli Murtuza və müəllim-publisist İsa İbadovdur. Xatırladaq ki, 2002-ci ildə bu kitabın birinci nəşri buraxılmışdı. Yenilənmiş nəşrə atəşkəs dövrünün və Vətən müharibəsinin şəhidləri haqqında yazılar da daxil edilib.

Kitab Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin "Bu müharibəni biz şəhidlərimizin canı, qanı bahasına, hərbiçilərimizin şücaəti hesabına qazanmış" sözləri ilə başlayır. İş adamları, xeyriyyəçilər "Biz onların hamısını tanımasaq da, onların hamısına borcluyuq", – deyə nəşrin işıq üzü görməsinə dəstək olublar.

Kitab Mahmudavarın keçmişi, bugünü, tanınmış insanları barədə elə bu kəndin yetirməsi olan tarixçi-etnoqraf, Əməkdar müəllim Musarza Mirzəyevin "Ulu çağlardan şəhidlərimizədək" araşdırma yazısı ilə başlayır. Sonrakı səhifələrdə şəhidlərə həsr olunmuş oçerk və essələr yer alıb. Kitabda çoxlu təsirli məqamlar var. Məsələn, əslən Mahmudavardan olan Bakı sakini 19 yaşlı Nail Məmmədov anasına şeirlə məktub yazıb:

**Sinəmə dəysə də güllə yarası,
Tutulsa da gözələrimin qarası,
Deməsinlər qorxaq idi balası,
Aqlama mənimcün, aqlama, ana!**

Cəbhədə igidliklə vuruşmuş, Füzulidən Şuşaya kimi döyüş yolu keçmiş şəhidlər – Nayıb Qasimova və Rəyad Məmmədova həsr olunmuş oçerklərdə Azərbaycan gəncliyinin Vətənə sevgisi, düşməne nifrəti təzahürünü tapır. Şərəfli ölümlərindən sonra orden və medallarla təltif edilmiş şəhidlər haqqındakı yazılar təkcə rekviyəm xarakterli deyil, eyni zamanda, qürurla dolu duyğu və düşüncələr toplusudur.

Kitabın redaktoru AJB üzvü İbrahim Şükürov, rəyçisi isə Mahmudavar kənd ümumi orta məktəbinin ədəbiyyat müəllimi, AJB üzvü Elşad Nəsirovdur.

Bizcə, "Mahmudavarın mərd övladları" kitabı da ölməz şəhidlərimizə bir abidədir...

Əlihüseyn ŞÜKÜROV,
Masallıda çıxan "Yeni həyat" qəzetinin baş redaktoru

Yaddaşlarda yaşayanlar

... On illər əvvəlin söhbətidir. Qar elə sürətlə yağırı ki, hərəkətin sıx olduğu teleşirkətin həyatında da izlər tez yox olurdu. Akif elə asta-asta gəlirdi ki, sanki, bütün buludlar onun çiyində idi. Amma çiyində olan bir ovuc qar idi. Qar onun lopa bığı kimi çal papağını da ağartmışdı. O, qar üstündə adladığıca, sanki, hansısa kədərli, həzin simfoniyanın sonuna yaxın astadan və seyrək vurulan zərb alətlərinin səslərini eşidirdim: Xı-rıp... xı-rıp...

Akif Səməd bizi niyə ağlatmışdı?..

Maraqla baxdığımı görüb gülümsündü:

– Aya, adamın 15 il əvvəlki vaxtı ola, ya da bir az sağlamlığı, nə yaxşı gəzməli havadır. Bakıda belə küləksiz günlər az-az olur.

... Kimsə Mövlud Süleymanlıdan xahiş etmişdi ki, Akifi işə götürsün. Mövlud müəllim də Akif üçün ölkə üzrə folklor nümunələri toplayan müxbir ştatı yaratmışdı. Radioda o vaxta qədər belə ştat olmamışdı. Yeri gəlmişkən, radiodakı publisistika şöbəsi də konkret ünvanlı – bilavasitə Qulu Ağsəs üçün yaradılmışdı və Mövlud müəllim o ilkə də imza atmışdı.

... Söhbət doxsanıncı illərin birinci yarısından gedir. Bir dəfə "Səhər" verilişini lentə yazdırmaq üçün studiyaya getdim. Operatorun otağına girəndə Akifin səsinə eşitdim. Lənkeran tərəfdən qayıtmışdı və topladığı folklor nümunələrindən ibarət veriliş hazırlanırdı. Mənim üçün çox maraqlı idi. Operatorun yanında oturub qulaq asmağa başladım. Həm bayatıların kövrəkliyi, həm Akifin Qazax ləhcəsinin şirinliyindən əl çəkə bilməməsi, həm onun üz-gözündən xəstəliyin ağırılığının oxunması, həm də mənim əsəb sistemimin o qədər də güclü olmaması səbəbindən...

Hiss etdim ki, kövrəlirəm. Operator qız (Allah onun şəhid qardaşına rəhmət eləsin!) mənim kövrəldiyimi görməsən deyə, üzümü yana çevirmək istədim. Yana çevriləndə gördüm ki, rəhmətlik

Şəmsəd Rza hiçqıraraq ağlayır. Mən operator otağında oturub studiyadan gələn səsə necə aludə olmuşdumsa, Şəmsədin otağa daxil olduğunu hiss etməmişdim.

... Akif hər dəfə mənə "qağa" deyə müraciət edirdi. Elə bilirdim ki, yaşca böyük olduğumu nəzərə alır. Bir dəfə dedim ki, Akif, bizim elə də böyük yaş fərqi yoxdur (mən ondan yeddi yaş böyüyəm), adımlı deyə bilərsən.

"Aya, sənin adın admıdır ki, onu da deyə biləm?" – dedi və dərhal da güldü ki, inciməyim.

Akif də, Şəmsəd da çoxdandır ki, Haqq dünyasındadırlar. Halal söz adamları onsuz da cənnətlik olurlar. Allah hər ikisinə qəni-qəni rəhmət eləsin!

... Ötən il Şuşada keçirilən Vaqif poeziya günlərində Akifin oğlunun da şeir oxuduğunu gördüm. Allaha şükür!

İttifaq MİRZƏBƏYLİ,
"Xalq qəzeti"

İçərişəhərdə "Bayram qalası" günləri keçiriləcək

Azərbaycanın tarixi ənənələrini və mədəniyyətini özündə əks etdirən, yerli sakinlərin və ziyarətçilərin asudə vaxtının bayram günlərində maraqlı və səmərəli keçməsi məqsədilə "Bayram qalası" günləri keçiriləcək.

Tədbirlərə ilk olaraq martın 19-da saat 13:00-da Qoşa Qala meydanında quraşdırılacaq səhnədə konsert proqramı ilə start veriləcək. "Bayram qalası" günləri martın 26-da saat 12:00-dan 22:00-dək davam edəcək.

“Qutsal yol” un şəhidi

Beynəlxalq Muğam Mərkəzində yazıçı, publisist Şahənə Müşfiqin Vətən müharibəsi şəhidi mayor Emin Süleymanovun xatirəsinə həsr olunmuş "Qutsal yolçu" kitabının təqdimatı olub.

Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsi, "Nəfəs" İctimai Birliyi və Dünya Gənc Türk Yazarlar Birliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbirdə qeyd olunub ki, ömrünün 30 ilə yaxınını Vətənin müdafiəsinə, hər b sənətinə həsr edən artilləriyaçı zabıt Emin Süleymanov 7 noyabr 2020-ci ildə Şuşanın Daşaltı kəndi istiqamətində gedən əməliyyatlarda iştirak edib. 9 noyabr 2020-ci ildə Laçın dəhlizi istiqamətində döyüş tapşırığını yerinə yetirərkən qəhrəmancasına şəhadətə ucalıb.

Ölümündən sonra "Vətən uğrunda", "İgidliyə görə" və "Şuşanın azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunub.

Mərasimdə Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin sədri, deputat Qənirə Paşayeva, komitənin eksperti Əkbər Qoşalı, "Nəfəs" İB-nin sədri Firəngiz Balakışiyeva çıxış edərək şəhid haqqında yazılmış kitabın məziyyətlərindən danışdı.

Ailə üzvləri adından çıxış edən Məhsəti Süleymanova həyat yoldaşı ilə qü-

dur duyduğunu, bu kitabın ərəsəyə gətirilməsinə görə minnətdarlıq edib.

Tədbirin bədii hissəsində Əməkdar artist Nuriyyə Hüseynova vətənpərvərlik mövzulu mahnılarla çıxış edib.

E.ABBASOV,
"Xalq qəzeti"

Qızılca həyəcanı: vəziyyət nə dərəcədə ciddidir?

Ermenistanda qızılcaya yoluxanların sayı 40-a çatıb. Onlardan 18 nəfər xəstəxanaya yerləşdirilib. Bundan əvvəl yoluxaraq tibb müəssisələrində müalicə alanlardan isə 7 nəfər sağalaraq evə buraxılıb. Qeyd edək ki, xəstəxanaya yerləşdirilənlərin hamısı ağırlaşma diaqnozu ilə daxil olublar. Yayılan məlumata görə, iki nəfərin vəziyyəti hələ də ağır, qalan 16 nəfərin durumu isə orta ağır olaraq qiymətləndirilir.

Bu barədə Ermənistanın Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidməti məlumat yayıb.

Bildirilir ki, yoluxanlardan 36 nəfər qızılcaya qarşı peyvənd vurdurmayan, 3 nəfər isə bir doza vaksın alanlardır. Qeyd edək ki, milli peyvənd təqviminə əsasən, uşaqlar 1 və 6 yaşlarında qızılcaya qarşı peyvəndlənməlidirlər. Nazirlik yoluxmalarla bağlı vətəndaşlara müraciət edib ki, peyvənd təqviminə uyğun olaraq, valideynlər qızılcaya qarşı vaksın olumayan uşaqlara təcili peyvənd vurdursunlar. Müraciətdə yoluxanlarla təmasda olan, bir doza peyvənd alanla-

rın ikinci dozanı vurdurmasının vacibliyi də qeyd edilib.

Qızılca təhlükəsi ABŞ-da da naratıqlı yaradıb. Belə ki, ötən ay ABŞ-ın Kentukki ştatının Vilmor şəhərində Asburi universitetində xristian qrupu tərəfindən təşkil edilən tədbirdən sonra iştirakçılardan birində qızılca diaqnozu təsdiqlənib. ABŞ Xəstəliklərə Nəzarət və Müdafiə Mərkəzi məlumat verib ki, həmin dini tədbirə qatılan 20 min insan qızılca epidemiyası riskinə məruz qala bilər. Ona görə də tədbir iştirakçıları başqalarını yoluxdurمامa q üçün 21 gün karantində qalmalı, simptomlarını izləməlidirlər.

Mərkəzin məlumatında, həmçinin peyvənd olunmamış insanların qızılca, parotit və məxmərək əleyhinə vaksın alınması tövsiyə olunub. Səlahiyyətli xəbərdarlıq edir ki, qızılca virusu təəffüs yolu ilə son dərəcə yoluxucudur. Bununla bağlı peyvəndlərin hazırlanmasına baxmayaraq, bu epidemiya bütün dünyada uşaq ölümlərinin əsas səbəbidir.

"Memorial Klinika"nın pediatri Vaqif Qarayev Azərbaycanda qızılcaya yoluxmanın vəziyyəti barədə məlumat verdi. Bildirdi ki, qızılca infeksiyon xəstəlik olaraq, adətən, uşaqlar arasında yayılsa da, peyvənd almayan böyük yaşlı insanlar da hər hansı yaşda qızılcaya yoluxa bilərlər. Pediatr medianın yaydığı məlumatlara istinadən, qonşu ölkələrdə xəstəliyin son vaxtlar həddən çox artdığını bildirdi. Qeyd etdi ki, pandemiya öncə qızılca ölkəmizdə də geniş yayılmışdı: "Həttə bir müddət əvvəl ÜST həyəcan təbili çalırdı ki, uşaqları peyvənd olmayan ölkələrdə qızılcanın epidemiyası gedir.

Qızılca xəstəliyində ağırlaşma olmasa, sonrakı üç-dörd gündə səpkilər sönməyə doğru gedir və uşağın vəziyyəti yaxşılaşır. Amma müalicə qaydasına düzgün əməl edilməyəndə xəstəlik ağır formaya keçir. Xəstəliyin ən qorxulu ağırlaşması uşağda qızılca pnevmoniyası, bir də ensefalitin (baş beyinin zədələnməsi) baş verməsidir. Bu ağırlaşmalara ciddi yanaşılmalıyanda ölümün nəticələni bilir. Ölkəmizdə qızılcanın həyəcan doğurduğunu demək olmaz. Az da olsa, həşəbir edilir, amma ağrılaşma ilə bağlı tədbir məlum yoxdur".

Zərifə HÜSEYNOVA,
"Xalq qəzeti"

Qəmərsəh Cavadov – 85

Azərbaycanın elmi-mədəni ictimaiyyəti milli etnoqrafiya elminin inkişafına layiqli töhfələr vermiş alim, tarix elmləri doktoru, professor Qəmərsəh Cavadovun anadan olmasının 85 illiyini sevgi-saygı ilə yad edir. Tanınmış etnoqrafın zəngin elmi irsi bir daha nəzərdən keçirilir, elmi qənaətlərinin önəmi vurğulanır.

Həmkarları, yetirmələri və yaxından tanıyanlar bildirirlər ki, fədakar ziyalı, elm fədaisi olmuş bu gözəl insan uzun illər Vətənimizi el-el, kənd-kənd, bölgə-bölgə gəzib, yaradıcılığını xalqımızın adət-ənənələrinin, tarixi keçmişinin, məişətinin tədqiqinə, etnobütövlüyün əsaslarına həsr etmişdir. Alim belə səmərəli elmi axtarısları nəticəsində azərbaycanlıların Qafqazda aborigen

Alim Azərbaycanın azsaylı etnoslarının Şahdağ xalqlarından (xınalıqlılardan, buduqlulardan, qırızlılardan, hapıtlılardan) və başqa etnik vahidlərdən ibarət olduğunu qeyd etmişdir. Bununla yanaşı, respublikamızda tatlar, talışlar, kürdlər, ləzgilər, avarlar, saxurlar və ingiloylar, habelə qeyri-müsəlman etnosların məşkunlaşdığını bildiren müəllif onları dil ailələri və dini inanc baxım-

Azərbaycanın etnik bütövlüyünü sübuta yetirmiş xalqşünas alim

olduğunu tutarlı dəlillərlə isbat etmişdir. 1938-ci il fevralın 23-də qədim Qubanın axarlı-baxarlı guşələrindən olan Aydınkənddə dünyaya göz açan Qəmərsəh Cavadov 1956-cı ildə orta məktəbi bitirdikdən sonra Azərbaycan Dövlət Universitetində (BDU) tarixçi ixtisasına yiyələnmişdir. Xalqımızın tarixi keçmişinə, məişətinə və adət-ənənələrinə olan sonsuz marağı onu Azərbaycan EA-nın Tarix İnstitutuna gətirmiş, etnoqrafiya üzrə elmi axtarıslara başlamışdır. 67 illik ömrünün 42 ilini bu elm ocağında səmərəli fəaliyyətə həsr edən Qəmərsəh müəllim ölkəmizdə və onun xaricində etnoqrafiya, milli-etnik münasibətlər haqqında dəyərli əsərlər ərsəyə gətirmişdir.

Professor Q.Cavadovun elmi yaradıcılığı respublikamızda yaşayan milli azlıqların etnoqrafik xüsusiyyətlərini də əhatə etmişdir. Monoqrafiyalarında hər bir xalqın özünəməxsusluğundan və təkrarsızlığından söz açan görkəmli alim Azərbaycanda ilk dəfə xalq əkinçilik texnikasının məhəlli köklərini araşdırmışdır. “XIX əsr və XX əsrin əvvəllərində Azərbaycanın əkinçilik alətləri”, “Azərbaycanda xalq əkinçilik təqvim və meteorologiyası”, “Azərbaycanda əkinçilik mədəniyyəti: ənənələr və müasirlik”, “Əkinçilik mədəniyyətimizin sorğu ilə”, “Azərbaycanda el köməyi adətləri” və digər monoqrafiyaları, habelə respublikanın və eləcə də keçmiş ittifaqın elmi jurnallarında, beynəlxalq konfransların materiallarında nəşr etdirdiyi 350-dən artıq məqalə xalqşünas alimin elmi yaradıcılığının zəngin səhifələridir.

“Azərbaycanın azsaylı xalqları və milli azlıqları” monoqrafiyasında professor Qəmərsəh Cavadov dünyanın etnik xəritəsində yalnız ölkəmizdə mövcud olan etnoslar barədə məlumat vermişdir.

dan qruplaşdıraraq hər birini ardıcılıqla tədqiq etmişdir. Qəmərsəh Cavadov kiçik etnosların Azərbaycan xəritəsində qorunub gələcək əsrlərə çatdırılması üçün, xüsusilə Quba rayonunun Xınalıq, Buduq, Qırz, Cek kəndlərinin açıq səma altında muzeylərə çevrilməsini, onların dünya turist marşrutlarına daxil edilməsini təklif edərək bu sahədə dünya təcrübəsindən bəhrələnməyi məsləhət görmüşdür.

2002-ci ildə Azərbaycanda ikinci dəfə səfərdə olan məşhur Norveç alimi və səyyahı, dünya şöhrətli etnoqraf Tur Heyerdal Qəmərsəh müəllimin “Azərbaycanın azsaylı xalqları və milli azlıqları” monoqrafiyası ilə tanış olmuş, kitabı ingilis dilinə çevirtirib çap etdirmək qərarına gəlmişdi. Təəssüf ki, məşhur səyyah bu arzusunun gerçəkləşdirə bilmədi, 2002-ci ilin aprelində vəfat etdi...

Qəmərsəh müəllim yazırdı ki, xarici ələyhdarlarımız Azərbaycanda azsaylı xalqların, milli azlıqların assimilyasiya edilməsinə aid əsərlər yazıb respublikamıza böhtan atmaqla məşğuldurlar. Güya, Azərbaycanda talış, tat, kürd, ləzgi, avar, udi, buduq, qırız adlı etnoslar sıradan çıxarılmışdır. Alim bu böhtanlara cavab vermək üçün adları çəkilən etnosların hər biri, eləcə də talışlar haqqında elmi əsərlərin yazılmasını zəruri sayırdı. O, Azərbaycan xalqının etnososial birliyinin yaranmasında respublikamızın ərazisində məskunlaşmış azsaylı xalq və etnik qrupların rolunu çox yüksək dəyərləndirirdi.

Qəmərsəh Cavadov yeganə azərbaycanlı etnoqraf alim idi ki, müxtəlif mövzularda yazdığı məqalələr Rusiya, Ukrayna, Belarus, ABŞ, Almaniya, İsraill, Qazaxstan, Gürcüstan və Moldova kimi ölkələrin ən nüfuzlu elmi jurnalla-

rında dərc edilmişdi. Həmçinin o, xarici ölkələrdə nəşr olunan bir sıra elmi-kütləvi jurnalların redaksiya heyətinin və redaksiya şurasının üzvü olmuşdur.

Fəlsəfə elmləri doktoru, professor Camal Mustafayev Qəmərsəh Cavadovu elmi axtarıslardan zövq alan alim adlandırırdı. Əməkdar elm xadimi öz xatirəsində etnoqraf dostunun Azərbaycanda əkinçilik mədəniyyəti mövzusunə aid tarixi-etnoqrafik əsərlərini ciddi araşdırmaların bəhrəsi olduğunu qeyd edirdi. Sağlığında Azərbaycan elminin şöhrətini onun sərhədlərindən çox-çox uzaqlara yaymış və təbliğ etmiş vətənpərvər alim həmişə deyərmiş: “Mənim Azərbaycan əkinçilik mədəniyyətinin tarixini araşdırarkən bir məqsə-

dim olub: Azərbaycan xalqının oturaq xalq olduğunu sübut etmək”.

Əməkdar elm xadimi, professor Seyfəddin Qəndilov öz xatirələrində yazırdı ki, Qəmərsəh müəllim Azərbaycan xalqının gələcəyi naminə vətənimizin vahid, bölünməz bir dövlət olması üçün canından belə keçməyə hazır idi. “O, öz əsərlərində heç nədən çəkinməyərək Azərbaycan xalqını, vətənimizi bölməyə çalışan hər cür ünsürlərlə mübarizə aparır, mətbuat səhifələrində və tribunallardan onları elmi dəlillərlə tənqid və ifşa edirdi”.

Q.Cavadovun əsərləri Azərbaycan türkcəsində, bəziləri rus dilində yayılıb oxucuların rəğbətini qazanmışdı. O, yalnız azsaylı xalqlar haqqında dünyaya məlumət verən bir tədqiqatçı olmaqla kifayətlənməyib, həm də respublikamızda peşəkar etnoqraf kadrların yetişməsi üçün əlindən gələni əsirgəməyib. Alimin faydalı məsləhətlərinin və tövsiyələrinin respublikamızda yüksək ixtisaslı elmi kadrların hazırlanmasında rolü danılmazdır.

Şəxsiyyəti və ziyallığı ilə özünə dərin hörmət qazanmış istedadlı alim, qayğıkeş pədaqoq professor Qəmərsəh Cavadov 2005-ci ilin aprelin 27-də Bakı şəhərində haqqın dərgahına qovuşmuşdur. Görkəmli alimin ərsəyə gətirdiyi hər bir əsəri qiymətli xəzinə kimi xalqımızın sabahına mirasıdır.

Nurəddin ƏDİLÖĞLU,
yazıçı-jurnalist

Əmək müqavilələrinin sayı artıb

Dörd ildən çox müddətdə həyata keçirilən təşviq əsaslı vergi siyasətinin əmək bazarına müsbət təsirləri davam edir. Bağlanan əmək müqavilələrinin sayı 2019-cu ilin əvvəli ilə müqayisədə 352,1 min və ya 25,1 faiz artaraq bu il martın 1-nə 1 milyon 754 min təşkil edib.

İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətindən verilən məlumata görə, xidmət tərəfindən iş yerlərinin rəsmiləşdirilməsi, əməkhaqqı fondunun “ağardılması” və şəffaflığın təmin edilməsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərin nəticəsi olaraq qeyri-neft sektorunun özəl bölməsində həmin göstərici 296,8 min və ya 55 faiz artaraq 836,7 minə çatıb.

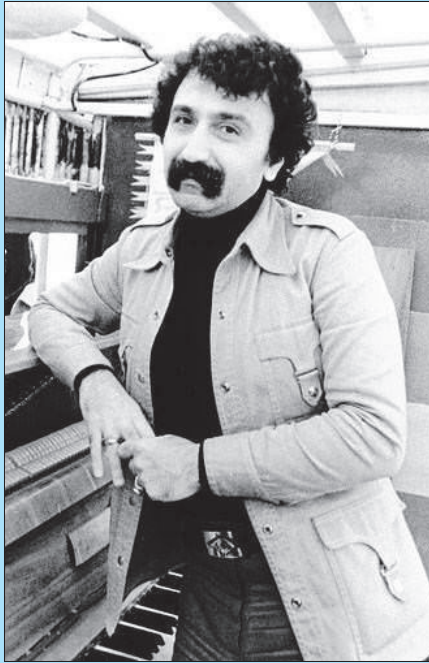
Cari ilin fevral ayında qeyri-neft özəl sektorunda aktiv əmək müqavilələrinin sayında 10,4 min artım müşahidə olunub.

“Xalq qəzeti”

Unudulmaz Vəqif Mustafazadə

İlahi duyumlu caz dahisi

Cənnət qoxulu kövrək yaz havası təbiətə can verib onu diriltirdi kimi, yer üzünün əşrəfi olan insan oğlunun ruhunun təzələnməsi üçün də yeni nəfəs lazım idi. Məhz belə ilıq nəfəsli bahar günlərinin biri – martın 16-sı Vəqif Mustafazadəni dünyaya bəxş etdi. Bənzərsiz, ilahi musiqi duyumu onun qeyri-adi istedadının sərhədsiz olduğunu tez bir zamanda büruzə verdi. Heç kimə bənzəməyən, sərhəd tanımayan musiqiçi yeni üföflər fəth etdi, hələ sağlığında ölümsüzləşdi...

Çünki qeyri-adi istedadı, novatorluğu ilə Azərbaycan caz musiqisinə yeni, orijinal üslub bəxş edən istedadlı musiqçinin saysız-hesabsız pərəstişkarları artıq onun yolunu seçməyə başlamışdılar. Gənc musiqçinin ölkəmizdə sosializm siyasətinin hökm sürdüyü ən çətin dövəndə sədd, maneə tanınaması, cəsəətlə irəliləməsinə o dövrün gənc nəslə bəyənəndə, dəstəkləyə bilmirdi. Açıq-aydın görünürdü ki, Vəqif Mustafazadə yeni streotiplər yaratmağa qadirdir və bunun cəmiyyət tərəfindən birmənalı qarşılanmaması təbii idi. Bu gün Vəqif Mustafazadəni özünə ustad seçən, onun yaradıcılıq imkanlarından geniş bəhrələnən böyük bir nəslin yetişməsi təsadüfi deyil.

Əməkdar incəsənət xadimi Vəqif Gərayzadə də V.Mustafazadə yaradıcılığının bir ümman olduğunu deyir. Musiqi tariximizdə inqilabi dəyişikliklər edən, Azərbaycan caz fikrinin yaradıcılarından və caz musiqisinin banilərindən biri sayılan görkəmli sənət ustasının milli musiqimizin inkişafına qiymətli töhfələr verdiyini vurğuladı:

“Vəqif Mustafazadənin yaradıcılığı ümman idi və ona baş vurmaq bizə böyük potensial qazandırırırdı. O, çoxları kimi mənim də kumirim idi. Həmin dövrdə çox gənc olsaq da, bu böyük sənətkarın bütün maneələri aşaraq sərbəst və azad şəkildə öz istəyinə, seçdiyi hədəfə doğru gətirdiyini başa düşürdük. Bu, bizim qarşımızda da böyük perspektivlər açırdı, uğurlara həvəsləndirirdi. Sənətdə onun kimi əzmkar olmağa can atırdıq. Onun ifaları və musiqiləri o dövr üçün çox cəlbədi və kifayət qədər cəsəətlə idi. Həmin dövrlər onun “Düşüncə”, “Bakı gecələri”, “Əzizəni gözəlyirəm”, “Mart ayı”, “Qərənfil” və digər musiqiləri gənclər arasında çox populyar idi”.

Müşahibimiz daha sonra dedi: “Vəqif Mustafazadənin böyüklüyü onda idi ki, Şərq muğamını qərb dinləyicisinin anladığı bir dillə – yeni caz dilində böyük ustalıqla təqdim edə bilirdi. Muğamlarımızı ənənəvi caz texnikası ilə birləşdirib, muğamla cazın sintezini yaratması cəmiyyətdə birmənalı qarşılanmasa da, bu onu böyük

sənət yolundan sapındırmırdı. Onun musiqimizə gətirdiyi bu yeniliyin müasir zamana qədər öz aktuallığını qoruyub saxlaması V.Mustafazadənin nə qədər böyük sənətkar olduğunun bariz nümunəsidir. Elə indi də bir çox musiqilər məhz onun yaratdığı caz-muğam sintezindən öz ifalarında istifadə edirlər. “Böyük bir musiqiçi nəslinin yetişməsində Azərbaycan muğam caz hərəkatının memarı Vəqif Mustafazadə məktəbinin böyük rolu olub”.

Qeyd edək ki, Vəqif Mustafazadə 1940-cı ildə Bakı şəhərində anadan olub. Kiçik yaşlarında atasını itirdiyi üçün məktəbdə musiqi müəlliməsi işləyən anası Zivər onun tərbiyəsi ilə məşğul olub. 1963-cü ildə Asəf Zeynalı adına Bakı Musiqi Kollecinə bitirib Bakı Musiqi Akademiyasına daxil olub. Həmin dövrlərdə kiçik konsertlər verib, əsasən klassik caz, bluz və oynaq mahnılar ifaçısı kimi tanınmağa başlayıb.

“Orero” ansamblı, “Leyli” və “Sevil” qadın vokal instrumental və “Muğam” instrumental ansambları, “Qafqaz” caz üçlüyünə rəhbərlik edib, bir sıra beynəlxalq caz müsabiqələri və festivallarının laureatı olub.

Monakoda 1978-ci ildə keçirilən beynəlxalq caz festivalında “Əzizəni gözəlyirəm” musiqisinə görə birinci yeri tutub. 1979-cu ildə ona Əməkdar artist adı verilib.

1982-ci ildə, ölümündən sonra Azərbaycan Dövlət Mükafatına layiq görüldü. O, forte-piano konsertlərinin, “Muğam” simfoniyası və başqa forte-piano şedevrlərinin müəllifidir.

Yaşasaydı, bu gün 83 yaşını qeyd edəcəkdi. Onun 1940-cı ildən 1979-cu ilədək davam edən və bir zamana sığmayan şərəfli ömrü əbədi yaddaşlara köçdü.

Leyla QURBANOVA,
“Xalq qəzeti”

“Diqqət, sürət qatarı Ağstafa vağzalına daxil olur...”

Martın 18-də, Novruz bayramı ərəfəsində Ağstafanın tarixində ilk dəfə olaraq səmnişinlər bu sözləri eşidəcəklər. Həmin gün İsvəçrənin “Stadler Rail Group” şirkətinin istehsalı olan dördvaqonlu, ikimərtəbəli, ümumi səmnişin tutumu 364 yer olan sürətli səmnişin qatarı Ağstafa stansiyasına daxil olacaq.

Xəbər verildiyi kimi, ölkə rəhbərliyinin müvafiq tapşırığına uyğun olaraq həmin gündən etibarən “Azərbaycan Dəmir Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən Bakı-Ağstafa-Bakı marşrutu üzrə ilk dəfə olaraq sürətli qatarla səmnişin daşımalrı həyata keçiriləcək.

Bu əlamətdar hadisə ilə əlaqədar Ağstafa Dəmiryol Vağzal və onun ətrafında müvafiq abadlıq-quruculuq işləri həyata keçirilmişdir. Ağstafa Rayon İcra Hakimiyyətinin rəhbərliyi, hüquq-mühafizə orqanlarının, ictimaiyyətin nümayəndələri adicəkilən vağzala gəlmiş, burada görülmə işlərlə bir daha tanış olmuş, sakinlərlə görüşmüşlər.

Rayon sakinləri ölkəmizin nəqliyyat infrastrukturunun ən yüksək səviyyəyə çatdırılması və bu sahədə də dövlətimizin vətəndaşına göstərdiyi xüsusi diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə dərin minnətdarlıqlarını bildirmişlər.

Qeyd edək ki, müvafiq tarixlərdə Bakı Dəmir Yolu Vağzalından şəhər saat 08:25-də Ağstafaya yola düşən ilk sürətli qatar saat 13:20-də, 08:45-də yola düşən ikinci qatar isə saat 13:40-da mənzil başına çatacaq.

Hamlet QASIMOV,
“Xalq qəzeti”nin bölgə müxbiri

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

təbiiyindəki idarələrə elektro -mexaniki alətlərin satın alınması məqsədilə

Müsabiqə Elan Edir

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az sahifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumat əldə edə bilərlər. Müraciət üçün son müddət 30 mart 2023-cü il saat 17.00-dəkdir.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır

(xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

Əlaqə telefonu- (012) 404-37-00, daxili: 1053.

Ünvan- Bakı şəhəri, Neftçilər prospekti 2.

Xırdalan sakini Təşəkkür Hüseynov dedi:–İndi bazarda hər şey var. Xırdalan bazarı digərləri ilə müqayisədə qiymət sarıdan da bir o qədər baha deyil. Ötən ille müqayisədə bu il bazarda çərazlərini qiymətləri bir qədər aşağıdır. Biz də bayram alış-verişinə çıxmışıq. Bəzi məhsulların qiyməti marketlərlə müqayisədə çox ucuzdur. Səbəb isə bazardakı məhsulların ekseriyyətinin rayonlardan birbaşa gətirilməsidir. Çalışıq ki, bu imkanları yararlanacaq.

Həmsöhbətim onu da bildirdi ki, bay-

ram bazarlığı ailə büdcəsindən asılı olaraq dəyişir. O, şəbəkə marketlərlə müqayisədə bazardan alış-verişin müştərilər üçün daha sərfəli olduğunu qeyd etdi. Hüseyn Əliyev isə dedi ki, qiymətlər onu qane etmir. Düzü, hipermarketlərlə müqayisədə burada qiymətlər nisbətən aşağıdır. Ancaq, ümumilikdə, qiymətlər çox yüksəkdir. Belə ki, ötən illər şabalıdın kilosu 3-4 manat olduğu halda, indi qiymətlər 10-12 manatadək yüksəlib. Qoz-fındıq istisna olmaqla bayram süfrəsi üçün tələb olunan bütün məhsulların qiymətində artım müşahidə edilir.

Satıcı Arif kişi isə bunları dedi:– Bayram ərəfəsində bazarda alıcı fəallığı artıb. Bunun səbəbi isə burada məhsulların ucuzluğu və marketlərlə müqayisədə daha çox seçim üstünlüyüdür.

Həmin gün Xırdalan bazarında insanlar bayram bazarlığı edərkən evlərinə tələsirdilər. Axi, qarşıdan Novruz gəlir!

A.ELÇİN, “Xalq qəzeti”

Beynəlxalq həyat

Finlandiya Prezidenti Türkiyəyə gəlir

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın dəvəti ilə Finlandiyanın dövlət başçısı Sauli Niinistö iki günlük səfərlə Ankaraya gəlir. Türkiyə Prezidenti Administrasiyasından bildirilib ki, səfər martın 16-17-də baş tutacaq. Məlumatı "Anadolu" verib.

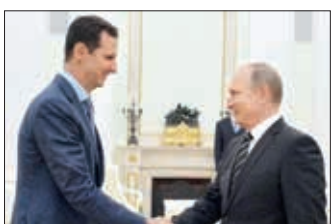

Martın 17-də İstanbulda keçiriləcək yüksək səviyyəli danışıqlarda Türkiyə-Finlandiya münasibətlərinin geniş spektri ətrafında fikir mübadiləsi aparılacaq. Ölkə liderləri Madrid-də NATO-nun sonuncu sammiti günlərində Türkiyə, Finlandiya və İsveç tərəfindən imzalanmış üçtərəfli bəyannamədən irəli gələn öhdəliklərin Şimali Atlantika al-

yansına daxil olmaq üçün ərizə vermiş Finlandiya tərəfindən yerinə yetirilməsi mövzunu müzakirə edəcəklər.

Əsəd Moskvada Putinlə görüşüb

Suriya Prezidenti Bəşər Əsəd Moskvaya işgüzar səfərə gedib. Martin 14-də axşam saatlarında onu Vnukovo aeroportunda RF Prezidentinin Yaxın Şərq və Afrika üzrə xüsusi nümayəndəsi, RF XİN başçısının müavini Mixail Boqdanov, Suriyanın Moskvadakı səfiri Bəşər Cəfəri və Rusiyanın Suriyadakı səfiri Aleksandr Yefimov qarşılayıblar. Dünən Əsəd Aleksandrov bağında naməlum əsgərin məzarına gül çələngi qoyub. Məlumatı TASS verib.

Dünən Əsəd Kremldə Rusiya Prezidenti Vladimir Putinlə görüşüb. RF Prezidentinin mətbuat xidmətinin məlumatı-

na görə, görüş zamanı Rusiya və Suriya arasında siyasi, ticarət-iqtisadi və humanitar sahələrdə əməkdaşlığın inkişafı, eləcə də Suriya ətrafında vəziyyətin kompleks nizamlanması perspektivləri müzakirə olunub.

Rusiya analitiklərinin fikrincə, Əsədin səfəri ekstrordinar xarakter daşıyır və Yaxın Şərqdə yeni perspektivlərlə bağlı Rusiya ilə birgə strategiyaların işlənməsinə hesablanıb.

Blinkenin Afrika turnesi

Dünən ABŞ-ın Dövlət katibi Entoni Blinkenin Afrika ölkələrinə – Keniya, Efiopiya (Həbəşistan) və Nigerə səfəri başlayıb. Səfər martın 17-dək davam edəcək.

Dövlət Departamenti mətbuat xidməti rəhbərinin müavini Vedant Patel bildirib ki, Blinken Əddis-Əbəbədə Efiopiya və Afrika İttifaqı Komissiyası ilə tərəfdaşlığı möhkəmləndirmək barədə danışıqlar aparıb. Departamentin yaydığı məlumata görə, Blinken həm də Tıqrayda on minlərlə insanın həlak olması ilə nəticələnmiş münaqişədən sonra əldə olunmuş sülh müqaviləsinin icrası ilə bağlı vəziyyəti müzakirə edib.

Qeyd edək ki, Vaşinqtonun Afrikaya diqqətinin artması Çin son illərdə bu qitədə infrastruktur layihələri həyata

keçirməklə özünün nüfuzunu artırması, eyni zamanda, Rusiyanın Afrikada təsir dairəsini genişləndirməsi ilə bağlıdır. ABŞ və Avropada etiraf edirlər ki, uzun illər Afrika ölkələrini diqqətdən kənar qoyublar, bu da Rusiyanın regionda möhkəmlənmək imkanı verib.

ABŞ diplomatiya idarəsinin başçısının Nigerə səfəri martın 16-na planlaşdırılıb.

İmran Xanın tərəfdarları polislə toqquşub

Dünən Pakistan polisinin ölkənin sabiq Baş naziri İmran Xanı yenidən həbs etmək cəhdi baş tutmayıb. Məlumatı "Interfaks.ru" verib.

Məlumata görə, İmran Xanın iqtidargahı onun tərəfdarları tərəfindən möhkəmləndirilməyə çalışıldığından polis qüvvələri binaya daxil ola bilməyib. Xanın tərəfdarları ilə polis arasında toqquşma olub.

Paşa ƏMİRCANOV,
"Xalq qəzeti"

Hava proqnozu

✓ **Martın 16-da**
Bakıda və Abşeron yarımadasında dəyişən buludlu olacaq, aralıq tutulacaq, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Lakin gecəyə doğru bəzi yerlərdə yağış yağacağı ehtimalı var. Səhər saatlarında duman olacaq. Cənub küləyi əsəcək. Gecə 5-9°, gündüz 13-17° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 762 mm cive sütunundan 759 mm cive sütununa enəcək, nisbi rütubət 70-80 faiz olacaq.

✓ **Naxçıvan şəhəri, Culfa, Ordubad, Sədərək, Şahbuz və Şərur rayonlarında** bəzi yerlərdə aralıq yağintılı olacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə intensiv olacağı, dağlıq ərazilərdə qar yağacağı ehtimalı var. Bəzi yerlərdə duman olacaq. Müləyim qərb küləyi əsəcək. Gecə 4-9°, gündüz 11-16° isti olacaq.

✓ **Xankəndi, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Ağdam, həmçinin Daşkəsən-Gədəbəy ra-**

yonlarında əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gündüzdən başlayaraq bəzi yerlərdə aralıq yağintılı olacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə intensiv olacağı ehtimalı var. Bəzi yerlərdə duman olacaq. Müləyim qərb küləyi əsəcək. Gecə 0-5°, gündüz 5-10° isti olacaq.

✓ **Şərqi Cəngiz, Cəbrayıl, Kəlbəcər, Qubadlı, Lənkəran rayonlarında** əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin şəhərdən başlayaraq bəzi yerlərdə aralıq yağintılı olacağı, dağlıq ərazilərdə gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə intensiv olacağı ehtimalı var. Müləyim qərb küləyi əsəcək. Gecə 0-5°, gündüz 5-10° isti olacaq.

✓ **Qazax, Gəncə, Goranboy, Tərtər, Füzuli rayonlarında** əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin axşam bəzi yerlərdə aralıq yağintılı olacağı gözlənilir. Bəzi yerlərdə duman olacaq. Müləyim qərb küləyi əsəcək. Gecə 5-8°, gündüz 15-20° isti olacaq.

✓ **Balakən, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayilli, Ağsu, Şamaxı, Siyəzən, Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qu-**

sar rayonlarında əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gündüz bəzi şərq rayonlarından başlayaraq aralıq yağış yağacağı gözlənilir. Dağlıq ərazilərdə qar yağacağı ehtimalı var. Bəzi yerlərdə duman olacaq. Müləyim qərb küləyi əsəcək. Gecə 4-9°, gündüz 15-20°, dağlarda gecə 0-5°, gündüz 5-10° olacaq.

✓ **Mingəçevir, Yevlax, Göyçay, Ağdaş, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Beyləqan, Sabirabad, Biləsuvar, Saatlı, Şirvan, Hacıqabul, Salyan, Neftçala rayonlarında** əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gündüzdən başlayaraq bəzi yerlərdə yağış yağacağı gözlənilir. Bəzi yerlərdə duman olacaq. Müləyim qərb küləyi əsəcək. Gecə 4-9°, gündüz 17-22° isti olacaq.

✓ **Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara rayonlarında** gün ərzində bəzi yerlərdə aralıq yağış yağacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə intensiv olacağı ehtimalı var. Aralıq duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Gecə 5-9°, gündüz 12-17°, dağlarda gecə 3-6°, gündüz 6-8° isti olacaq.

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!
“Xalq qəzeti”

2023-cü il üçün abunə yazılışı kampaniyasını davam etdirir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri və mətbuat yayımı ilə məşğul olan firmalar tərəfindən aparılır.

Qəzetə abunə yazılmaq üçün aşağıda göstərilən mətbuat yayımı qurumlarına müraciət etmək olar.

1. “Azərpoçt” MMC (012)-598-49-55, (051)-225-02-13.
2. “Qaya” firması (012)-566-77-80, (050)-214-40-53.
3. “Azərmetbuat yayımı” ASC (012)-440-16-26.
4. “SƏMA-M” MMC (012)-594-02-52, (050)-333-69-69.
5. “ZİYA” LTD (012)-497-76-96, (050)-306-77-44.
6. “PRESSINFORM” MMC (012)-598-49-52, (050)-456-08-35.

1 illik – 124.80 (yüz iyirmi dörd manat səksən qəpik) manat.

Hörmətli abunəçilər!

6 aylıq – 62.40 (altmış iki manat qırx qəpik) manat.

Abunə yazılışı ilə əlaqədar hər hansı bir problemə rastlaşsanız (012)-498-85-29 nömrəli telefonla əlaqə saxlaya bilərsiniz.

3 aylıq – 31.20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) manat.

Hörmətli oxucular!
ABUNƏ YAZILMAĞA TƏLƏSİN!

“Xalq qəzeti”nin reklam və elan xidməti: 493-82-21

Sağlamlıq güşəsi

Şüyüd bütöv bir aptekdir

Yüksək qan təzyiqi, qəbizlik, mədə və ya sidik kisəsi ağrıları ilə bağlı problemi olanlar gündəlik qidaya şüyüd əlavə etsələr, dərmanlardan azad olarlar. Şüyüddən ürkə xəstəliklərinin qarşısının alınması üçün çox preparat hazırlanıb.

Şüyüdün tərkibindəki anetin damar genişlənməsinə yol açır, qan laxtalarının əmələ gəlməsinin qarşısını alır və beyin də daxil olmaqla bütün orqanlara qan axınına yaxşılaşdırır.

Şüyüd, hətta mədə - bağırsağ xoralarında istifadə olunur, spazmları aradan qaldırır.

Şüyüd çox zəngin tərkibə malikdir. Bitkidə əsas sink, efir yağı və müxtəlif vitaminlər də daxil olmaqla geniş spektrli elementlər var.

Təbii qarışımı almaq üçün çaydana bir xörək qaşığı şüyüd toxumu qoyun və üzərinə 0,5 litr qaynar su tökün. Toxumlardakı bütün qiymətli maddələrin suya ötürülməsi üçün 40 dəqiqə salfet və ya dəsmal altında buxarlansın. Hazırlanan həlim gündə ən azı 7-10 dəfə, acqarına olmamaq şərtlə 3 qurtum içilməlidir.

Müalicə kursu bir həftədir. Profilaktika üçün isə hər ay 2-3 gün istifadə etmək olar.

Hazırladı:
Z.HÜSEYNOVA, “Xalq qəzeti”

✓ **İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti tərəfindən Kərimov Elnur Adıgözlə oğlunun adına verilmiş AR N 047697 nömrəli xidməti vəsiqə üldiyi üçün etibarsız sayılır.**

İdman xəbərləri

14 şahmatçı Monteneqroya yolların

Martın 18-də Monteneqronun Petrovaç şəhərində qadın şahmatçılar arasında şəxsi Avropa çempionatına start veriləcək. Azərbaycan Şahmat Federasiyasından aldığımız məlumata görə, 11 turdan ibarət qitə çempionatında 35 ölkə iştirak edəcək.

Azərbaycanı qitə çempionatında Günay Məmmədova, Ülviyyə Fətəliyeva, Gövhər Bəydullayeva, Xanım Balacayeva, Gülnar Məmmədova, Türkan Məmmədova, Xəyalə Abdulla, Səbinə İbrahimova, Ayan Allahverdiyeva, Ləman Hacıyeva, Nərimin Abdinova, Mələk İsmayıl, Nazlı Hüseynova və Lalə Hüseynova təmsil edəcəklər.

Avropa çempionatının ümumi mükafat fondu 60 min avro təşkil edir. Qitə çempionatına martın 29-da yekun vurulacaq.

Xasay Həsənlı
Avropa ikincisi oldu

Rumıniyanın Buxarest şəhərində güləş üzrə U-23 Avropa çempionatı start götürüldü.

İlk yarış günündə 55, 63, 77, 87 və 130 kq-da çıxış edən yunan-Roma güləşçiləri mübarizə aparıblar. Azərbaycan Güləş Federasiyasının mətbuat xidmətindən aldığımız məlumatda bildirilir ki, Xasay Həsənlı (77 kq) qitə birinciliyinə inamlı start verib. Ötən il analoji yarışın qalibi olan pöhləvanımız əvvəlcə türkiyəli Şahan Acara (10:0), daha sonra isə litvalı Aistis Liauqminasa (9:0) tam üstünlüklə qalib gəlib. Yarımfinalda ukraynalı Nikita Polityayevdən (5:1) güclü olan Həsənlı finalda moldovalı Aleksandrın Qutu ilə üz-üzə gəlib. Rəqibinə 3:6 hesabıyla məğlub olan Xasay Avropa ikincisi olub.

Yüksək liqada
əsas mərhələ başa çatıb

Qadın voleybolçılar arasında Azərbaycan Yüksək Liqasının əsas mərhələsi başa çatıb. Voleybol Mərkəzində təşkil olunan XII turda “Abşeron” klubu “Murov”la, “Azərreyl” isə UNEC-lə üz-üzə gəlib. Görüşlərin hər ikisində 3:0 hesabı qeydə alınıb.

“Abşeron” – “Murov” qarşılaşması ilə start götürən XII turda Famil Ağayevin komandası hər üç setdə qalib gəlib. Beləliklə, matç “Abşeron”un 3:0 hesabı qələbəsilə yekunlaşıb.

XII turun son qarşılaşması “Azərreyl” və UNEC komandaları arasında olub. Rəqibinə şans verməyən “Azərreyl” də matçda 3:0 hesabı qələbəyə sevinən tərəf olub.

Beləliklə, əsas mərhələnin son turundan sonra komandaların turnir cədvəlindəki mövqeyi belədir: 29 xalla “Azərreyl” birinci, 23 xalla “Abşeron” ikinci, 20 xalla “Murov” üçüncü, hesabında xal olmayan UNEC isə dördüncü olub.

Qeyd edək ki, dörd dövrənin nəticələrinə görə, yarımfinal mərhələsində turnir cədvəlində birinci olan “Azərreyl” dördüncü yerin sahibi UNEC-lə, ikinci olan “Abşeron” isə üçüncü yeri tutan “Murov”la üz-üzə gələcək. Yarımfinal mərhələsi iki qələbəyə, final mərhələsi isə üç qələbəyə kimi oynanılacaq.

“Gəncə BK” ilk üçlükdə

Sərhəddi İdman Mərkəzində, Azərbaycan Basketbol Liqasının 16-cı turunun taxıra salınmış, “Zirvə Astara BK” və “Gəncə BK” komandaları arasındakı oyunu keçirilib.

Azərbaycan Basketbol Federasiyasının məlumatına görə, əlavə vaxta gedən oyunda “Gəncə” basketbolçuları rəqib üzərində 109-104 hesablı qələbə qazanaraq turnir cədvəlinin 3-cü pilləsinə yüksəliblər. Ən məhsuldar basketbolçular isə “Zirvə Astara BK”-dan Derin Conson (24 xal, 4 ribaund), “Gəncə BK” komandasından isə Cared Smol (32 xal, 8 ribaund) olublar.

E.AĞAMİRZƏ, “Xalq qəzeti”

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin maliyyə və audit kafedrasının müdiri, professor Əvəz Ələkbərov və kafedranın əməkdaşları UNEC-in professoru Sifəriz Səbzəliyevə bacısı

TELLİ İSKƏNDƏROVANIN

vəfatından kədərli xəbərlərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

**ƏFLATUN
AMAŞOV**

TELEFONLAR:

Reklam və elanlar: 493-82-21

Qəbul şöbəsi: 493-24-75
Məsul katib: 493-61-02
Texniki şöbə: 493-59-64

Mühasibatlıq: 498-85-29
E-mail: xalqqazeti@gmail.com
info@xalqqazeti.az

+994(51) 280-16-44

“Xalq qəzeti”nin kompüter mərkəzində yığılıb və səhifələnilib, “Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunub.

ÜNVANIMIZ:

AZ-1000, Bakı şəhəri, Bülbül prospekti, 30.
Şəhadətnamə 022273

İNDEKS

0282

TİRAJ

4788

SİFARİŞ

687

QIYMƏTİ

40 qəpik

Növbətçi redaktor

Mirbəğir YAQUBZADƏ

Çapa imzalanmışdır
00:00